

- ⊕ **Exposicions:** *La Nit dels Museus*
- ⊕ **Gastronomia:** *Festes de la cirera*
- ⊕ **Arts escèniques:** *Festival de Teresetes a Mallorca*

El PSC s'aferra als baluards de l'àrea metropolitana

*Els socialistes confien a mantenir
els feus el 26-M*

LA DADA D'EN JOE BREW

El 'tic-tac' demogràfic i la independència

L'ARAVOT Catalunya Nord va a les urnes amb una candidatura sobiranista i amb l'ombra de l'extrema dreta

Avui, 18 de maig de 2019, **Jordi Cuixart** i **Jordi Sánchez** fa 579 dies que són a la presó, **Oriol Junqueras** i **Joaquim Forn** 562 i **Carme Forcadell**, **Dolors Bassa**, **Raül Romeva**, **Josep Rull** i **Jordi Turull** en fa 452

LA PROSA I ELS FILS D'OR DE LA MARÇAL NOVEL·LISTA

MERCÈ IBARZ

Maria Mercè Marçal. COLITA, INSTITUCIÓ DE LES LLETRES CATALANES

Torna 'La passió segons Renée Vivien', que vint-i-cinc anys després revela encara més la seva potència creativa

En un gest que molts aplaudim, els editors Jordi Cornudella i Josep Lluç acaben de reeditar, ara al segell Proa, la novel·la de Maria-Mercè Marçal (1952-1998), l'única que va publicar, l'aclamada *La passió segons Renée Vivien*. Fa vint-i-cinc anys, guanyadora del primer premi Carlemany, va representar la consagració de l'autora. Tenia una boníssima reputació de poeta, però les glòries de la poesia no són exactament les de la novel·la, ni aleshores ni ara: l'estol de premis posteriors van fer ressonar el seu nom més o menys arreu. També la crítica es va retre a l'obra, sense retop. Que fos una elaboradíssima construcció literària sobre la passió amorosa entre dones passava d'esquitllentes entre la gran majoria dels crítics, això sí: es van quedar meravellats amb la primera part de la frase que acabo d'escriure –una elaboradíssima construcció literària– i deixaven estar la segona: sobre la passió amorosa entre dones.

Recordo la Marçal ironitzant-hi. No era pas el primer cop que li passava. Quan va publicar el poemari *La germana, l'estrangera*, en què alterna i combina la relació d'una dona amb

Que fos una elaboradíssima construcció literària sobre la passió amorosa entre dones passava d'esquitllentes entre la gran majoria dels crítics

Periòdicament, quan hi torno, em capbusso en la festa lèxica, les frases llargues ben travades, les imatges sovint sorprenents

la filla en l'embaràs i en nàixer i la relació entre dues dones adultes, la crítica tampoc no afrontava la relació adulta, nítidament sexual. Un lector dels crítics podria creure que havia fet un llibre sobre l'incest... En aquests anys transcorreguts, la cosa ha canviat bastant. Hi ha una estesa significativa de nous ulls i nous enteniments, nous comportaments culturals, noves maneres d'acabar un llibre, que llegeixen la Marçal i la llegeixen molt bé: no sols amb ganes sinó amb tota la saviesa literària que tant la seva poesia com aquesta novel·la conreen amb un goig extrem, en un convit a la fruïció sense fi.

També recordo la percussió en Anna Murià (1904-2002), escriptora i crítica literària sagaç. La hi vaig transmetre: 'És la millor prosa en català que he llegit mai. No he llegit mai una prosa tan bona des de Proust.' 'Cordons' (expressió tan ancestral que em va fer palpable la sorpresa i l'impacte genuïns que la lectura de la Murià li feia), va exclamar la Marçal a l'altra banda del telèfon.

L'Anna escrivia aleshores crítiques de llibres per al diari El 9 Nou. Volia fer arribar als lectors les delícies de la novel·la: 'Aquest llibre, junt amb la necessitat de comunicar les impressions de la seva lectura que molts lectors sentim quan una obra ens plau, em produí una mena de fascinació que m'emudia. Fascinada, presa en el transport que causa una obra de bellesa, he anat gaudint-ne lentament per assaborir i no perdre res; a poc a poc, amb atenció, cal entendre tot el difícil, laboriós i miraculós treball. No m'era desagradable el fet de cercar enrere, repassar fragments per aclarir qui és cada un dels múltiples personatges. Sovint en un cas així m'impaciento i acabo deixant el llibre, però amb aquest era tanta la fruïció de submergir-me en la lectura que tot, retrocedir, anotar, concorria al plaer de llegir. M'apassionava.'

A mi, mentrestant, la novel·la m'inquietava. El títol –la referència a la passió– i el prefaci, que la narradora no en diu així sinó 'introit', il·luminaven el caràcter litúrgic i ritual de l'escomesa marçaliana, que l'havia acaparat durant deu anys llargs. Les mateixes referències, en l'Introit, a les figures de sants –de santes– de les esglésies de la infància i als retaules forassenyats em coïen: 'Clowns simiescos, lúbrics i estrafets. I tot un devessall de monstres, ogres, homúnculs, folles fembres, éssers quimèrics i teratològics, en una ostentació de sil·lona esculpida extreta de la més baixa filmografia efectista.' A Saidí hi ha un retaule de l'infern igual. Quan li ho deia, callava.

Ara, en canvi, periòdicament, quan hi torno, em capbusso en la festa lèxica, les frases llargues ben travades, les imatges sovint sorprenents que parlen dels temes més comuns de manera nova, pàgina rere pàgina. Entenc encara més allò que diu Ingmar Bergman del cine –molt present en aquesta novel·la–, que no hi ha art més semblant al cine que la música: tots dos deixen fora els pensaments i les idees i se centren

Quina alegria llegir la Marçal i el ventall de registres d'aquesta novel·la que recorren la modernitat

Per la seva prosa d'or i els seus fils argumentals igualment d'or aquesta és també una novel·la pionera per a uns temps que com els actuals reclamen fort expressar tota mena d'amors

en els sentiments, la poesia, el ritme. S'ha dit i repetit que és una novel·la de poeta, cal dir també que *La passió segons Renée Vivien* és una novel·la cinematogràfica.

La Marçal escrivia contra la indiferència, en qualsevol aspecte de la vida, personal i col·lectiva, contra la invisibilitat de les cultures, les llengües i la història de les dones sobretot. I també contra la indiferència lingüística, amb un gust per l'idioma que és aigua de maig. Des de llavors, des de la primera edició, fins ara, quina sequera. Quanta llengua raquítica. Quina alegria llegir la Marçal i el ventall de registres d'aquesta novel·la que recorren la modernitat.

Tant si hi torneu com si teniu la felicitat de descobrir-la per primer cop, una cosa entre tantíssimes val la pena de subratllar. Pauline M. Tarn (1887 - 1909), nom original de la poeta anglesa que esdevindrà la Renée Vivien del títol, primera poeta moderna a cantar l'amor sàfic, no és exactament un mirall de la Marçal: Pauline s'emanciparà de la mare amb un procés legal, abandonarà la llengua materna, deixarà el país, canviarà de nom. Res a veure amb MMM.

Sara T. la investigadora que en ressegueix les passes per fer-ne un guió, s'amara d'aquell món de la Safo-1900 i les *amazones* parisenques no pas per reflectir la narradora (que és una veu més d'aquesta polifonia), sinó per a dir alguns dels temes capitals de la literatura des d'altres prismes. La passió amorosa, el delit d'absolut i de dissolució en l'altre, el sentit de l'amistat i del viatge hi són expressats amb veus modernes. La modernitat de fa cent anys, quan tot va començar, i la modernitat amb què acaba el segle XX que és quan malauradament vam perdre la Marçal i amb què ha començat el XXI.

Per la seva prosa d'or i els seus fils argumentals igualment d'or aquesta és també una novel·la pionera per a uns temps que com els actuals reclamen fort expressar tota mena d'amors. Un clàssic megamodern. 📖

ELS DOS OBJECTIUS CLAU DE L'INDEPENDENTISME EL 26-M

PERE MARTÍ

Quim Forn i Carles Puigdemont s'han retrobat, per videoconferència, un any i mig després. EFE

La batalla de Barcelona i superar el 50% dels vots a les europees són dos propòsits que ERC i Junts per Catalunya tenen a tocar segons les enquestes * La fiscalia espanyola canvia de criteri i demana ara l'arxivament de la causa de la F1 contra Camps *** Demanen de sancionar dos policies d'Alacant per catalanofòbia**

TEMA DEL DIA

Hegemonia. Malgrat que la Junta Electoral espanyola faci tot el possible per silenciar els presos polítics i exiliats, totes les enquestes fan preveure que l'independentisme tornarà a sortir reforçat de les eleccions municipals i europees del diumenge 26 de maig. A l'equador de la campanya, tant a ERC com a Junts per Catalunya estan raonablement satisfets de com van les coses. Els republicans veuen com la seva hegemonia territorial es pot consolidar, guanyant noves batlles, mentre que a Junts per Catalunya estan convençuts que el creixement de la candidatura europea de Carles Puigdemont, Toni Comín i Clara Ponsatí a les enquestes acabarà també beneficiant les municipals.

Però més enllà dels interessos partidistes, hi ha dos objectius que serviran per a mesurar la força de l'independentisme. El primer és que Barcelona tingui un batlle independentista. És molt important que l'independentisme recuperi l'Ajuntament de Barcelona, no tan sols per motius de gestió, sinó també estratègics. Seria poc creïble davant l'opinió pública internacional que la capital d'un país que vol la independència tingui un batlle contrari a la independència. És veritat que Ada Colau no ha estat en contra del procés, com sí que ho estan altres candidats, però tampoc hi ha estat a favor. Ha blindat una posició equidistant que li ha permès d'esquivar els moments més compromesos del procés sense aparèixer tampoc com un entrebanc.

La batalla de Barcelona i superar el 50% dels vots a les europees són dos propòsits que ERC i Junts per Catalunya tenen a tocar segons les enquestes

Superar el 50% dels vots a les europees seria una victòria simbòlica, però serviria per a enterrar l'argument que l'independentisme no representa la majoria de catalans

El suport institucional del govern d'Ada Colau al referèndum de l'1-O va ser molt escàs i la seva manca de col·laboració es va haver de suplir amb altres mitjans, sobretot pel que fa a posar a disposició locals municipals perquè servissin de col·legis electorals. Les enquestes assenyalen que la possibilitat que Barcelona tingui un batlle independentista requereix una victòria d'Ernest Maragall. ERC ja va guanyar les eleccions a Barcelona en les eleccions espanyoles del 28-A i té moltes possibilitats de ser la llista més votada.

Però un batlle independentista també necessita un govern que empenyi en la mateixa direcció i això requeriria un pacte amb Junts per Catalunya, en el cas que sumessin. Sí que està descartat un pacte a tres bandes amb els comuns,

i per això Maragall ha reforçat aquests darrers dies el missatge que es proposa de governar en solitari, perquè anunciar un pacte amb Colau que tothom donava per fet al començament de la campanya el perjudicava electoralment. La candidatura de Junts per Catalunya, Elsa Artadi, s'ha mostrat oberta a pactar amb ERC, però no pas a fer un tripartit amb els comuns. Caldrà veure si, finalment, la CUP i la llista de Jordi Graupera obtenen representació, tot i que la CUP no té intenció de pactar amb això que anomenen 'independentisme institucional'.

L'altre objectiu de l'independentisme és superar la barrera del 50% dels vots a les eleccions europees a Catalunya. Les enquestes revelen un creixement continuat de la llista de Puigdemont, que ja hauria consolidat el segon escó de Toni Comín, i ara la coalició Lliures per Europa cerca el tercer per a Clara Ponsatí. Aquest creixement no va pas en detriment de la coalició que encapçala Oriol Junqueras, que es manté estable amb tres diputats, cosa que fa pensar que l'independentisme podria superar el 50% dels vots, sumant totes dues llistes. Seria una victòria simbòlica, però serviria per a enterrar l'argument que l'independentisme no representa la majoria de catalans. Superar el 50% és un objectiu factible, tot i que dependrà de la participació, que es preveu alta. Però també ho va ser el 21-D i el 28-A i l'independentisme ha demostrat tenir una majoria molt consolidada.

MÉS QÜESTIONS

La fiscalia espanyola canvia de criteri i demana ara l'arxivament de la causa de la F1 contra Camps. La fiscalia espanyola ha demanat l'arxivament de la causa contra l'ex-president de la Generalitat Francisco Camps i la resta de polítics i empresaris per les obres en el circuit de la Fórmula 1 a València. El motiu principal de la petició de sobreseïment és la prescripció de les presumptes irregularitats en les contractacions, en cas d'haver-n'hi hagut. El ministeri públic considera que no hi ha indicis de la co-

missió dels delictes de malversació i prevaricació agreujada, únic tipus que permetria de continuar amb la investigació, per tenir un període de prescripció més ampli. A la causa consta un informe de la Intervenció de la Generalitat que deixa patent que la construcció del circuit no va comportar cap perjudici econòmic per a l'administració autonòmica. D'aquesta manera, la fiscalia s'oposa a l'opinió de la jutgessa instructora que ha processat Camps, qui va ser el seu vice-president, Vicente Rambla, l'ex-conseller d'Infraestructures, Mario Flores, i els càrrecs de l'Ens Gestor de la Xarxa de Transport i Ports de la Generalitat (GTP) i els empresaris implicats.

Demanen de sancionar dos policies d'Alacant per catalanofòbia. El passat divendres 10 de maig, a les dotze del migdia, un agent de la policia municipal va fer l'alto a Juan Antonio Pérez Fuster, al carrer dels Reis Catòlics d'Alacant, per imposar-li una multa de trànsit. Pérez Fuster va dir a l'agent quina era la seva adreça. El policia, en un to de menyspreu impropï d'un funcionari públic, va respondre: 'No l'entenc, parli'm en espanyol.' El ciutadà li va recordar que tenia dret d'expressar-se en català i l'agent s'hi va adreçar una altra vegada imperativament tot dient-li: 'Parli'm en espanyol, no entenc el seu dialecte.' Finalment, en un ambient de coacció, en contra de la seva voluntat, Juan Antonio Pérez Fuster es va expressar en castellà, per por que la situació de la denúncia empitjorés per la manca de respecte dels drets lingüístics. El portaveu de la Plataforma per la Llengua al País Valencià considera que els policies d'Alacant van vulnerar el dret d'expressió i van insultar la dignitat de la comunitat lingüística amb l'al·lusió als dialectes, referint-se al català. Manuel Carceller demana a l'Ajuntament d'Alacant que obri un procediment disciplinari a fi de sancionar els agents de la policia municipal. L'entitat considera que és un cas de falta molt greu, perquè 'els policies van incomplir les seves funcions i van actuar de manera ideològica i discriminatòria

Una escultura rememora el Pacte dels Vigatans a l'Ermita de Sant Sebastià de Vic. WIKIMEDIA COMMONS

contra l'ús del valencià'. També a Manacor hi ha hagut un cas de discriminació lingüística. En aquest cas, una ciutadana manacorina de 76 anys va anar al CAP i quan va ser atesa, el metge de capçalera li va demanar que li parlés en espanyol. L'Obra Cultural Balear ha denunciat els fets i demanarà responsabilitats a la Conselleria de Salut.

L'accident de Millars va ser causat per una distracció de la conductora del bus. L'accident entre un tren i un autobús que, el 14 de desembre de 2017, va fer sis morts en un pas a nivell de Millars va ser causat per la 'no percepció' de la conductora de l'autobús que el pas a nivell estava tancat, segons l'informe de l'oficina d'enquestes sobre els accidents de transports terrestres (BEA-TT). L'informe explica que no hi va haver cap problema en el funcionament de la circulació ferroviària, ni dels equipaments del pas a nivell número 25. L'oficina deixa clar que aquesta enquesta tècnica no té per objectiu determinar responsabilitats, sinó que és un estudi per a prevenir futurs accidents. En aquest

sentit, recomana a la SNCF d'estudiar la possibilitat de substituir el senyal sonor intermitent que indica que les barres d'un pas a nivell baixen o estan abaixades per un senyal continu. També proposa que els futurs vehicles connectats tinguin la possibilitat de rebre en temps real una alerta de tancament d'un pas a nivell. El BEA-TT també proposa al consell departamental responsable de la carretera on hi ha el pas a nivell que faci diverses modificacions per a millorar-ne la seguretat. Finalment, també proposa a la SNCF d'instal·lar càmeres frontals sobre els trens i als passos a nivell.

Espot modificarà la llei de funció pública després de la sentència del TC. El nou cap de Govern, Xavier Espot, considera que, amb modificacions menors, es podrà adaptar la llei de funció pública i salvar la inconstitucionalitat de dos articles assenyalats per Tribunal Constitucional andorrà. Espot, que ahir va jurar el càrrec, s'ha reunit aquest matí amb el copríncep episcopal, Joan-Enric Vives, al Palau Episcopal de la Seu d'Urgell. A la sortida, ha valorat la decisió del TC i ha

dit que avalava les línies mestres de la llei de funció pública i, tot i mantenir la porta oberta a introduir-hi més millores petites si es constata que calien, ha defensat que es donés una oportunitat a la llei. El cap de Govern vaticina que, amb el temps, s'evidenciaran les virtuts de la norma i s'ha compromès que, si durant el desplegament, constatessin 'que hi ha altres aspectes que han de ser retocats', ho farien. També ha reiterat la voluntat de concretar com més aviat millor la composició del consell de ministres, però no ha fixat cap data.

LA XIFRA

8.334 membres de meses electorals de València a les passades eleccions del 28-A han vist difoses les seves dades personals. El responsable és un funcionari de l'ajuntament que ha estat detingut per revelació de secrets.

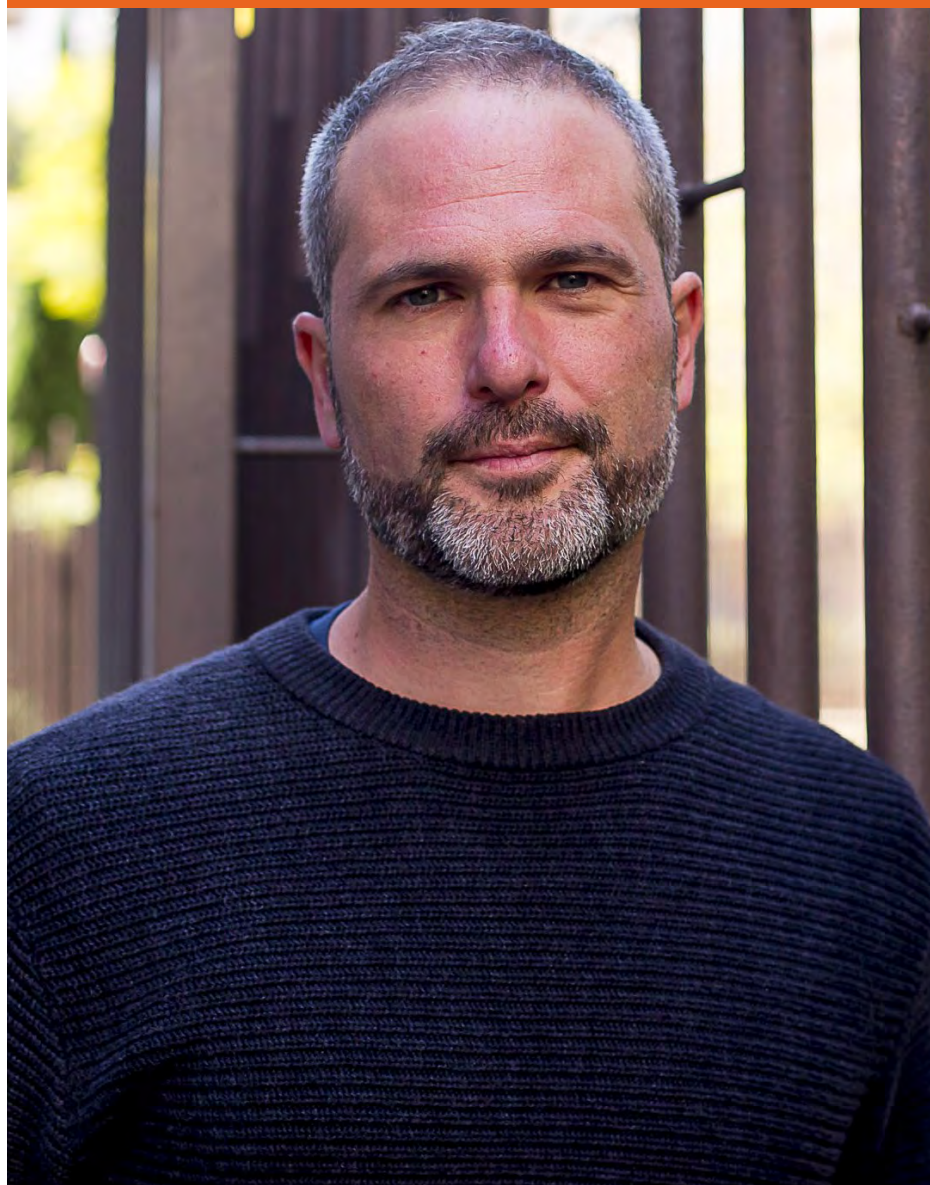
TAL DIA COM AVUI

El 17 de maig de 1705, va tenir lloc el Pacte dels Vigatans amb representants dels aliats contra Felip V a l'Ermita de Sant Sebastià, durant la Guerra Successió.

XAVIER ALDEKOA

‘Amb la misèria de la migració hi ha molts fills de puta que es fan rics’

Parlem amb el periodista Xavier Aldekoa, que publica ‘Indestructibles’, el seu tercer llibre

ALBERT SALAMÉ

ORIOL BÄBLER

Xavier Aldekoa (Barcelona, 1981) és sinònim d'Àfrica. Els seus reportatges i cròniques han despertat milers de lectors de la ignorància sobre un continent, els nostres veïns a la Mediterrània, que tenim a dues hores d'avió. Després d'*Oceà Àfrica* i *Fills del Nil*, el periodista publica *Indestructibles*, un recull d'històries sobre persones que es rebel·len contra el seu destí. Malgrat que el final no sempre és feliç, el seu testimoni ens permet d'entendre una mica més el trencadís africà.

—Després de *Fills del Nil*, un retrat de l'univers que brolla de les lleres del riu, què cercàveu amb *Indestructible*, el vostre tercer llibre?

—Miro d'explicar la història de persones que intenten tirar endavant. Històries petites que ajuden a entendre un continent gegant com és l'Àfrica. Amb aquest llibre volia anar al fet més concret, la persona i el seu recorregut vital. *Indestructibles* és un trencadís d'històries humanes carregades de dignitat. A vegades, en contextos complicats: gihadisme, guerra, pobresa, canvi climàtic... Però vull anar més enllà de les ferides, perquè tendim a fixar-nos només en el punt traumàtic, i les persones són molt més que víctimes. Malgrat tot, s'apoderen i agafen les regnes de les seves vides.

—Escriviu sobre el detall, la història personal, però el llibre també és un relat de problemes globals.

—Completament, l'Àfrica no és aliena als problemes globals. Al llibre explico la història d'una nena de Madagascar que tarda hores i hores a arribar a l'escola. Per què? El canvi climàtic. L'erosió ha fet malbé tots els camins. També explico com afecta els senegalesos que el desert hagi avançat cent quilòmetres aquests darrers anys. Però no és l'únic problema. El gihadisme n'és un altre. La cruesa de Boko Haram, els segrests, les matances, la gent desplaçada... A partir d'històries personals miro de crear aquest punt d'empatia o connexió amb el lector.

M'agrada molt desaparèixer i dedicar-me només a l'escriptura

Dedicar temps a les coses és dotar de dignitat aquelles persones que volem explicar

Trobar un pont entre les dues realitats que permeti d'entendre més, o millor, un problema global.

—Com heu seleccionat les històries que expliqueu?

—Hi ha un intent de cercar un equilibri, i això també ho provo amb la meua feina, no explicar només les històries negatives. He mirat d'escollir els grans punts que van definint o modulant el continent. El gihadisme, la migració, les noves tecnologies, el feminisme... Però tampoc no m'he oblidat de les coses més tradicionals i de la importància de les figures culturals, com ara els griots o Malick Sidibé, un fantàstic fotògraf malià. Per escriure el llibre, he fet servir notes de fa uns deu anys, però també de més recents. Volia que fossin representatives del conjunt del continent i les seves realitats, tot i que he hagut de descartar molts països. Sóc conscient de les limitacions d'encapsular l'Àfrica en un sol llibre.

—I com l'heu escrit?

—Sempre vaig escrivint i recopilant notes. Però formalment, hi vaig dedicar vuit mesos. Em llevava a les quatre del matí i em posava a picar d'una manera ordenada i metòdica. Amb dues filles és impossible posar-s'hi més tard [riu]. També vaig desaparèixer unes quantes setmanes entre el Pirineu, Pals i Sud-àfrica. Feia una rutina gairebé monacal. A la muntanya, em llevava, escrivia i només parava per anar a córrer i recollir una mica de llenya. M'agrada molt desaparèixer i dedicar-me només a l'escriptura. Recollir les notes despenjades, acumulades durant anys, i dotar-les d'una línia narrativa.

—Davant el drama de certes històries, com eviteu de ser arrossegats per la frivolitat?

—Crec que la clau és el temps i la pausa. Quan t'acostes a una realitat molt complexa cal respectar-la i dedicar-hi com més temps millor. Els detalls i els matisos no són superficials. Per exemple, la nena que apareix a la portada

d'*Indestructibles* es diu Margaret, és d'Uganda i la van casar a només tretze anys. Quan la vaig conèixer, em vaig dir: 'Ella és la víctima i l'home, que la doble en edat, és el monstre. Serà una nena que serà submissa, etc.' El primer dia amb prou feines em mirava. Quan li preguntava per coses relacionades amb el marit, em contestava que molt bé. Però després de cinc dies, fins i tot sense preguntar gaire, acompanyant-la a buscar aigua o a treballar al camp, van començar a sorgir les converses. Els matisos i les complexitats. Ella no era una nena submissa. Entenia el context i les dificultats. 'No puc sortir d'aquí, però jo seré l'última. Les meves filles no es casaran tan joves', em va dir. És un canvi de mentalitat que és revolucionari, però aquest canvi, si no hagués dedicat temps a la Margaret, no l'hauria copsat. Només tindria una imatge més d'una víctima. Al final, dedicar temps a les coses és dotar de dignitat aquelles persones que volem explicar.

—L'Àfrica també viu l'apoderament femení?

—Sense dubte, fins i tot puc xifrar el canvi. Aquests últims deu anys, s'ha multiplicat per tres el nombre de ministres dones. El percentatge és el mateix que a Europa i supera el dels EUA. Però més enllà de les xifres, la qüestió més important és que les més joves tinguin referències femenines en les posicions de poder. L'impossible deixa de ser-ho. Enguany, s'ha escollit la primera presidenta d'Etiòpia, i a Ruanda el 60% de parlamentaris són dones. D'altra banda, com diu Graça Machel, com més poder té una dona, més repercuteix, més grans són els canvis. És a dir, quan una dona té la possibilitat de tirar endavant, no ho fa pas tota sola, també procura que ho faci la família i el seu poble. Tenen mentalitat de futur. I llavors hi ha una altra cosa...

—Quina?

—Sobretot els homes, hem d'evolucionar i deixar de menystenir els referents femenins. No són les 'dones de'. Graça Machel no és només la vídua de Nel-

El paper de la Unió Europea amb el tema migratori ha estat trist i decebedor

ALBERT SALAMÉ

son Mandela. Machel va ser la primera ministra de Cultura de Moçambic, una de les primeres de l'Àfrica, i és una grandíssima lluitadora i defensora dels drets humans.

—Molts dels protagonistes d'*Indestructibles* són molt joves, fins i tot nens.

—La mitjana d'edat a l'Àfrica ronda els quinze anys. És un continent molt jove, però cal tenir en compte que és una part de la societat que cada vegada és més educada, i això implica un gran canvi de mentalitat. Aquí tindrem una deriva evident. Els governs que sàpiguen donar una resposta adequada a tota aquesta gent, que és una força educada i que vol treballar, tindran un potencial de creixement enorme. Qui no ho aconsegueixi, tindrà problemes. Estic convençut que veurem revolucions i gent sortint al carrer per reclamar drets. El descontentament serà més gran. Això, afegit a un món on cada vegada és més fàcil moure's, tindrà un efecte a Europa. Són els nostres veïns i haurem d'estar a l'altura.

—Què en penseu, del paper de la Unió Europea en l'anomenada crisi migratòria?

—El paper de la Unió Europea amb el tema migratori ha estat trist i decebedor. La Unió Europea es va fundar sobre uns valors de respecte als éssers humans i els seus drets. No hem estat a l'altura. Us imagineu que els nostres familiars que van marxar a França, Alemanya o Mèxic haguessin estat torturats i esclavitzats? Allà on hagués passat, la gent acotaria el cap de vergonya. Se n'haurien fet films, museus i monuments. Doncs això passa a l'altra banda de la Mediterrània. Gent que se'n va de casa per tenir un futur i acaba en un mercat d'esclaus a Líbia. D'això, en som responsables. La Unió Europea paga milionades per a controlar les seves fronteres i només aconsegueix augmentar la mortalitat entre els migrants, que es veuen obligats a fer rutes més perilloses per esquivar els controls. Parlem de milers i milers de morts al desert i al mar. I amb aquesta misèria hi ha molts fills de puta que es fan rics. 'No podem fer-hi res', diuen. Incapaços

de posar-se d'acord per salvar vides, quin cinisme.

—De fet, no es posen d'acord ni per oferir un port a l'Open Arms.

—És una obscenitat. A més, gent com Salvini els acusa de col·laborar amb els traficants. En fi... No és tan sols desinterès per la vida dels migrants, això que passa és fruit de la por. Europa tem perdre els seus privilegis, que la situació ja no sigui com abans. Segurament, aquesta por és derivada de la crisi econòmica. El futur no és clar i, per primera vegada, els fills viuran pitjor que els pares. Aquesta negror fa que ens tanquem cada vegada més, i això té unes conseqüències. L'auge de l'extrema dreta, per exemple.

—Al llibre també expliqueu una cara molt desconeguda de la migració, les persones que desisteixen i es queden atrapades en plena ruta o desapareixen voluntàriament.

—A Níger hi ha milers de persones que viuen en una mena de llimbs. No vo-

len continuar la travessa cap a Europa perquè han estat segrestats, han patit maltractaments o tenen por, però tampoc no tornen a casa perquè la idea del retorn amb les mans buides els humilia massa. I es queden allà, sense moure's, esperant un cop de sort, que en diuen. Aquesta desesperança és brutal, és una ferida sentimental bestial. El component humà de la migració és una de les coses que més m'ha impactat. Més enllà de les arrels profundes que té el fenomen, molta gent migra pels altres, com una mena de sacrifici pel bé comú, però també té afectacions personals. He conegut persones que havien aconseguit d'arribar a Itàlia, però no podien suportar la pressió de les expectatives. Reben trucades per a enviar diners i no contestaven. Optaven per desaparèixer. Poseu-vos a la seva pell. Han passat tortures, violacions, fam... I quan arriben finalment al seu destí, quan més necessiten la seva família, hi han de tallar tota relació. Crec que és un patiment humà inimaginable. Ens centrem en l'impacte econòmic, les xifres, però no en el patiment psicològic i humà de la migració.

—Es pot ser periodista i activista?

—La línia entre l'activisme i el periodisme és molt fina, però sobretot molt perillosa. Jo sóc periodista i ho tinc molt clar. Si la meva feina fa que algú intenti canviar les coses, benvingut, però la meva feina no és canviar el món, perquè no puc. Jo em dedico a explicar situacions, fer-les accessibles i comprensibles. Ara bé, també sóc un ésser humà i hi ha situacions que em toquen més que unes altres.

—Podeu explicar el cas de l'Abi?

—L'Abi és una nena de Sierra Leone. Tenia una vida benestant, enfocada a estudiar i fer una carrera. El seu germà era metge, un altre advocat i el seu pare director d'escola. Però això es va acabar en només vint-i-un dies. L'Ebola els va matar a tots, només van sobreviure ella i dos germans més. Quan els vaig conèixer, estaven tristos i traumatitzats. No obstant això, a poc a poc, les converses van deixar de tenir relació

amb la mort. Es feien conyetes entre ells. Jugaven. I l'Abi em llegia els seus poemes. M'explicaven les seves passions i somnis. Al final, en el seu cos, jo només vaig fer de vincle entre la seva realitat i la dels estudiants de l'escola Joan Boscà, que van decidir d'ajudar-la i pagar-li els estudis. Es van sentir identificats amb la seva història. Al cap i a la fi, era una noia de la seva edat que lluitava per tirar endavant i continuar l'educació.

—I què se n'ha fet, de l'Abi?

—Ara és a punt d'acabar la carrera. La clau, novament, és que els nois de l'Institut li van treure l'etiqueta de víctima. L'Abi era molt més que una òrfena de l'Ebola. Per ells era una companya, una amiga.

—Quins riscos val la pena de córrer per una història?

—Jo sóc el primer interessat a tornar a casa. M'agrada la meua vida i tinc una família meravellosa [riu]. Hi ha riscos que són assumibles per a explicar una bona història, però amb els anys he après a minimitzar aquells que no són necessaris. Abans, quan era més jove, era molt kamikaze. No dubtava. Em podia passar dies dalt d'una moto o fent autostop per escriure un reportatge. El temps, suposo, m'ha fet desenvolupar el criteri. Fa poc vaig anar al Congo, vaig estar a la selva amb un grup rebel actiu seguint un milicià. Hi havia riscos? Sí, però valien la pena. Tot i això, cal dir que en aquestes situacions jo no sóc qui corre més perill.

—Què voleu dir?

—No sóc immune. En certs llocs, els periodistes podem ser segrestats, però tampoc no s'ha d'exagerar. En la majoria de llocs, no sóc qui corre més perill. Per exemple, quan he cobert Boko Haram, hi havia risc d'atemptats, sí, però aquella gent ja havia estat atacada. Havien perdut casa seva, familiars, la vida, tal com la coneixien, ja no existien... Hòstia, trobo obscè posar-me per davant d'aquestes històries. Sóc conscient de què haig de fer per tornar a casa, però no puc passar per davant de les víctimes. ■

El component humà de la migració és una de les coses que més m'ha impactat

En aquestes situacions jo no sóc qui corre més perill

El PSC s'aferra als baluards de les grans ciutats

26-M Confia a blindar el seu poder municipal amb el caràcter propi d'alguns batlles, l'arrelament de la marca i l'embranchida del PSOE el 28-A

ODEI A.-ETXEARTE

El PSC aspira a consolidar-se en els seus bastions municipals sobre la cresta de l'onada de Pedro Sánchez. El partit sustenta la seva força territorial en moltes de les ciutats més poblades de Catalunya i el 26-M pretén blindar-la gràcies al pes històric d'implantació de la marca o de batlles amb caràcter propi, i encreua els dits amb un desig: que el 28-A contagui les eleccions del 26-M, encara que siguin uns comicis molt diferents. Ara bé, els socialistes no guanyen les municipals en vots des del 2007, i el 2011, CiU els va vèncer per primera vegada en vots i regidors des del restabliment de la democràcia. A partir d'aleshores, la formació que havia estat primera força municipalista va patir un desgast que, el 2015, la va deixar com a segona força en vots (17,06%), amb l'alè d'ERC al clatell, i la tercera en regidors (1.278). El PSC ho té difícil per a remuntar a escala global. Però compta amb un estol de batlles metropolitans carismàtics i aspira a consolidar-se i ampliar, si pot, les majories amb què ha governat aquest últim mandat. En el gruix de

Meritxell Batet, cap de llista del PSC al 28-A, Miquel Iceta, Núria Parlon, Jaume Collboni, Salvador Illa i Francisco Polo, entre més, l'11 d'abril passa. ACN

El partit sustenta la seva força territorial en moltes de les ciutats més poblades de Catalunya i el 26-M pretén blindar-la

les grans ciutats de la conurbació barcelonina, els socialistes poden mantenir-se al poder traient rèdit de l'obra de govern. En total, tenen 122 batllies i aquesta vegada han presentat 524 llistes.

El patró es repeteix, amb particularitats, a municipis com l'Hospitalet de Llobregat, Terrassa, Mataró, Santa Coloma de Gramenet, Cornellà, Sant Boi de Llobregat, Gavà i Viladecans, entre més. Han estat ciutats difícils de

penetrar per a l'independència, tot i els avenços d'ERC el 28-A, i Ciutadans no hi ha construït alternatives prou sòlides que puguin disputar la vara a cap d'aquests pesos pesants, malgrat que el partit d'Inés Arrimadas hi va guanyar en les eleccions catalanes. Fa tres anys, els comuns van esdevenir-hi primera força en les espanyoles, però el 28-A Sánchez hi va guanyar amb comoditat, bressolant les més que probables revàli-

El batlle de Tarragona, Josep Fèlix Ballesteros, amb el candidat de Barcelona, Jaume Collboni, el dissabte 11 de maig. ACN

des dels batlles socialistes el 26-M. Des del restabliment de la democràcia, el PSC hi ha encadenat batlles i batllesses, sovint amb relleus preparats a mig mandat per a afavorir les futures reeleccions. El PSC arriba més desgastat, en canvi, a Lleida i Tarragona.

L'Hospitalet i Terrassa, quaranta anys d'hegemonia socialista

El paradigma d'aquestes ciutats és l'Hospitalet de Llobregat, en mans del PSC des de 1979. Com a segona ciutat més poblada de Catalunya, és el diamant dels socialistes catalans. Núria Marín ha governat aquest mandat amb 11 dels 27 regidors del consistori. Marín ha marcat perfil propi al carrer i dins del partit. No va col·laborar en el referèndum de l'1-O, però va plantar cara a la policia

L'esquema històric és similar a la tercera ciutat més gran del Principat, Terrassa, on els socialistes també són a la batllia des de la fi del franquisme

que carregava a l'institut Can Vilumara i va demanar als antiavalots que se n'anessin. En aquesta campanya electoral, Marín també intenta diferenciar-se muntant taules de diàleg amb alguns veïns dels barris (diu que cal escoltar-los i no recitar promeses i prou) i ha exhibit el suport del ministre de Foment espanyol, José Luis Ábalos. La batllessa espera collir allò que ha sembrat. Aquí, el PSC va tornar a ser primera força el 28-A, amb un indiscutible suport del 36% i incrementant més de nou punts els resultats del 2016, quan els comuns van coronar el podi amb l'esperança de la remuntada impossible de Pablo Iglesias. Marín és batllessa des del 2008, quan Celestino Corbacho va fer les maletes cap a Madrid per exercir de ministre de Treball de José Luis Rodríguez Zapatero. 'Todos a

una per l'Hospitalet', clama ara per a repetir.

L'esquema històric és similar a la tercera ciutat més gran del Principat, Terrassa, on els socialistes també són a la batllia des de la fi del franquisme. Aquesta vegada, Alfredo Vega pretén driblar la marxa sonada de Jordi Ballart, que va dimitir del càrrec i va estripar el carnet del PSC després de l'aplicació de l'article 155. Ballart es presenta a les eleccions amb una candidatura pròpia terrassenca, Tot per Terrassa, però té difícil de frenar la inèrcia del vot socialista. La marca sembla copar-ho tot, després de tantes dècades amb socialistes al centre de comandament de l'ajuntament. Abans que Vega i Ballart, hi van ser l'històric Manuel Royes i Pere Navarro, que s'ha mobilitzat en la campanya per apuntalar Vega. El 28-A, els socialistes van

incrementar més de set punts els resultats de fa tres anys, fins al 25,65%. La ministra d'Indústria espanyola, Reyes Maroto, ja s'hi ha passejat, aquesta campanya. És una dels set titulars de ministeris espanyols que el PSC va anunciar que participarien en el compte enrere del 26-M a Catalunya, a més de Pedro Sánchez, que es preveu que faci un míting dijous que ve a Barcelona, a la plaça Major del districte de Nou Barris. També participen en la campanya Josep Borrell, Meritxell Batet, Fernando Grande-Marlaska, José Guirao i Teresa Ribera.

Dificultats a les quatre capitals

La batllia de Barcelona no és a l'abast de Jaume Collboni, segons les enquestes, però el PSC podria ser clau per a

la futura governabilitat de la capital catalana i tot apunta que resistirà al desembarcament de Manuel Valls. Girona ja sembla inexpugnable per als socialistes, però Lleida es podria convertir en la nova pedra a la sabata del PSC. ERC aspira a prendre la batllia a Fèlix Larrosa, que l'estiu passat va heretar els vuit regidors (d'un total de 27) que havien portat Àngel Ros a pactar amb Ciutadans, visiblement erosionat després de dos mandats governant amb majoria absoluta. El 28-A, ERC va guanyar a la capital del Segrià. Aquest resultat nodreix les esperances dels d'Oriol Junqueras, malgrat l'avantatge que hi va aconseguir CiU el 2015. A Tarragona, Josep Fèlix Ballesteros s'ha fixat l'objectiu de governar en solitari. És a la batllia des del

La batllia de Barcelona no és a l'abast de Jaume Collboni, segons les enquestes, però el PSC podria ser clau per a la futura governabilitat

2007, quan els socialistes van prendre a CiU l'hegemonia que ostentava Joan Miquel Nadal des de 1989. Els resultats del 28-A també semblen acompanyar Ballesteros, tot i l'ascens espectacular d'ERC. Però caldrà veure si és castigat a les urnes per l'esclat del cas Inipro. L'any passat, l'oposició ja li va exigir que dimitís, quan va ser processat, amb catorze persones més, per haver contractat presumptament l'empresa Inipro perquè treballés en benefici del partit mitjançant l'Institut Municipal de Serveis Socials de Tarragona.

Més noms propis: de Parlon a Balmón passant per Moret

Un dels noms amb més potencial del PSC continua essent el de Núria Parlon. El 2015,

Antonio Balmón amb Miquel Iceta en la campanya del 21-D. ACN

A Mataró, el socialista David Bote ha governat amb sis regidors dels 27

Més còmoda és la situació del també socialista Carles Ruiz a Viladecans, amb onze regidors de 25 i Ciutadans i ERC ben lluny

abans de perdre les primàries per a dirigir el partit davant de Miquel Iceta, la batllessa de Santa Coloma de Gramenet va aconseguir una majoria absoluta còmoda, deixant enrere l'impacte pel processament i la condemna pel cas Pretòria de Bartomeu Muñoz, qui en cercles veïnals anomenen ara 'l'innomenable'. A Parlon no li ha calgut pactar i no sembla tenir cap rival prou fort per a disputar-li la batllia. El PSC colomenc ha penjat als fanals cartells que s'escapen del clàssic imaginari del partit, i potencien la buscada imatge progressista de Parlon. El seu lema és una declaració d'amor robada a la icònica Frida Kahlo: 'Yo te cielo.' El 28-A, la candidatura de Batet va guanyar a Santa Coloma amb un 37,8% dels vots. L'onada de Sánchez també sembla afavorir Parlon.

A Mataró, el socialista David Bote ha governat amb sis regidors dels 27. Ho ha fet en solitari d'ençà que els convergents hi van trencar per l'1-O. El batlle convergent Joan Mo-

ra va ser l'únic capaç de trencar l'hegemonia socialista a la capital del Maresme entre el 2011 i el 2015, i no va durar més. El 28-A, el PSC també hi va arrasar. Els socialistes catalans també fa més de tres dècades que són al capdavant de Cornellà de Llobregat, on Antonio Balmón aspira a governar un altre mandat. És el batlle des del 2004, quan José Montilla va anar-se'n a fer de ministre d'Indústria de Zapatero. El PSUC, amb Frederic Prieto, hi havia governat de 1979 a 1985. Des d'aleshores, el PSC s'hi ha mantingut ininterrompudament, i el 28-A va aconseguir un 36,21% dels vots.

A tocar de Cornellà, a Sant Boi de Llobregat, Lluïsa Moret trepitja els carrers amb un impuls similar al que va viure el PSC a la ciutat veïna en les últimes eleccions espanyoles. Ella, a més, amb deu regidors dels 25 del consistori. A Sant Boi només han conegut batlles socialistes, des de 1979. Moret ho és des del 2014, quan Jaume Bosch li va cedir

la vara. Amb més dificultats aritmètiques ha governat a Rubí Ana Maria Martínez, que ha irromput en la campanya catalana per haver-se manifestat en contra de l'obertura d'un centre per a menors estrangers no acompanyats, trencant el pacte entre partits per a apartar dels interessos electoralistes una qüestió tan complexa i perillosa per a la convivència com aquesta. A Rubí, no es pot menystenir l'ascens que va tenir ERC el 28-A, sobretot tenint en compte que ja hi tenia cinc regidors. Martínez ha governat amb sis i va aconseguir de frenar una moció de censura incorporant un regidor d'Unió al govern.

Més còmoda és la situació del també socialista Carles Ruiz a Viladecans, amb onze regidors de 25 i Ciutadans i ERC ben lluny. El PSC hi té la batllia des de 1983. Amb Ruiz, des del 2005. A Castelldefels, Maria Asunción Miranda tanca el mandat després de dos anys com a batllessa. Es va partir el càrrec amb Candela

López, de Movem Castelldefels. Després de les últimes municipals, un acord de quatre partits va permetre de fer-ne fora el popular Manuel Reyes. El PP havia assolit el càrrec per primera vegada el 2011, deixant enrere dècades de batlles socialistes. A Granollers, Josep Majoral també vol repetir. És batlle des del 2004, quan va rellevar Josep Pujades, també socialista. Mollet del Vallès, amb Josep Monràs; Gavà, amb Raquel Sánchez; i Sant Adrià de Besòs, amb Joan Callau, són tres feus històrics més del PSC on pretenen continuar governant; igual que Pilar Díaz a Esplugues de Llobregat, on els socialistes encadenen batlles des de fa quatre dècades. Aquests són alguns dels baluards des d'on el PSC preserva el poder territorial a Catalunya, encara inexpugnables per a la resta de partits malgrat les turbulències electorals de tants anys. El 26-M, els veïns tornaran a decidir si els volen al capdavant, a redós de Sánchez. 📺

El 'tic-tac' demogràfic i la independència de Catalunya

La dada L'analista de dades Joe Brew explica per què l'evolució de la demografia a Catalunya portarà a la independència

JOE BREW

Fa un any, **José Luis Álvarez va escriure a El País** sobre el 'tic-tac' demogràfic de Catalunya. Segons que deia, Jordi Pujol havia dissenyat una estratègia d'enginyeria social per fer inevitable la independència reemplaçant els immigrants vells, majoritàriament contraris a la independència, per joves separatistes. El llenguatge i l'estil d'Álvarez són una mica absurds, al meu parer, perquè suggereix que Pujol era 'maoista' políticament i diu que 'el constitucionalisme és moralment superior al colpisme', i la seva conclusió segons la qual la immersió lingüística és l'arrel de tots els problemes de Catalunya no té cap sentit. Però, en canvi, el seu argument bàsic que

el pas del temps i la demografia tenen un paper important en el conflicte polític entre Catalunya i Espanya és cert.

En un article recent al mateix diari, **Joaquim Coll manifestava el temor que Álvarez l'encertés sobre el 'tic-tac' demogràfic**. Coll, les opinions del qual no acostumo a compartir però de qui admiro la intel·ligència i l'escriptura, destaca els guanys electorals dels partits independentistes a les eleccions espanyoles, tot subratllant que la majoria dels votants d'esquerrers que han deixat de votar els comuns han acabat votant partits independentistes. Acaba l'article, com Álvarez, amb una crida a l'acció: 'Si no es comença a actuar solemnement, d'aquí a una dècada el secessionisme podria ser majoritari a les urnes.'

L'independentisme és l'opció política més habitual entre la gent jove. ELISABETH MAGRE

Catalunya canvia demogràficament i aquests canvis tindran efectes polítics

El 'tic-tac' demogràfic que preocupa tant Coll com Álvarez es pot resumir senzillament així: Catalunya va rebre molta immigració d'altres zones de l'estat espanyol durant la segona meitat del segle XX; aquests migrants van dur la seva llengua i la seva preferència política per la unitat territorial d'Espanya; sense migrants de la resta de l'estat espanyol, Catalunya tindria una majoria independentista clara; avui dia, arriben menys migrants de la resta de l'estat i els qui hi ha es van fent grans; d'ací a uns anys, els vells moriran, i els joves (que són molt més partidaris de la independència que no pas els grans) els reemplaçaran; això conduirà a una majoria independentista clara i consistent.

Això és una llista de fets simples. La manera com cadascú els interpreti és una qüestió de percepció. Jo no comparteixo la diagnosi de Coll del canvi demogràfic com una amenaça, ni tampoc el pronòstic d'Álvarez que suprimir la immersió seria bo per a Catalunya o Espanya, però hi combrego en els fets bàsics. Catalunya canvia demogràficament i aquests canvis tindran efectes polítics.

Analitzem una mica més aquestes dades.

Independència i edat

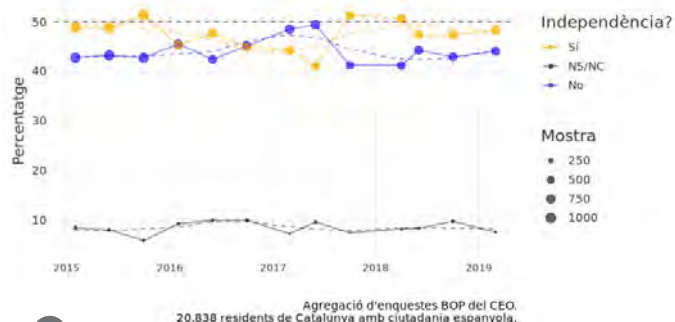
Aquests darrers cinc anys, hi ha hagut pocs canvis en el percentatge de catalans a favor i en contra de la independència. Les enquestes normalment mostren que l'independentisme supera lleugerament l'unionisme, però el marge és molt petit.

Tanmateix, les xifres totals amaguen variacions molt significatives segons l'edat. Els catalans joves són molt més partidaris de la independència i els més vells, més contraris. De fet, els grups d'edat fins als seixanta anys són independentistes, mentre que els de més de seixanta són unionistes.

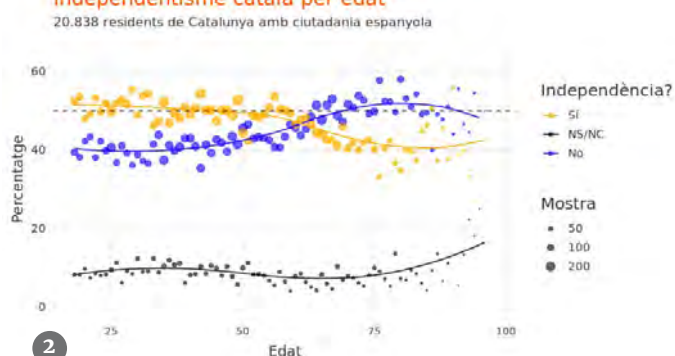
Això explica, en part, els perfils d'edat dels partits polítics catalans. El gràfic número 3 mostra la probabilitat d'expressar més 'simpatia' per cada partit polític segons l'edat. Amb algunes excepcions, els catalans més grans tenen més simpatia pels partits unionistes, mentre que els més joves, en general, tenen més simpatia pels independentistes.

Però a causa de les 'onades' d'immigració a Catalunya, l'edat no es pot examinar

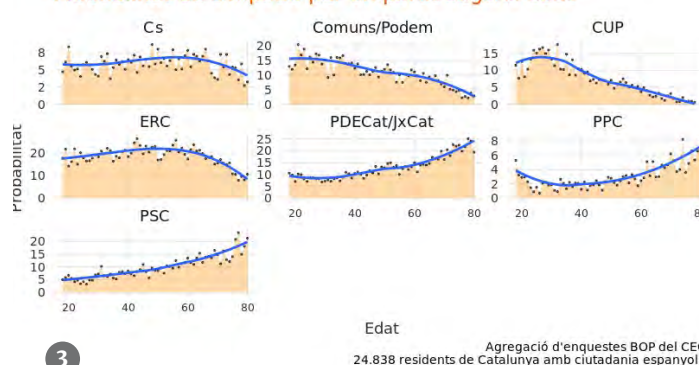
Independència català

Independència català per edat

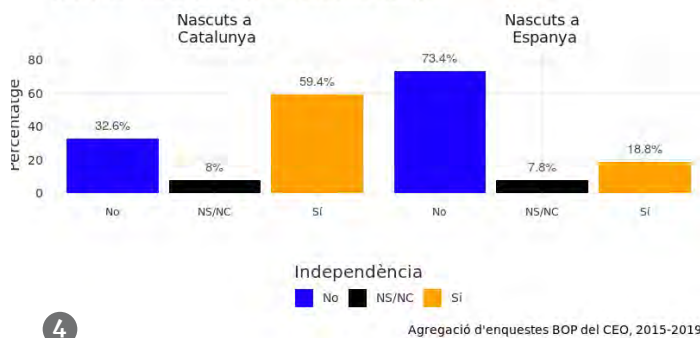

Probabilitat de simpatia per un partit segons edat

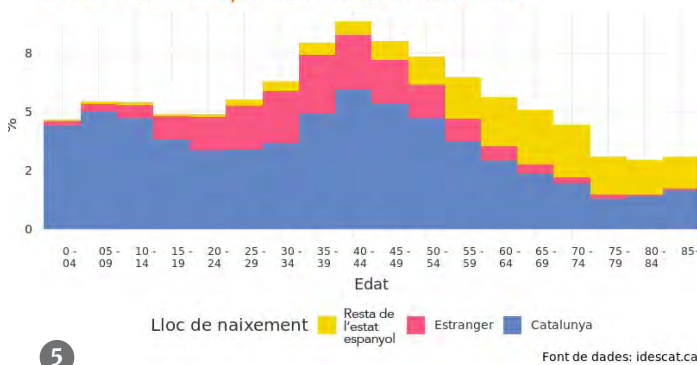
Independentisme català per lloc de naixement

20.838 residents de Catalunya amb ciutadania espanyola

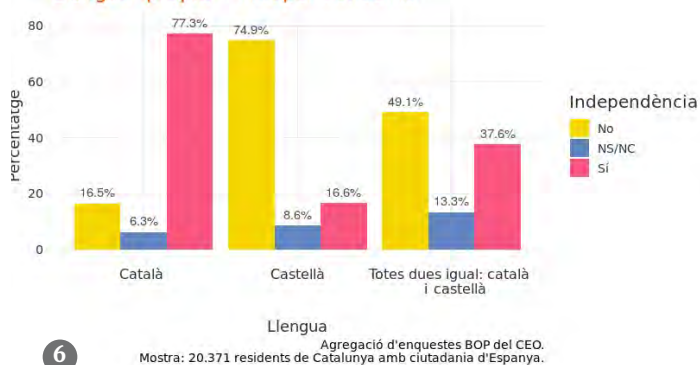
4

Població catalana per edat i lloc de naixement

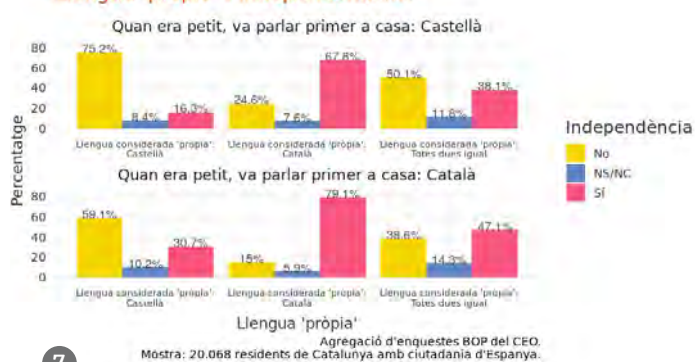
5

Llengua 'pròpia' i independentisme

6

Llengua 'pròpia' i independentisme

7

aïlladament: va lligada intrínsecament al lloc de naixement.

Independentisme i lloc de naixement

Els catalans nascuts a Catalunya són independentistes en una ràtio de gairebé 2 a 1. Els catalans nascuts en altres llocs de l'estat espanyol, en canvi, són majoritàriament unionistes (gairebé tres quarts parts).

Per què és significatiu, això? Perquè ara arriben molts menys immigrants de la resta de l'estat espanyol que no pas fa unes dècades. I aquells que vingueren fa anys es van fent grans. El gràfic número 5 mostra la distribució de la població catalana per edat i per lloc de procedència. Compareu l'esquerra (generació més jove) amb la dreta (generació més gran) i vegeu-ne la diferència en colors.

D'aquí a deu anys, els catalans que ara tenen vuit anys podran votar, i molts dels més grans (part dreta del gràfic) ja no. Cada any que passa, el percentatge de catalans nascuts fora de Catalunya es redueix, mentre que el percentatge dels nascuts ací es manté relativament estable, i el de nascuts fora de l'estat espanyol –i, per tant, sovint sense dret de sufragi incrementa.

Independentisme i llengua

Moltes de les coses que hem descrit no es poden canviar. Potser per això Álvarez es fixa en la llengua per a arreglar el 'problema separatista'. La llengua, igual com l'edat i el lloc de naixement, va molt relacionada amb l'opinió sobre la independència (gràfic 6).

Però la simple consideració del català com a llengua pròpia, és realment una de les causes per a voler la independència? O és un indicador del lloc de naixement i prou? Ací és on les coses són interessants.

El gràfic següent (7) mostra els catalans que tenen el castellà com a llengua materna (fila superior) i els qui tenen el català com a llengua materna (fila inferior). L'eix X és la llengua que consideren pròpia i els colors indiquen els sentiments en percentatges. És un gràfic dens, però heus ací el desllorigador: hi ha encreuament!

Què és l'encreuament? Significa que els catalans que han tingut el castellà com a llengua materna però consideren el català com a llengua pròpia mostren menys oposició a la independència. Segons el mateix patró, els catalans que han tingut el català com a llengua materna però consideren el castellà com a llengua pròpia són molt més contraris a la independència.

Com s'ha d'interpretar, això? No és clar del tot. Per una banda, potser hi ha una variable de confusió que no hem analitzat en aquest article (és molt possible). Per uns altra, potser la llengua té un efecte en les opinions polítiques que va més enllà de la demografia. Potser fer del català la llengua pròpia augmenta de manera causal el suport a la independència i, per extensió, fer pròpia la llengua espanyola en redueix el suport.

Conclusió

Álvarez i Coll tenen raó a destacar la importància del canvi

La població ha canviat, la realitat social ha canviat i les preferències d'organització política també han canviat. ALBERT SALAMÉ

demogràfic en el conflicte entre Catalunya i Espanya. La població canvia de manera que és probable que augmenti l'independentisme. El desequilibri d'edat entre els partidaris i detractors de la independència va clarament a favor dels independentistes. Si no hi ha una nova onada de migració des de la resta de l'estat espanyol aviat o una reforma social que faci que els nascuts a Catalunya siguin menys independentistes, el bloc a favor de la independència aviat tindrà una majoria clara, i el bloc unionista continuarà minvant.

La demografia sol ser incontrolable. No podem evitar que la gent gran envelleixi i es mori ni que els joves deixin de créixer i puguin votar. Potser és aquesta naturalesa in-

controlable de la demografia que porta Álvarez a concloure que s'ha d'intervenir en alguna cosa més dominant: el programa d'immersió lingüística. I potser és per la mateixa raó, és a dir, per la importància de la llengua sobre la política, que Coll advoca per 'actuar socialment' més que no pas políticament per aturar la independència.

Encara que algú considerés que la independència és 'moralment' dolenta, com fa Álvarez, hom s'hauria de demanar si la solució proposada d'eliminar la immersió lingüística per a evitar la independència val la pena. Menys de quatre sobre deu catalans fan servir el català habitualment, mentre que, virtualment, tots els catalans parlen espanyol amb fluïdesa. El català és

No podem evitar que la gent gran envelleixi i es mori ni que els joves deixin de créixer i puguin votar

en perill d'extinció. Fins i tot, si parlar català 'genera' un sentiment independentista, és cap problema? La unitat d'Espanya mereix un assassinat potencial d'una llengua?

Els dirigents polítics espanyols s'haurien d'enfrontar amb la realitat: la Catalunya del 2019 no és la Catalunya de 1980. La població ha canviat, la realitat social ha canviat i les preferències d'organització política també han canviat. La independència, vista amb les ulleres demogràfiques, es fa molt probable. La cronologia es fa difícil d'estimar (fins quan podrà Espanya negar un referèndum a una població amb una majoria independentista del 55%? O del 60%? O del 65%?), però el resultat pot ser inevitable. ■

Catalunya Nord va a les urnes amb una candidatura sobiranista i amb l'ombra de l'extrema dreta

L'Aravot Els nord-catalans només poden votar a les eleccions europees el 26 de maig

SEDA HAKOBYAN I ALEXANDRE SOLANO

Els ciutadans de Catalunya Nord aniran diumenge que ve als col·legis electorals per votar en les eleccions europees, les novenes d'ençà de les primeres de 1979. Aquesta vegada, en què es preveu una abstenció alta, hi ha dues grans llistes que es disputen la primera posició i una candidatura sobiranista amb catalanistes a les seves files.

En total, 344.509 nord-catalans podran votar en les úniques eleccions que es faran el 26 de maig al territori, uns comicis que tenen la peculiaritat de ser proporcionals i en circumscripció única, amb trenta-quatre candidatures que es disputaran un dels setanta-quatre llocs en joc (més cinc de reserva per quan marxi el Regne Unit).

La realitat complexa del país

En les passades eleccions europees de 2014, el Front Nacional va ser la primera força amb un 35% dels vots, deu punts per sobre de la mitjana francesa i el doble que la segona candidatura amb més suport. Un factor que ho explica és l'àmplia abstenció (54%) en uns comicis que sí que van mobilitzar gran part de l'electorat de Le Pen. Va ser un vot de càstig contra la resta de polítics per a mostrar el malestar i contra 'els tecnòcrates de Brussel·les'. Aquest 26 de maig, s'espera una participació similar.

La concentració de jubilats a la Mediterrània (entre Perpinyà i Niça) i de pied-noirs (colons francesos repatriats

d'Algèria), juntament amb una important presència d'immigració, és una de les claus que fan que sigui un territori procliu per a l'extrema dreta, principalment a la costa, on treu els millors resultats.

El vot a l'interior, en canvi, és més d'esquerres. Però l'esquerra no passa per un bon moment. Els socialistes gairebé han desaparegut i, encara més a l'esquerra, el Partit Comunista Francès i la França Insubmissa es presenten per separat.

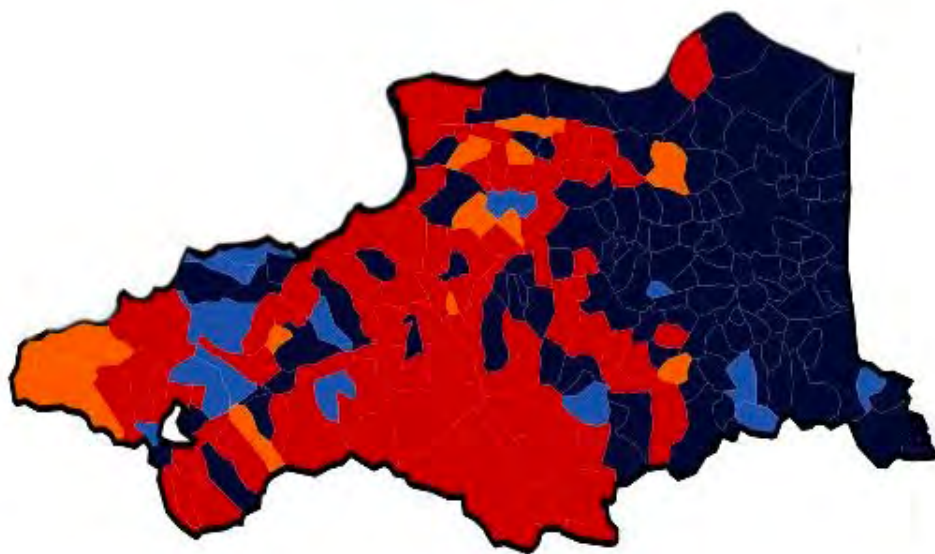
L'única alternativa perquè no guanyi l'extrema dreta és La República en Marxa, el partit d'Emmanuel Macron, sumit actualment en una gran impopularitat i enmig de les protestes de les Armilles Grogues.

Un paper fonamental dels bons resultats de l'extrema dreta a Catalunya Nord el té Louis Aliot, parella de Marine Le Pen, que ha modernitzat el partit en contraposició al discurs de l'odi (contra immigrants, jueus i homosexuals) de Le Pen pare. El nou discurs s'ha centrat contra els immigrants, però ocultant els arguments racistes, i també contra l'establishment dels partits tradicionals, cosa que li ha permès d'ampliar la base del partit. Aliot, fins i tot, apuntava a cap de llista de les europees, però finalment ha decidit de centrar-se en les municipals de Perpinyà de 2020, on té possibilitats de guanyar.

Cal remarcar que Catalunya Nord té un dels índexs de pobresa i d'atur més alts de l'estat francès, i són justament els desocupats (35%) i els obrers (41%) els més

XXXXX XXXXX XXXXXXXXXXX XXXXXX XXXXXX XXXXX XXXXXX XXXXX
XXX XXXXXXX XXXXXXXXXXX XXXXXX. TWITTER

Resultats de les eleccions presidencials 2017. En blau fosc: Front Nacional. Vermell: Partit Socialista. Taronja: La República En Marxa. Blau: Els Republicans. vv

inclinats a votar el Front Nacional (Agrupament Nacional d'ençà del 2018).

Per la seva banda, la coalició dels Verds i els sobiranistes es podria convertir per primera vegada en la principal força d'esquerres.

La indiscutible catalanitat

Un fet que no discuteix cap formació és la catalanitat de Catalunya Nord, una acceptació tan transversal que, fins i tot, els potencials votants de l'extrema dreta podrien rebutjar posicions anticatalanistes.

El mateix Aliot va fer servir el lema 'Catalans, d'acord, mais Français d'abord' (Catalans, d'acord, però primer, francesos) en les darreres eleccions municipals i es fa acompanyar de la senyera juntament amb la bandera francesa, un fet inusual en la major part de l'estat francès. Fins i tot, s'ha pronunciat a favor de l'alliberament dels presos polítics.

Els socialistes, que governen el departament, també s'han posicionat moltes vegades a favor de l'alliberament dels presos polítics i d'una solució política, com també ha passat a la regió d'Occitània. Pel que fa als Republicans, representants del gaullisme, el batlle de Perpinyà, Jean-Marc Pujol, acostuma a portar el llaç groc i el senador François Calvet va ser l'impulsor del manifest de quaranta-un senadors pels drets fonamentals de Catalunya que li va costar moltes pressions. En aquests comicis, la número 44 de la llista europea és la catalana Lauriane Josende.

Els partits més escorats a l'esquerra encara han mostrat un suport més ferm. És el cas del vice-president del departament, Nicolas Garcia, del Partit Comunista Francès, i també del Nou Partit Anticapitalista i dels Verds, que s'han mostrat a favor de

l'autodeterminació.

El suport transversal fa que no hi hagi partits en contra de la llengua o la cultura – tot i les polítiques poc ambicioses – i això, alhora, és un impediment per a la consolidació d'un partit catalanista.

Una candidatura sobiranista

En aquestes eleccions europees, la federació Pobles i Regions Solidaris (R&PS), que aplega tots els sobiranistes (corsos, bascs, bretons, catalans...), es presenta amb Europa Ecologia – Els Verds (EELV), encapçalat per l'eurodiputat ecologista Yannick Jadot. A la llista hi ha dos sobiranistes en posicions elegibles, l'ex-eurodiputat cors François Alfonsi (novè lloc) i la bretona Lydie Massard (catorzè). Al número 34 hi ha la catalana Amélie Cervello, de Sí al País Català, antiga atleta de primer nivell que defensa dotar Catalunya Nord d'institucions pròpies i con-

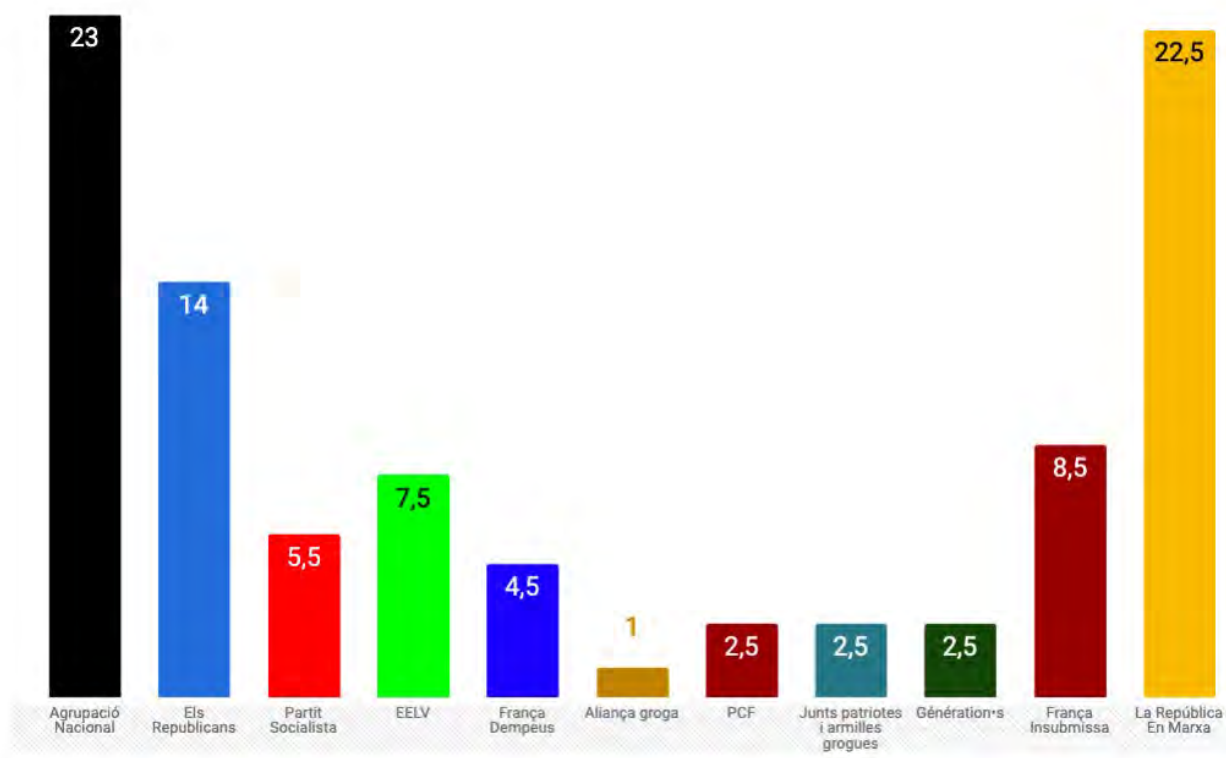
sidera que 'els vells estats nació com França i Espanya tenen Europa escleròtica i han emmordassat els pobles que aspiren a la democràcia'.

La situació és molt diferent de fa cinc anys, quan hi havia vuit circumscripcions electorals a l'estat francès i el sobiranisme es presentava per separat i sense cap referent català. Les circumscripcions no respectaven les fronteres culturals ni històriques i, per exemple, l'illa de Còrsega, amb 230.000 habitants, quedava diluïda en un macro-districte de vuit milions d'habitants. Catalunya Nord estava inclosa entre la macro-regió d'Occitània i l'antiga regió d'Aquitània, i sense cap coordinació, atès que la llista sobiranista va ser Euskadi European, clarament dirigida al País Basc i que només va assolir cinc vots a tot Catalunya Nord.

En aquestes eleccions, es repeteix l'aliança habitual d'ençà de 1989 amb els Verds, que no es va fer el 2014, però que compta amb simpatitzants de la causa catalana com José Bové i Gérard Onesta.

Entre Macron i l'extrema dreta

Sí al País Català va assolir un resultat significatiu en les legislatives del 2017, amb un 4% del vot per a Jordi Vera en la segona circumscripció. En un sistema proporcional, el vot de ben segur que serà més alt i, juntament amb la coalició amb els Verds, poden aconseguir de ser la tercera força i la principal de l'esquerra. Tot i això, ERC Catalunya Nord, que forma part de la federació R&PS, ha demanat

Enquesta Ifop-Fiducial poll 10-14 maig al conjunt de l'estat francès. vw

el vot per la llista dels comunistes francesos.

En l'àmbit de l'estat francès, el duel per la primera plaça és entre Macron i Le Pen. Aquests darrers dies, Macron s'ha compromès plenament amb la campanya europea, un posicionament arriscat, tenint en compte que una derrota podria implicar un cop dur a l'actual govern, molt impopular des de fa mesos.

De moment, només Agrupament Nacional, La República en Marche, EELV-R&PS, França Insubmissa i el Partit Socialista tindrien escons, perquè el llindar electoral és del 5%.

En aquestes eleccions europees, hi ha quatre candidatures que reivindiquen l'esperit de les Armilles Grogues. De moment, no n'hi ha cap amb possibilitats d'entrar. Són: una llista euroescèptica (Junts

Patriotes i Armilles Grogues: Per França, Sortim de la Unió Europea!) encapçalada per l'ex-vice-president del Front Nacional, Florian Philippot; la llista Evolució Ciutadana, de Christophe Chalençon, que va fer saltar la polèmica quan fa uns mesos es va reunir amb el vice-president italià i cap del Moviment 5 Estrelles, Luigi di Maio; la candidatura Aliança Grogua, la Revolta Per al Vot, encapçalada pel cantant Francis Lalanne; i, finalment, un portaveu del moviment, Benjamin Cauchy, forma part de la candidatura del partit conservador França Dempeus.

Unes eleccions amb més accent europeu

Les eleccions europees també destaquen pel fet de trobar qüestions que no es tracten a la resta dels Països Catalans. La transició ecològica és un

dels punts fonamentals dels programes europeus, encara que a l'estat espanyol és un afer que gairebé passa desapercebut en els debats.

El Partit Verd ha proposat una taxa socio-ambiental a les fronteres i una banca europea del clima. Però tots els partits proposen grans mesures; la majoria, un New Deal verd. Per exemple, Génération·s, el partit d'Hammon, proposa de deixar l'ús d'energies fòssils i nuclears el 2050; els Republicans volen establir zero emissions de carboni el 2050; els socialistes també volen reduir a la meitat les emissions de CO₂ d'ací al 2030; i el partit de Macron vol invertir 1.000 miliards d'euros d'aquí al 2024 per a desenvolupar les energies i transports nets i renovar els habitatges.

A Catalunya Nord, a més d'aquest debat, les eleccions

europees són especialment importants per la gran quantitat de connexions amb la resta dels Països Catalans. Europa ha finançat l'hospital fronterer, que permet tothom d'estar cobert en cas d'accident i que coordina els dos sistemes de seguretat social; la protecció costanera, el programa INTERREG entre la Generalitat i el departament, la denominació d'origen protegida per la Unió Europea dels vins (del moscatell als vins dolços), etc.

D'exemples, n'hi ha molts més. Les eleccions potser són més importants que mai, però estaran marcades per una baixa participació, de menys de la meitat de votants, els quals podran ser decisius en les polítiques europees. Unes eleccions que també permetran de mesurar la força de l'extrema dreta, que com més va més creix. ■

Pere Pina: 'Al Raval, la llei és cega, sorda i muda'

Barcelona Primer capítol de la sèrie 'Barcelona: veritats incòmodes en temps de campanya'

ROGER CASSANY
JORDI CARREÑO

Pere Pina és un home carregat de memòria. És a dir, amb la mirada forjada per la perspectiva dels anys i també pels records. Però, compte, és alhora un home de present, de tocar de peus a terra com pocs, i, sobretot, és un home d'acció: de l'ara i aquí. Fill d'un futbolista professional que lluità al bàndol republicà a l'Ebre, on fou ferit dues vegades abans de ser represaliat a Argelers, Pere Pina va néixer a Mataró l'any 1954. El seu pare havia fitxat pel Mataró, venint del Mallorca, i va ser al Maresme on va conèixer la seva mare, d'Arenys de Mar. La infància la va passar entre Mataró i Barcelona, per causa de la família i dels estudis de disseny gràfic, a Elisava. Treballà pocs anys a la Galeria G, una galeria d'art d'Agustí Coll, al carrer de Casanova, tocant a la Travessera de Gràcia, entre obres d'Andy Warhol, mentre també feia, esporàdicament, de pilot oficial de trial per a Ossa. Però d'ençà de la mort de Franco, quan tenia vint-i-dos anys, tota la seva vida ha estat vinculada al barri del Raval i, més concretament, al

celler, conegut i emblemàtic, Casa Almirall, al xamfrà entre Joaquín Costa i Ferlandina.

Recorda que l'any 1976, al cap de pocs mesos d'haver-ne assumit la gestió juntament amb el seu amic d'infància Ramon Solé, les parets del local les va pintar en Jesús, veí del barri, que no era sinó Jesús Moix, pare de Terenci Moix, que vivia a l'edifici del costat. Van fer-hi obres de dalt a baix. 'Aleshores era un bar amb una única bombeta de 70 watts, quatre gots i un cambrer que maldava per no perdre la vista.' Però les obres van respectar la major part de la decoració original, com ara les portes vidrieres modernistes, el taulell de marbre italià, la figura femenina de ferro fos que representa la musa de l'Exposició Universal de Barcelona del 1888, el moble de fusta de la caixa i el moble ampoller situat darrere el taulell. En aquest moble, l'última filera d'ampolles, la de més amunt, d'aleshores ençà no s'ha tocat mai més, licors i destil·lats inclosos.

Als anys vuitanta, amb l'Almirall en marxa, se'n va anar uns quants mesos als Estats Units, acompanyant la parella d'aleshores, que havia obtingut una beca per a investigar a la Universitat de Kansas. Ell es va incor-

Casa Almirall, al xamfrà entre Joaquín Costa i Ferlandina. ALBERT SALAMÉ

Les obres van respectar la major part de la decoració original, com ara les portes vidrieres modernistes

porar a l'equip i va treballar al laboratori, dedicat a estudiar remeis contra l'asma. D'aquell episodi, en recorda un gran i intens aprenentatge en microbiologia i, sobretot, les diferències abismals entre les universitats americanes, pulcres i eficaces, i les d'aquí, que aleshores maldaven per posar-se al dia del món. Altra vegada a Barcelona i compaginant-ho amb la gerència del local, va dedicar-se, durant anys, a la producció de grans rodatges de publicitat.

Han passat més de quaranta anys. I el Raval, igual que la clientela de l'Almirall, ha canviat. Ell continua sortint a navegar sempre que pot, bé amb patí català al Club Natació Barcelona, bé amb un petit velar que té amarrat a Port de la Selva (l'any 1998 fins i tot fou campió de Catalunya de pesca d'altura pescant una tonyina, atenció, de 184 quilos). Però per a Pere Pina, que ha vist i viscut totes les transformacions del barri, el Raval no ha canviat tant com ens pensem: 'El Raval, històricament, sempre ha estat al final de la baixada, i l'aigua va sempre cap avall, arrossegant tota la porqueria. Doncs això, desgraciadament, no ha canviat, i sembla que els problemes del Raval no siguin ni problemes ni tan greus perquè són, precisament, del Raval, i mentre no s'escampin, no cal que ens preocupem.'

Pere Pina ha estat president de l'Eix Comercial del Raval i vice-president de l'Associació d'Establiments Emblemàtics de Barcelona. I no ha deixat mai de lluitar pel barri, a peu de carrer. Ha

Casa Almirall, al xamfrà entre Joaquín Costa i Ferlandina. ALBERT SALAMÉ

tractat amb regidors i governs municipals de tots els colors. El resultat? Centenars de reunions, comissions, informes, enquestes, protocols i estudis que, pel cap baix, no es tradueixen en res més que en respostes vagues i, fet i fet, en frustració. 'L'ajuntament és tan lent i amb una burocràcia tan complexa i inexplicable que sembla que facin política per a immortals', explica. I es demana, entre resignat i indignat, on ha anat a parar, per al Raval, el sentit comú, si és que mai ha existit.

En aquest vídeo, per al capítol de la sèrie *Barcelona: veritats incòmodes en temps de campanya*, Pere Pina retrata el Raval d'avui, el Raval dels narcopisos, de l'especulació, dels desnonaments, de la incongruència política i administrativa i dels veïns que han

Pere Pina retrata el Raval d'avui, el Raval dels narcopisos, de l'especulació, dels desnonaments

de fer de policia. I denuncia que, per la inoperància d'uns i altres, any rere any anem perdent aquell patrimoni que fa de la ciutat una metròpoli única i singular. 'Barcelona rep ara la garrotada de la feina mal feta aquests últims anys; no ens n'adonem, però anem matant la gallina dels ous d'or.'

Ell, mentrestant, tot passejant pel barri, continua

saludant veïnes grans, trucant als mossos d'esquadra i a la guàrdia urbana i renyant els turistes que una vegada i una altra es pixen a les cantonades. 'Al Raval, tot evoluciona i involuciona alhora.' Però no renuncia a escapar-se setmanalment al Penedès a triar els vins que després servirà als clients, a sopar sovint a Ca l'Estevet o a l'Havana, dos restaurants de tota la vida del Raval que pràcticament han esdevingut casa seva. I a comprar, sempre que pot, i entre més coses, tripa de bacallà, a la històrica bacallaneria del carrer Comtal, la Casa del Bacallà, per coure-la a foc lent i amb cigrons. Una bacallaneria, diguem-ho tot, que, com tants altres comerços de sempre, és a punt de tancar...

7 DIES

{ La selecció de la setmana { 13-17 de maig

Dimecres 15.

Un famoSET, 'amics de repressió' i un canell trencat: retrat de la visita del Bages al Suprem

JR

Dilluns 13.

Slesvig-Holstein: una bandera a cada galta

vw

Divendres 17.

L'esclat del futbol femení a tot el país no en resol la precarietat

FCB

JORDI GRAUPERA

‘Entrarem a l’ajuntament i canviarem l’agenda política del país’

Entrevista al cap de llista de la candidatura Barcelona és Capital

ADIVA KOENIGSBERG

JOSEP REXACH FUMANYA

Periodista, piulador, columnista, filòsof, tertulià i, de fa un any, polític actiu. Jordi Graupera (Barcelona, 1981), fill de l'Eixample, ha tornat a la seva ciutat després de gairebé una dècada als Estats Units per promoure Barcelona és Capital, un projecte polític al marge dels partits, i provar d'assaltar l'Ajuntament de Barcelona. De retòrica hàbil i amb un llarg bagatge, parla amb passió de tot allò que proposa i és implacable en les crítiques als seus rivals. Barcelona és protagonista en aquesta entrevista, però també Catalunya, sense la qual l'esperit de la seva candidatura no té tretall.

—Quins són els cinc problemes principals, per ordre de prioritat?

—L'habitatge, el turisme, la seguretat, el mercat laboral i la cultura-llengua. No hi compto l'ocupació de l'estat.

—El preu mitjà del lloguer és de 954 euros (quart trimestre 2018), quan el 2013 era de 631. Què proposeu per a reduir-lo de manera immediata?

—Primer de tot, s'ha de dir que els problemes de Barcelona tenen dues característiques endimoniades de les quals es parla poc. L'una és que són urgents i l'altra que no tenen solució a curt termini, i s'ha de dir a la gent. Això indica que fa vint-i-cinc anys que ens ressentim d'un retard amb polítiques troncales, com habitatge, turisme i seguretat. I això s'ha de dir a la gent. Ningú no posa en qüestió que l'equip de govern actual tenia com a prioritat millorar la qüestió del lloguer. Ningú no creu que volgués que s'apugés; no ho vol ningú, això. Però la qüestió és que no se n'han sortit, sinó que han empitjorat la situació.

—D'acord, què s'hi pot fer a curt termini?

—Vejam, hi ha una qüestió que és l'emergència d'habitatge de molta gent de la ciutat. S'ha duplicat el nombre de persones que s'han empadronat a

Quan sortim de les reunions a negociar, immediatament després farem una conferència de premsa i ho explicarem

El moviment independentista està en decadència

la ciutat sense domicili fix. Per tant, el creixement del barraquisme no és solament una percepció que té la gent quan va als solars del seu barri de tota la vida, sinó que és real. S'ha de generar immediatament un parc d'emergència per adreçar aquesta qüestió. Com es pot fer? Doncs a Barcelona hi ha 14.000 locals comercials que fa més de dos anys que són buits. No vol dir que d'avui per demà els puguis convertir en habitatge, però sí que mitjançant una figura jurídica que es diu llicència precària, en alguns d'aquests habitatges que compleixen unes determinades característiques per accedir a cèdula d'habitabilitat, en pots canviar l'ús perquè siguin habitatges. I d'aquests, pots expropiar-ne l'ús, no cal que n'expropiïs la propietat. El gran drama de l'habitatge a Barcelona és la manca d'un parc públic de lloguer, que només és d'un 1,7%, quan la mitjana a Europa és del 15% i hi ha un mandat de la UE per a arribar-hi.

—I per això dieu que s'ha d'arribar a 115.000 habitatges públics. Com es fa?

—Això vol dir que una part s'ha de construir i una part s'ha d'adquirir. Per a construir hi ha tot de solars de titularitat pública i que, per incompetència de l'ajuntament, no s'hi ha construït. L'exemple clar, el solar que hi ha al carrer de Granada 95, a la part baixa de la superilla. Hi ha 125 milions del Banc Europeu d'Inversions (BEI) per a construir 2.198 habitatges, dels quals 22 havien d'anar en aquest solar. El finançament hi és, però no ha passat de la fase de projecte. I això a curt o a mitjà termini es pot activar. Segon, a Barcelona hi ha solars privats on es poden edificar habitatges i no s'hi ha edificat. Hi ha gent que fa quaranta anys que ha exhaurit l'edificabilitat dels seus solars. Aquí l'ajuntament ha de poder-hi intervenir. Tercer, dret a temps i retracts, que permet a l'ajuntament de comprar edificis sencers en procés de compra-venda.

—La mesura aprovada per l'ajuntament després del pacte entre PSOE i Podem,

que permetrà de posar topalls en el preu del lloguer dels barris, com la valoreu?

—En la regulació del lloguer, pel que ens han dit fins ara, els ajuntaments no hi tenen competència. Ara en la campanya electoral ens diuen que amb una reforma del codi civil català hi ha la possibilitat de fer-ho. Ara ens ho diu ERC, tot i que fa anys que són a les institucions. Dit això, la regulació del lloguer té virtuts i defectes. La regulació del lloguer congela la ciutat temporalment i a la gent que hi viu li dónes un respir. Però a tot arreu on s'ha aprovat la regulació causa una degradació del parc d'edificis perquè desapareixen els incentius i les reformes. Llavors, les ciutats hauran de cercar estratègies perquè no hi hagi aquestes externalitats negatives de la regulació del lloguer. I hauré de fer això.

—Colau proposa d'apujar del 30% al 50% la reserva d'habitatge en les noves construccions. Hi esteu d'acord?

—Sí, és clar, i per què no el 100%? És que no ho entenc. O el 120%.

—Llavors ja no hi voldrà invertir ningú.

—I hem calculat que amb el 50% es generarà inversió?

—No ho sé, suposo que deuen haver fet càlculs.

—No, no ho han calculat. Ja us dic jo que no ho han calculat. És una mesura que es proposa en termes de tants per cents per a poder fer el titular. Però la realitat és que el sector privat a Barcelona, l'any que li va bé, construeix mil pisos l'any. L'any que li va bé. Suposant que aquesta mesura no desincentivi la inversió, parlem de tres-cents pisos anuals, que no resol el problema. I una altra cosa que no es diu. Quan tu col·loques un contraincentiu a sobre la taula tothom sap que el sobrecoast passarà al client, és a dir, al qui compri l'altre 70%. A més, aquesta mesura és un risc més elevat per a una inversió. Qui té menys capacitat d'assumir risc és el petit constructor i qui en té més és el gran constructor i en particular estranger. Per tant, amb aquesta mesura es neteja el mercat im-

S'estan alimentant les idees d'eixamplar la base, jugada mestra, el món ens mira i tota aquesta mena de sopars de duro

ADIVA KOENIGSBERG

mobiliari de Barcelona als famosos fons internacionals voltors.

—Una de les crítiques que es fa a Colau, sobre l'habitatge, és que ha pecat d'innocència política i no ha pogut complir les promeses que feia. Per què no us hauria de passar?

—Doncs una de les coses que ens han preocupat més des del principi és aquesta. No volem que ens passi com a Colau, que no s'esperava guanyar i quan van arribar a l'ajuntament es va passar tres anys aprenent què podia fer i què no podia fer. Per tant, des de bon començament, un dels aspectes recurrents en els més de vuitanta debats que hem fet a Primàries, ha estat la reflexió sobre dues coses: la carta municipal, és a dir, reflexió sobre els límits jurídics de l'ajuntament i quin és el marge que tenim per a fer les coses; i dues, que tota mesura que proposem pugui ser quantificada. A més, la presa de decisions de l'acció de govern la farem per mitjà de la democràcia directa en molts casos.

—Si acabeu tenint representació i el vostre regidor o regidors són clau per a formar govern, l'acord també el consultareu a les bases?

—Nosaltres hem fet pública la nostra política de pactes, seguint els principis següents: primer, els nostres vots no els regalarem, per molts blocs definits que hi hagi.

—És a dir, perquè hi hagi un batlle republicà, no donareu els vostres vots sigui com sigui.

—A cost zero no. No hem vingut a regalar els vots a ningú. Per dir-ho d'alguna manera. La CUP del 2015 ningú no dubtava que no faria president cap espanyolista, però no van donar els vots de franc perquè Artur Mas fos president. Segon. No pactarem amb ningú que no compleixi dues característiques: compromís explícit i verificable amb el dret d'autodeterminació; i a favor del peatge de congestió. I tres, tot el contingut de la negociació es farà públic. Quan sortim de les reunions a negociar, immediata-

ment després farem una conferència de premsa i ho explicarem.

—Però hi haurà retorn cap a les bases?

—Sí, la presa de decisions definitiva la prendrem amb les bases.

—Veieu l'independentisme perdut?

—Sí. Crec que són els fonaments que estan malament. Vàrem arribar a la tardor del 2017 amb els fonaments malmesos. Els partits polítics que encapçalaven això que s'ha anomenat 'el procés', es van plantar a un escenari de xoc amb l'estat espanyol sense haver reflexionat què calia per entrar en aquest xoc o per tal d'exercir el dret d'autodeterminació d'una manera clara. Arribat aquest moment, en lloc de rectificar el problema dels fonaments, el problema de les aptituds, del discurs de fons, del vocabulari, de com es permet el creixement de la consciència política del país, hem anat cap a un procés. Per a justificar els errors que es van cometre el 2017 hem canviat tota la base del discurs per tal que allò

sembla normal i, per tant, sembla normal la situació de reculada, rendició i fins i tot normalitzar la repressió del nostre país. Alimentem les idees d'eixamplar la base, jugada mestra, el món ens mira i tota aquesta mena de sopars de duro. El moviment independentista està en decadència. És un moviment que fa temps que no té idees noves i en part perquè amb tot l'argumentari sobre la unitat s'ha relegat la gent a l'espai folklòric i no li ha estat permès d'entrar a l'esfera política. Per això varem llançar les Primàries.

—I a l'Ajuntament de Barcelona es pot capgirar aquesta dinàmica?

—Per començar. Un exemple de la degradació del nostre sistema polític és la creença que tota política es basa en les competències. I la política no es basa en les competències, es basa en el capital polític.

—Llavors és gesticulació?

—No, aquest és el defecte, creure que només hi ha competències i gesticulació. Allò que realment defineix les polítiques és la capacitat de posar el capital polític al servei d'idees que s'escampen per la societat. Dos exemples molt clars. Alexandria Ocasio. És una persona votada en un districte molt petit de Queens. Per tant, el cap de l'oposició de Barcelona tindrà més vots que Alexandria Ocasio. I el seu poder com a congressista és molt petit. Però ella ha aconseguit posar el seu capital polític al servei d'allò que es diu 'New Green Deal' i en aquesta campanya Ernest Maragall li ha copiat totes les idees. O un senyor que va guanyar les eleccions dient 'Yes we can' i al cap de sis mesos hi havia un partit polític espanyol que es deia Podemos. O el Brexit, que va guanyar amb un lema que deia 'Take back control' i en aquesta campanya tenim Recuperem Barcelona. Això et diu que ni el Brexit, ni Obama ni l'Ocasio no tenen competències sobre la nostra política, però el capital polític canvia les coses. Si nosaltres fem possible que el nostre discurs es posi en circulació, això sol desplaçarà tot el mapa polític

ADIVA KOENIGSBERG

català cap a una conversa que ara mateix no tenim.

—Heu repetit moltes vegades que Barcelona és troncal en el conflicte amb l'estat. Per què ho creieu?

—Hi ha més nacions a l'estat, però la raó per la qual el conflicte fonamental és entre Catalunya i Espanya és perquè és entre la ciutat de Barcelona i Madrid; les elits de la ciutat de Barcelona i les elits de Madrid. Quan diem que aquesta és una ciutat ocupada, també ens referim a això. Les elits espanyolistes que de fa temps governen la ciutat en nom de l'estat o havien pactat amb l'estat durant el segle XX, són les que controlen el discurs cultural, lingüístic i econòmic i la cooptació de les institucions. Un batlle independentista que entengui què hi ha en joc i què hi ha hagut en joc històricament és el batlle no tan sols capaç de desenterrar els conflictes que hi ha a Barcelona i que tenen a veure amb l'ocupació de la ciutat, sinó també de desenterrar les idees i les perspectives que molts barcelonins han

Els conflictes urbanístics i culturals també són part del conflicte nacional

Ens volen vendre un altre pacte amb les elits de la ciutat que ja vàrem veure amb el pujolisme i el maragallisme

tingut durant moltes dècades i que per raó d'aquestes idees han estat marginats de la vida pública. Si som capaços de desenterrar-ho, això farà un pet com una gla.

—Poseu-ne un exemple.

—El conflicte del Macba. El conflicte no és tan sols que el CAP del Raval Nord vulgui la capella de la Misericòrdia i el Macba també. Bé, hi ha un aspecte del debat que és urbanístic i jo crec que el Macba 2 no ha d'anar a Ciutat Vella. Però què és el Macba? És un museu creat pel 'maragallisme' als anys noranta: d'una

banda, perquè volia aconseguir els rics que s'havien cansat del Liceu i que volien un lloc on portar els seus amics de Nova York; i per una altra banda, el 'maragallisme' necessitava un gran museu que no diguéssim que fos nacional, que fos de Barcelona; i tercer, Maragall volia que Meier fes un edifici a la ciutat. I la cosa fonamental és que després d'haver-se'n anat en orris el pacte cultural, necessitaven pactar amb les elits de la ciutat. Aquesta és la clau del 'maragallisme', pactar amb l'espanyolisme cultural de la ciutat i despersonalitzant Barcelona per no fer-se mal entre ells. El Macba té tres branques: Generalitat, ajuntament i la fundació privada, responsable de comprar el fons del museu. I si et demanés qui en forma part, n'encertaries el 80% fàcilment. Per començar la presidenta és la reina emèrita espanyola Sofia. Vull dir que els conflictes urbanístics i culturals també són part del conflicte nacional. I la batllessa de la ciutat va prometre que quan arribés a l'ajuntament revelaria tots aquests conflictes, però no ho vol fer perquè si ho fa revela que hi ha un conflicte nacional de fons i un conflicte nacional electoralment li va en contra, perquè té els electors la meitat a cada banda.

—I Ernest Maragall no és capaç de revelar aquests conflictes que dieu?

—ERC s'ha passat tot el mandat afavorint el CAP Raval Nord i plantant cara en aquesta batalla, i en el moment que han canviat de candidat han canviat de posició i han fet costat al Macba, on per cert, a la fundació hi ha el cosí de l'Ernest [Maragall]. Això forma part de la mateixa política d'apaivagament, de pau social, a què ens volen acostumar els partits en nom de fer república i no ser quantes bajanades més. Ens volen vendre un altre pacte amb les elits de la ciutat que ja vàrem veure amb el pujolisme i el maragallisme.

—I Elsa Artadi?

—Però si el PDECat ha estat al costat del Macba des del principi, en aquest conflicte. Jo crec que l'herència de l'es-

ADIVA KOENIGSBERG

L'únic joc que hi ha en la política catalana és l'amenaça de la violència de l'estat contra l'amenaça de revolta dels catalans

ADIVA KOENIGSBERG

pai convergent a Barcelona i Catalunya, l'única cosa que els manté vius és un senyor que és a Brussel·les que té la capacitat de generar el caos quan ell vol. Ningú no dubta de les seves conviccions de fons, però després tothom dubta de les seves decisions. A què no ha renunciat el món de Convergència per tal de mantenir el poder? Algú sap quina ideologia tenen ara mateix? Algú creu que Elsa Artadi, amb una decisió de presentar-se a les eleccions presa en tres setmanes, s'ha aturat mai a reflexionar seriosament sobre què necessita aquesta ciutat? Jo no.

—Catalunya pot ser independent?

—La independència de Catalunya és un conflicte amb l'estat que només se soluciona si tu envies el senyal que estàs disposat a defensar unilateralment aquesta declaració malgrat tot. Això només ens ho podem proposar si confiem que el temps històric que ens ha tocat de viure és un temps històric en el qual Espanya ja no pot resoldre aquest

problema bombardant Barcelona. Però no podem utilitzar l'argument que ens han amenaçat amb la violència. No fotis! Si és escrit a l'article 8 de la constitució espanyola! Fa quaranta anys que estem amenaçats, fa tres-cents anys que estem amenaçats! L'únic joc que hi ha en la política catalana és l'amenaça de la violència de l'estat contra l'amenaça de revolta dels catalans. Aquest és el joc, sempre és aquest. En el moment que tu poses la revolta sobre la taula i et fas enrere per la violència, es trenca el joc. Aquest és el motiu pel qual l'estat ja sap que pot fer allò que li doni la gana. Que els polítics catalans anessin al xoc contra l'estat sense saber o fent veure que no sabien això, és un error. Si és un error moral, d'improvisació o de càlcul, no ho sabem, però el mínim que pot passar és que retem comptes amb això, perquè si no aprenem dels errors del 2017 els tornarem a repetir.

—Però és possible la independència?

—I tant que és possible. Com volem que

sigui impossible? Totes les independències que hi ha hagut, totes s'han fet en contextos menys favorables que el nostre.

—Dieu que la vostra candidatura cerca una nova manera de fer política, que no sou convencionals. Per què no provàveu d'implantar una nova política en un entorn que us és més proper, com el convergent?

—Jo he col·laborat amb els partits independentistes sempre que m'ho han demanat. Amb tots tres: Convergència, ERC i la CUP. És veritat que vinc d'on vinc, biogràficament, familiarment o com en vulgueu dir. Però el fet important no és d'on vénis, sinó què fas i la capacitat de crítica que tens amb els llocs d'on vénis. De la mateixa manera que vaig anar als EUA essent un liberal clàssic i he fet una tesi doctoral que és una crítica al liberalisme. Jo estava disposat a treballar amb l'espai independentista, per això vaig obrir les primàries als partits, perquè creia

que a l'interior del país hi ha talent, incloent-hi l'Elsa, però els incentius generats entorn del sistema de partits català, que és el mateix que l'espanyol, són pensats per a castrar-te. Si no vols la metàfora heteropatriarcal, doncs són pensats per a capar la teva capacitat de posar idees noves sobre la taula.

—Aquests dies a les xarxes ha circulat força un article de la Directa que us assenyalava com un deixeble de Prenafeta. Rescata aquella idea que sou un representant de la dreta alternativa (alt-right) catalana... Què n'heu de dir?

—És un *heat job*, que en diuen els americans. És un assassinat del caràcter que es fa quan la teva proposta emergeix a l'esfera pública com una alternativa real. És molt típic del periodisme català. No és un article esbiaixat, perquè tot és esbiaixat, sinó que és un exercici que tria un seguit d'elements explicats de manera vaga o interessada de la meua biografia, per tal de fer emergir un personatge que no s'assembla gens a tot això que dic. De fet, si la meua trajectòria es mira amb una mica de cura, es veurà que justament sóc l'articulista català que

ha escrit més i millor sobre quina és la crítica que podem fer a la irrupció de l'*alt-right* a Occident i com ens en podem desfer. No hi ha res més allunyat en el meu pensament que això, al contrari. Però en aquest país sempre es fa servir la idea de xenofòbia i de desigualtat social per evitar de discutir de les coses de manera matisada i intel·ligent. S'anul·la el debat per la via de crear un prejudici molt fort que impossibiliti qualsevol mena de conversa.

—Creieu que us han penjat una etiqueta de liberal, prepotent i egocèntric?

—Potser en l'entorn dels vostres amics sí, però en el meu entorn no. La manera de caricaturitzar algú és dir-li liberal i no sé què més. Però vaja, jo sempre dic igual. En aquesta ciutat, en aquest país i a Occident, el tant per cent de gent que creu que tot ho ha de fer l'estat és molt petit, el tant per cent de gent que creu que tot ho ha de fer el mercat és molt petit i tots els altres ens barallem per la dosi del verí. I si baixem a la cosa concreta és quan és més difícil de posar-nos d'acord. Llavors cadascú té la sensibilitat que té, la tradició que té i tampoc no vull negar

la distinció entre dretes i esquerres. I sobre la prepotència i l'egocentrisme, us diré que m'he passat deu anys als EUA i no m'ho ha dit mai ningú. En aquest país sempre has d'enviar el senyal que no seràs mai un problema, si no, no prosperes.

—Si no entreu a l'ajuntament, què fareu?

—No em poso mai en la tessitura del fracàs perquè no crea incentius. Hem fet bé la feina i hem fet un forat en la política catalana. Per tant, entrarem a l'ajuntament i canviarem l'agenda política del país. Dit això, jo he tornat a aquesta ciutat i he engegat aquest projecte polític perquè crec que hi ha una mancança en la nostra política i fa falta una alternativa. Per tant, ens presentarem en totes les batalles, anirem a totes les trinxeres, plantarem cara on sigui. Jo he pres la decisió personal de dedicar els deus anys següents de la meua vida a aquesta ciutat perquè crec que és la batalla fonamental per a alliberar el país. Si, a més a més, dic que els partits que ens haurien de representar destrueixen la consciència política del país, amb quin argument me'n puc anar a casa? Hem vingut per quedar-nos i portarem la batalla fins al final.

—No arribeu a la trinxera de les eleccions europees. Qui votareu?

—És una decisió que encara no he pres. Ho faré durant la campanya.

Abans d'acabar, us proposem que respongueu aquest qüestionari:

—Quin és el vostre defecte principal?

—La vanitat.

—Quins dons naturals us agradaria de tenir?

—M'agradaria ser més alt i m'agradaria tenir més dots musicals.

—Quantes hores dormiu cada dia?

—Entre quatre i sis.

—Quin nom (de noi i de noia) preferiu?

ADIVA KOENIGSBERG

—El de les meves filles, Aurèlia i Francesca.

—Quin és el vostre artista preferit?
—Joan Miró.

—Quin és el vostre heroi de ficció preferit?
—Dumbledore.

—Quin personatge històric valoreu més?
—Sóc molt fan de Lincoln.

—Quin és el darrer llibre que heu llegit?
—Un llibre sobre com desenvolupar la carta municipal de Barcelona amb pròleg de Jordi Hereu quan era batlle. I hem descobert que no s'ha fet res d'allò que es diu en aquest llibre que es podia fer amb la carta municipal.

—Quin és el vostre lema?
—Allibera't.

—Quines feines heu fet fora de la política?
—Havia treballat de cuiner, cambrer, repartidor, pizzer, muntador de recobriments plàstics per a cambres frigorífiques, professor particular, tallant i fumant peix en una fàbrica de peix del Baix Llobregat, repartidor de propaganda comercial, columnista, periodista, professor universitari, professor d'escola i investigador. També he fet de negre literari, he escrit discursos per a uns altres, he fet de tot.

—L'escola on porteu els fills és pública o privada?
—Pública.

—En quina llengua parleu als pares? I als fills?
—Els meus pares són morts. Als meus fills els parlo en català.

—L'última vegada que heu fumat marihuana?
—La setmana abans de començar la campanya electoral.

—Quina és la mentida més grossa que han publicat mai sobre vós en un mitjà de comunicació?

—Que sóc de l'*alt-right* català i que sóc supremacista. També es diu sovint que sóc ric, i els meus pares eren uns senyors de classe mitjana.

—El millor batlle de la ciutat fins avui?
—Segurament el Pasqual, per la imatge que tenia, però tots els dèficits que té la ciutat avui dia vénen tots del Pasqual.

—La cosa que ha fet més bé l'actual batllessa?
—Guanyar les eleccions [riu]. La relació amb les escoles bressol.

—La que ha fet més malament?
—L'acció política per l'acció retòrica.

—Quant cobrareu si sou batlle?
—El que cobri.

—I si sou regidor?
—El que toqui.

—A quina altra ciutat us agradaria de viure?
—M'agradaria molt passar un temps de la meua vida en una ciutat d'Àsia. Una part de mi voldria la Xina, però tinc molta fascinació pel Japó.

—Qui us ha fet políticament?
—Una de les influències menys evidents en el meu pensament polític són els pragmatistes nord-americans que van des de mitjan segle XIX, Charles Peirce, fins a John Dewey, a principi del XX. I una persona que es diu Omri Boehm, que és el meu director de tesi.

—Qui creieu que faria millor la vostra feina entre la resta de candidats?
—El que necessiti el nostre suport per governar.

—Qui creieu que la faria pitjor?
—Karl Jacobi? No, us en dic un altre. Ada Colau, si guanya aquestes eleccions, tindrà una sensació d'impunitat molt gran. ■

Totes les independències que hi ha hagut, totes s'han fet en contextos menys favorables que el nostre

Crec que hi ha una mancança en la nostra política i fa falta una alternativa

El Barça jugarà la final de la Lliga de Campions contra l'Olimpíic de Lió, a Budapest. FCB

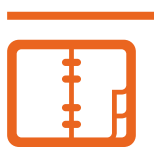
L'esclat del futbol femení a tot el país no en resol la precarietat

Esport El FC Barcelona juga la final de la Lliga de Campions. És l'última fita del futbol femení del país, que no para de créixer

ROGER GRAELLS FONT

El FC Barcelona juga demà les 18.00 la final de la Lliga de Campions contra l'Olimpíic de Lió a Budapest. Una fita històrica per al club blau-grana –que pot posar la primera Champions en categoria femenina a les vitrines del museu– i per al futbol femení del país. És la primera final pel Barça, però s'encara a un rival gegantí, tricampió de la competició, que costarà molt de derrotar.

Passi què passi, el pas endavant del primer equip femení del Barça ja és un fet. Després de quatre lligues seguides, i malgrat que les tres últimes se les ha endutes l'Atlètic de Madrid i que les blau-grana s'han hagut de conformar amb el subcampionat o la Copa de la Reina, a Europa la trajectòria ha estat d'any en any ascendent, fins que s'ha assolit aquesta final tan cobejada. Però l'èxit del primer equip del Barça no és una flor d'estiu. És una fita més del creixement

S'han batut rècords d'assistència als camps de futbol de l'estat espanyol per a veure partits de lliga

del futbol femení dels últims temps.

Enguany el futbol femení ha esclatat. O això sembla. S'han batut rècords d'assistència als camps de futbol de l'estat espanyol per a veure partits de lliga. El 22 d'abril, 20.615 espectadors van presenciar el duel entre l'Espanyol i l'Atlètic de Madrid al RCDE Stadium, el rècord de públic en un partit de futbol femení al país. I el 17 de març, un total de 60.739 espectadors van presenciar el partit entre l'Atlètic de Madrid i el

El partit entre l'Espanyol i l'Atlètic de Madrid té el rècord d'assistència al país. RCD ESPANYOL

Barça al Wanda Metropolitano, la màxima assistència en un partit entre clubs.

Un creixement des de la base

L'interès sembla que ha crescut exponencialment, tot i que els mitjans esportius i els públics, en general, continuen marginant la informació sobre el futbol femení o donant-hi poc pes en comparació amb el futbol masculí. Tanmateix, l'emissió de partits de Primera Divisió i el fet que als informatius d'esports s'emetin resums ha despertat consciències aquests últims anys.

Un dels mitjans que més han contribuït a difondre el futbol femení, especialment les categories més modestes, és Futfem.cat. La directora, Edurne Concejo, creu que

aquesta difusió creixent ajuda que la gent i en especial les noies comencin a identificar referents i que això els porta a voler jugar a futbol des de petites. 'Era una realitat amagada i ara s'ha naturalitzat. Moltes famílies hi posaven entrebancs, hi havia una barreja de pressió familiar i social que impedia que moltes noies juguessin a futbol. No tenien referents, no ho havien vist mai. No és tan sols que la família no t'hi deixés jugar, és que ni et passava pel cap. A l'escola les noies feien bàquet o voleibol, ni se'ls acudia de jugar a futbol', explica.

Concejo destaca l'augment de les llicències d'aquests últims anys, que ha multiplicat els equips femenins de base. I pronostica que el futbol femení continuarà creixent: 'Molts clubs de base han creat

Al Principat la temporada passada hi havia 8.115 llicències de futbol femení, el doble que fa deu anys, 4.270

equips, hi ha més noies que juguen a futbol i en un futur tindrem més bones futbolistes perquè hi haurà més noies que s'hauran començat a formar abans.'

Segons les dades de la FCF, al Principat la temporada passada hi havia 8.115 llicències de futbol femení, el doble que fa deu anys, 4.270, tal com recollia Futfem.cat. Un creixement espectacular que es repeteix arreu del país: 5.700 llicències al País Valencià aquesta temporada –amb un augment anual de gairebé el 6%, segons la Federació Valenciana–; i 571 llicències a Catalunya Nord la temporada 2015-2016, mentre que fa deu anys n'hi havia 359, segons la federació francesa; i 1.024 a les Illes, segons un informe del govern espanyol. VilaWeb també s'ha posat en contacte

amb la federació andorrana, però de moment no ha pogut obtenir-ne dades.

Les barreres, lentament, cauen. La periodista de Mediapro Danae Boronat ha estat la primera a narrar un partit de Primera Divisió masculina aquest cap de setmana, i reivindica el paper de les dones en un món del futbol que és eminentment masculí. Explica que els partits de la lliga femenina que produeix Mediapro tenen una audiència positiva, però lamenta que molts mitjans facin un seguiment insuficient del futbol femení i critica que només se'n facin ressò quan hi ha esdeveniments excepcionals.

‘Per què s’obren els camps una vegada l’any i prou? Per donar la dada d’assistència? S’ha d’intentar que les juga-

dores del primer equip femení juguin al mateix estadi que el primer equip masculí, tot ha de començar als clubs, que han de tractar de la mateixa manera tots dos equips’, diu. Considera que els camps grans poden fer un efecte crida als aficionats, però té un dubte: ‘S’hauria de veure què passa si obres els camps cada jornada. És evident que no hi haurà quaranta mil persones a cada partit al RCDE Stadium, però és que no s’omple ni amb l’equip masculí. Si una cosa és segura és que hi hauria molta més gent que en una ciutat esportiva. La gent té ganes de veure futbol femení, però veure’l en una ciutat esportiva no és igual que anar-lo a veure en un estadi en unes condicions fantàstiques.’

La periodista de Mediapro Danae Boronat ha estat la primera a narrar un partit de Primera Divisió masculina aquest cap de setmana

Boronat també destaca que la gent s’enganxa al futbol femení quan hi ha referents. ‘Per primera vegada les jugadores són més conegudes. Crec que l’espectador l’has d’acostumar. Ara ja se sap que s’emet la lliga Iberdrola, l’altre dia la final de la Copa de la Reina va fer rècord d’audiència... Com més va, més dones hi ha que juguen a futbol, el nivell ha augmentat i cada vegada els partits són més atractius’. La recepta perquè continuï creixent, diu, és emetre més partits per televisió i donar facilitats als aficionats perquè vagin als estadis.

La precarietat del futbol femení

La professionalització dels equips capdavaners de la pri-

El València, un altre dels equips femenins capdavaners del país. VALÈNCIA CF

Les desigualtats s'accentuen en el futbol femení modest. MIGUEL LÓPEZ MALLACH PER FUTFEM.CAT

mera divisió, molts dels quals pertanyen a clubs potents en l'àmbit masculí –Barça, Espanyol, València, Atlètic de Madrid, Athletic Club, Reial Societat...– contrasta amb la precarietat que es viu a les categories inferiors, on hi ha molta feina a fer. La Segona Divisió i la Preferent són amateurs. 'La Segona és als llimbs. És una categoria estatal, s'han de pagar els desplaçaments, no tenen visibilitat... Tot costa més i estan desprotegides en molts aspectes', explica Concejo.

La periodista també és crítica amb Televisió de Catalunya. Diu que hi ha un acord entre la FCF i la televisió per a emetre un partit de Segona cada cap de setmana. 'Ni recordo l'última vegada que vam poder veure un partit per Esport 3', lamenta.

La professionalització dels equips capdavanters de la primera divisió contrasta amb la precarietat que es viu a les categories inferiors

La FCF té un projecte de fa unes quantes temporades anomenat Orgullosa, en què destina partides als clubs que fomenten el futbol femení. Concejo diu que és molt difícil d'esbrinar on van a parar els diners i que la FCF no fa un seguiment exhaustiu de la inversió en aquests clubs. 'En alguns entorns es creen equips artificialment sense tenir prou jugadores, que es mouen d'uns equips a uns altres... Tot per tenir els diners', diu.

A la tercera categoria, la Preferent, hi ha també moltes dificultats. 'Hi ha equips que s'esborren, que es registren a última hora... I diuen: bé, com que és futbol femení fem els ulls grossos. Doncs no. L'exigència és el primer pas per a tenir un futbol més professional en tots els aspectes', exclama.

L'esclat del futbol femení ha arribat després de molts anys de creixement del nombre de jugadores del futbol base i dels equips. Hi ha un contrast entre dues realitats. D'una banda, els èxits recents dels equips capdavanters del país, amb la possible Champions que pot guanyar demà el Barça i un augment d'un interès mediàtic, tot i que el tractament informatiu dels mitjans esportius i públics encara sigui insuficient. D'una altra, la precarietat dels clubs modestos i les divisions inferiors, en què la supervivència dels equips és una lluita diària. Sigui com sigui, la dinàmica positiva del futbol femení coincideix amb l'eclosió de les reivindicacions feministes, com més va més presents en la vida pública. ■

Radiografia: la CUP posa a prova l'ànima municipalista

26-M Presenta 208 candidatures, 43 més que fa quatre anys · S'hi destaquen les coalicions de Guanyem Girona o la Badalona Valenta

ARNAU LLEONART FERNÀNDEZ

Després del retrocés de 10 diputats a 4 a les eleccions del 21 de desembre de 2017, les del diumenge 26 de maig seran tot un examen per a l'ànima municipalista de la CUP, reivindicada com a pedra angular del seu projecte polític. La CUP ha seguit una trajectòria sempre ascendent a les eleccions municipals i el 2015 va aconseguir el millor resultat: 385 regidors i 20 batlles. Alguna de les batlles, com la de Sabadell, no va arribar fins a la meitat del mandat, fruit del repartiment amb ERC.

Ara la CUP presenta 208 candidatures, 43 més que no pas fa quatre anys. Fora del Principat, en presenta a Palma i a Pedreguer (Marina

Alta). Aquest últim municipi va ser un dels dos del País Valencià on el 2015 va aconseguir representació. Al'altre, Burjassot (Horta Nord), ara no s'hi presenta. La CUP dóna tanta importància al municipalisme que en els darrers debats sobre si presentar-se o no a les eleccions espanyoles i europees l'argument més esgrimit va ser que no veien adequat de destinar esforços i recursos a les altres campanyes.

Les coalicions s'estenen

Amb vista a les eleccions del dia 26, la CUP ha après dels èxits del 2015, quan va obtenir grans resultats a ciutats metropolitanes gràcies a la participació en coalicions d'esquerres. Es destaquen les candidatures de Guanyem Badalona en Comú, Crida per Sabadell, Compromís per

Dolors Sabater, Maties Serracant i Carles Escolà, a la manifestació de Madrid del 16 de març proppassat. TWITTER

Montse Venturós ha estat inhabilitada per no haver despenjat l'estelada del balcó. ACN

Cerdanyola i Decidim Ripolllet, amb què van aconseguir les batllies; o de Som Grame-net i Cornellà en Comú-Crida per Cornellà, amb les quals foren segona força.

Molta gent no recorda que la CUP va negociar amb Guanyem Barcelona, d'Ada Colau, per a participar-hi. Finalment no hi va haver acord per dues raons: en primer lloc, pel sou màxim dels electes i càrrecs de confiança (la CUP volia un màxim de 1.800 euros mensuals i Guanyem posava el límit entre 2.200 euros mensuals i 2.600) i en segon lloc per la limitació de mandats, que la CUP creia que havien de ser dos i Guanyem volia que fossin tres.

Enguany la idea de les coalicions d'esquerres i sobiranistes s'ha estès a més municipis i s'han format candidatures com ara Guanyem Girona, Guanyem Figueres, Capgirem Vic, Fem Manresa,

Totes aquestes candidatures havien promès ajuntaments propers, transparents, fermes contra les elits i eficaços amb els problemes socials

Guanyem Sant Boi i Unitat - Argentona per la República. A més, algunes s'han ampliat: a Badalona es presenten també amb ERC i a Cerdanyola del Vallès amb EUiA. Moltes d'aquestes coalicions, a més, es coordinen sota el paraigua de Municipalistes per la República, que abasta candidatures locals més enllà de l'espai polític de la CUP.

La CUP també va obtenir grans resultats presentant-se amb la seva marca en alguns

municipis com ara Berga, Argentona (Maresme), Celrà (Gironès), Verges (Baix Empordà) o Navàs (Bages), on va aconseguir les batllies. També crida l'atenció el cas de Sant Cugat del Vallès, tercer municipi més ric del Principat, i Reus, on la CUP va créixer molt i esdevingué segona força.

Principalment, totes aquestes candidatures havien promès ajuntaments propers, transparents, fermes contra les elits i eficaços amb els problemes socials. D'una manera o altra, han promogut pressuposts participatius i han millorat la transparència de l'administració. A més, han redibuixat la fiscalitat per fer-la més progressiva i han impulsat polítiques com ara la tarifació social dels serveis municipals –per exemple, les escoles bressol– i acords amb empreses energètiques perquè no tallin el submi-

nistrament a les famílies de rendes baixes.

Però sovint aquests governs han reconegut que no fan prou per a resoldre els problemes socials i ho han atribuït als límits de la institució. Especialment, han adreçat gran part de les crítiques contra l'anomenada llei Montoro, que estableix límits de despesa als ajuntaments encara que tinguin superàvit i prioritza l'amortització de deute municipal.

A més, el paper de molts d'aquests governs ha estat limitat per la feblesa al plenari. N'és un exemple Ripolllet, que com que no forma part del contracte metropolità d'Agbar tenia marge per a municipalitzar la gestió de l'aigua. Però la proposta no es va aprovar pel vot contrari d'11 regidors i tan sols 10 a favor. A Badalona, la batllia de Dolors Sabater es va interrompre per una moció de

Anna Saliente és la candidata a la batllia de Barcelona per la CUP. ALBERT SALAMÉ

censura orquestrada pel PP i a Cerdanyola l'equip de govern ha estat quasi tot el mandat en minoria absoluta (5 regidors de 25). D'ací ve que per al 26-M totes les candidatures coincideixen a demanar més vots per a continuar el projecte polític.

La batalla de Barcelona

Segons alguns sondatges, a Barcelona la CUP encara el 26-M amb la possibilitat de restar fora de l'ajuntament. Hi va entrar per primera vegada fa quatre anys amb el 7,42% dels vots i 3 regidors. Per a tenir representació als ajuntaments els partits han de superar la barrera del 5%, de manera que amb una lleugera caiguda n'hi hauria prou per a no entrar-hi.

Després de l'experiència de Maria José Lecha al capdavant de la CUP - Capgirem Barcelona, ara la llista l'encapçalarà Anna Saliente,

de només vint-i-set anys. Llicenciada en sociologia, va començar la militància política en el moviment estudiantil de la Universitat Autònoma de Barcelona, on va participar en l'ocupació del rectorat de 2013 contra la pujada del 66% de les taxes universitàries. Va començar a militar a la CUP el 2013 i a Endavant el 2017. El protagonisme mediàtic li ha arribat ara fa poc, però ja va formar part del comitè de campanya del 2015 i més endavant va entrar al secretariat municipal, amb els càrrecs d'organització i de feminisme i LGTBI. A causa de la renovació constant de rostres del partit, molts ciutadans la van descobrir en el debat de candidats de Betevé, on va ser especialment aplaudida.

El conflicte de la limitació de mandats

Per a aquestes eleccions, la CUP ha hagut de retocar la

Segons alguns sondatges, a Barcelona la CUP encara el 26-M amb la possibilitat de restar fora de l'ajuntament

limitació de mandats en el seu codi ètic, perquè en alguns municipis petits s'han trobat dificultats per a rellevar l'equip. El consell polític va aprovar una lleu modificació del codi ètic que permetia una pròrroga en poblacions de menys de 10.000 habitants on la CUP governés, tingués el 80% de suport dins l'assemblea local i dos terços de vots de les assemblees territorials, a més de compromís i seguiment de relleu i un màxim de vuit anys en l'exercici de batlle.

Finalment tan sols tres nuclis locals s'han acollit a la pròrroga especial de mandat: Viladamat, Celrà i Navàs. D'aquests, Celrà és l'únic on es torna a presentar el candidat a la batllia, Dani Cornellà, que va ser batlle entre el 2011 i 2013 i també aquests darrers quatre anys. És a dir, ja ho ha estat sis anys, de manera que només ho podrà ser dos anys més. ■

JOAN B. CULLA

‘Al segle XXI, hi estic mal adaptat’

Entrevista amb l'historiador, que publica el llibre de memòries ‘La història viscuda’ (Pòrtic)

ALBERT SALAMÉ

ANDREU BARNILS

L'historiador Joan B. Culla (Barcelona, 1952) acaba de publicar el llibre *La història viscuda* (Pòrtic). És el llibre de memòries d'un dels historiadors de més prestigi del país, que ha conegut més bé la classe política catalana, de Tarradellas a Jordi Pujol. En aquest volum Culla repassa el seu origen de classe popular a Barcelona, amb uns pares que van entrar a treballar a les fàbriques a catorze anys, i explica que la vida l'ha portat a ser actualment membre de la junta del Cercle d'Economia. Va començar a escriure el llibre quan li van detectar una malaltia emparentada amb el càncer, que ja té superada de fa temps. Ple de salut, amb una mare que ja té noranta-sis anys i un pare que va arribar a cent tres, el senyor Culla repassa en el llibre les seves grans passions: política catalana, periodisme i Israel.

—Per què l'escriviu, el llibre?

—La idea de començar a fer memòria, i escriure sobre el meu origen familiar, la meva infantesa, m'apareix la primavera del 2014. L'any anterior em van detectar un problema emparentat amb el càncer. I el març-abril del 2014 he de passar per una experiència duríssima: la radioteràpia. Però no al genoll, sinó aquí [assenyala la galta]. És horrible: et queda tota la boca ulcerada. No pots menjar. No pots parlar. I, per primera vegada a la meua vida universitària, demano la baixa. Tinc moltes hores a casa i vaig molt baix de moral. I penso: potser t'aniria psicològicament bé posar-te davant l'ordinador, fer memòria, recollir papers i començar a explicar. Com una autoteràpia. Ho dic seriosament. I escric els dos primers capítols. Sense cap idea de publicar res. Però quan tens un problema de salut seriós, la teua manera de veure les coses canvia. Morir, no, que no em van dir que em morís. Ho deixo. I el 2016 i el 2017, l'he acabat.

—A les memòries expliqueu que sou un home del segle XX i que al segle XXI, en canvi...

—Jo, al segle XXI, hi estic mal adaptat.

Alguns som pro-israelians per nacionalistes catalans

La cosa de formar part del ramat, no m'ha agradat mai

—Per què mal adaptat?

—Per la meua sideral inutilitat tecnològica. Vaig arribar a la informàtica arrossegat. I aquest món de les xarxes socials el trobo horrorós. Dic de broma: Twitter i altres posaran fi a la vida intel·ligent del planeta terra. No serà el canvi climàtic. La gent hi diu parides i tenen necessitat compulsiva d'opinar sobre tot. Tot això ho trobo malaltís. I formular idees en pocs caràcters és grotesc. Un *retweet* t'obliga a renunciar a la creu de Sant Jordi. Això no pot ser normal, ni pot ser bo. El mateix deteriorament, a parer meu, de la professió periodística, que no en sóc, però hi he viscut molt a prop. Jo he vist davant els meus ulls gent, col·legues, que a seixanta anys els han jubilat. Quan estaven al moment culminant. Ho trobo descapitalització.

—Comencem parlant de la vostra vida. Sou nascut a Barcelona. I la mare, Pepita, a catorze anys, treballava a la fàbrica. Hispano Olivetti. Fa gràcia quan llegim que les dones s'han incorporat al mercat de treball just ara.

—Si algú em diu això en un examen, el fulmino. Al tèxtil català, dels segles XVIII, XIX i XX, hi havia moltes més dones que no homes. Cobraven menys de la meitat. Per això l'amo era molt feminista: dones, dones, porteu-me dones. Ma mare, a catorze anys, a la fàbrica. Però ella i el seu encarregat van acabar molt enfrontats. Molt. Penseu que ella tenia alguna foto, dels seus anys a la Hispano Olivetti, i en una hi sortia aquell encarregat. Doncs ella l'havia retallat. [Riu] Amb la baixa maternal, quan vaig néixer jo, va dir: ara el perdré de vista. I mon pare, per una cosa de mentalitat d'encarregat de fàbrica, ja volia que la dona no treballés. Però ella no es va fer pregar gaire, no. I ja no va tornar a la fàbrica quan em va tenir a mi. Fill únic.

—El pare comença a treballar a tretze anys. Al taller de Ca l'Oliva. Barcelona. Arriba la guerra. L'empresa acaba formant part de les indústries de guerra. I acaba funcionant millor sense amo, que havia fugit, que no pas amb amo.

I els obrers elegeixen el vostre pare, de vint-i-quatre anys, director.

—Doncs sí. Mon pare n'estava molt orgullós, d'aquells anys. Era molt jove, i va tenir una oportunitat extraordinària de dirigir. Abans de la guerra feien maquinària per a la indústria tèxtil i durant la guerra es van transformar. Ara fabriquen maquinària que fan els cartutxos, projectils, etc. Ell era el director, però no l'amo. Des del juliol del 1936 aquestes empreses van ser nacionalitzades sota tutela de la Generalitat. Després dels fets del maig del 1937 Negrín s'instal·la a Barcelona i la cosa és de l'estat. I la seva fàbrica depenia del subsecretari de Defensa. I cada dissabte anava al matí a retre comptes. I suposo que els salaris dels treballadors també els pagava l'estat.

—Quina influència en rebeu, dels pares, políticament parlant?

—De la meua mare, cap. Tenia una catalanitat bàsica. Mon pare, sense que mai m'adoctrinés ni em fotés sermons polítics, m'anava explicant coses. Deixava caure coses d'en Macià, Companys, i dels missatges de ràdio de la Generalitat durant la guerra advertint del perill de bombardament. Deixava caure coses que jo anava caçant.

—Lector, el pare, ho era?

—De jove, en aquesta joventut llarga que va tenir, perquè fins als trenta-sis o trenta-set anys no es va casar, tenia com a grans àmbits de socialització el Júpiter, el club de futbol, però també anava al teatre, i al cinema, a sarsuela. I passió per Pau Casals. Es va fer membre de l'Orfeó. Lector? Recordo a casa un centenar màxim de llibres. Novel·les. Certament no hi havia llibre d'història o política.

—Els pares van viure amb orgull el vostre ascens social?

—La meua mare encara és viva. Noranta-sis anys. I el meu pare va viure fins a cent tres. Mor el 2015. I sí, quan es trobava amb els amics de l'Olivetti li deien: Culla, ja hem vist el teu fill per la

Pujol m'ha escoltat força. M'ha preguntat molt. No m'ha fet cas mai

ALBERT SALAMÉ

tele. Que bé que s'explica, eh! L'home s'estarrufava, sí.

—El vostre pare es jubila el 1971. I viu fins el 2015. Quina pensió.

—És molt bèstia. Va entrar a treballar a tretze anys. I es va jubilar a cinquanta-nou. Si comptem, va estar més anys jubilat que no en actiu. Recordo que quan es va jubilar va dir: ara vull saber què se sent quan no es va a toc de xiulet. Va estar sis mesos sense fotre brot. Ens va reunir a la meua mare i a mi i ens va dir: ara ja ho he provat. I no m'agrada. Per tant compro La Vanguardia, els anuncis econòmics, i busco una feina de mitja jornada. La va buscar, la va trobar. I en aquesta feina s'hi va estar... vint-i-dos anys més!

—Sou de classe popular i nacionalista. Jo que em pensava que s'havia de ser burgès.

—També hi ha aquell tòpic que diu que aquí, als anys seixanta, la classe treballadora era tota immigrada. I una merda. I amb perdó. Al meu barri, i ho explico, bona part dels cinquanta i seixanta, barri treballador, a cinc minuts de la Hispano Olivetti, tothom hi parlava català.

—A tres anys retallàveu diaris sense ni saber llegir. A set anys, jugàveu a ser mestre. A deu anys comuniqueu als pares que voleu ser historiador.

—Paraula que a casa no s'havia pronunciat mai. Haurien pogut reaccionar de la mateixa manera que si els arribo a dir: vull ser astronauta. Certament no hi havia cap antecedent familiar. Ningú. Cap universitari a la família. Per tant, no ho sé: hauríem de creure en la predestinació.

—Brilleu més a la universitat que a secundària. De fet, de nen, el senyor Culla repeteix un curs.

—A la Universitat jo ja feia el que m'agradava. Mentre que a secundària a la Salle Condal, havia de passar compres amb matèries de ciències que no m'interessaven gens. I per les quals segurament no tenia aptituds.

—A la Universitat, els únics que porteu corbata sou vós i...

—I la social. La policia. I explico l'anècdota que un dia entro en una assemblea i una noia diu: fills de puta, has vist, cada vegada envien socials més joves! I sort que l'altre em coneixia. La cosa de

formar part del ramat, no m'ha agradat mai. I en aquell moment portar corbata era una forma claríssima de diferenciar-se del ramat. Tothom va informal? Doncs jo, formal. Ara, jo no hauria confós mai un social amb un estudiant perquè se'ls veia d'una hora lluny. Anaven amb gavadina i amb el diari Marca enrotllat.

—Entreu de professor d'història a la UAB, a vint-i-cinc anys.

—Acabats de fer. Jo faig els anys el 5 de setembre, i el contracte és de final de setembre. I encara ho sóc. Quaranta-dos cursos a l'esquena.

—Heu fet classes a milers de periodistes, molts policies, funcionaris... i a la infanta Cristina.

—Aquesta noia acaba els estudis i l'envien a UNESCO París. I al cap d'un any de ser París va demanar Barcelona. I l'aterratge és al Centre UNESCO Barcelona, que dirigia Fèlix Martí. 'He pensat —em va dir en Fèlix— amic meu, que aprofitem l'ocasió per fer-li una mica de bany per immersió. Llengua, literatura, història. I he pensat que li fessis classes d'història de Catalunya.' Vaig fer un grapat de classes. A banda, aquesta noia treballava,

i encara treballa, a la Fundació la Caixa. I la meva dona, Imma Cervià, també. I quan vaig tenir problemes de salut el 2014, ella demanava per mi a l'Imma. I jo, que me'n recordo dels greuges, també me'n recordo dels moments positius. No m'he convertit en monàrquic. Però ho valoro, ho valoro. És una noia amable, cordial. Però no diria que sigui cap eminència. Ells, i els he tractats poc, com al seu germà Felipe VI, són una família de Madrid que han estat tota la vida subscripta a l'ABC. Sabeu què vull dir? I a més ell va anar a les acadèmies militars. I encara marca més.

—'No tinc l'honor.'

—Això ve d'un llibre. Un dia detenen un revolucionari rus a França durant l'ocupació nazi. Vostè és jueu? I respon: no tinc l'honor. M'ho he sentit a dir moltes vegades: Joan, tu ets jueu, oi? Doncs no tinc l'honor, no. I tampoc no cal ser-ho per a explicar la meua actitud envers els jueus. Israel m'interessa com un procés històric de dos mil anys. Aquesta gent, essent molt poquets, han fet un paper, crec, molt remarcable i estel·lar en la història de la humanitat. De joventut, l'any 1966, em vaig comprar una edició barata de la novel·la *Éxodo*. I em va agradar. I vaig començar a retallar articles de diaris amb la guerra dels Sis Dies. I ara a casa dec tenir quatre-cents llibres sobre temàtica judeo-israeliana. En francès, sobretot. I alguns en anglès. Jo fa cinquanta anys que hi estic, amb aquesta dèria. He conegut i tractat els vuit ambaixadors que han passat per aquí. Alguns, amics. Com Shlomo Ben Ami. Jo no els he dit mai que quan declarem la independència el primer ambaixador ha de ser el d'Israel. Però sí que els he dit: entengueu que alguns som pro-israelians de fa cinquanta anys, i posem la cara, i a vegades ens l'han tocat, per nacionalistes catalans. No per cap altra cosa. Ells et diuen: sí, sí. Però pensa que ens pressionen d'una manera obsessiva. És el contuberni judeo-separatista. Autèntica fixació, tenen, amb Israel a l'estat. Convençudíssim que si mai un país ens reconeix, serà Israel. Estan molt enderriats.

ALBERT SALAMÉ

—'Potser m'hauria agradat ser diputat a Madrid'.

—Cert. Això deia. Només a amics. Això té una explicació molt fàcil. Per professió, des dels anys setanta, m'he mirat milers de pàgines del diari de sessions del congrés de diputats espanyol. Tenia la sensació que sense haver-ne estat mai membre, tot allò em sonava molt. En sabia molt la mecànica. Així com diputat al Parlament de Catalunya, mai, això altre pensava: potser podries marcar-te un punt demostrant una erudició sobre la casa que la majoria dels diputats no tenen en absolut. I ho comentava amb amics. Sense més ni més. Fins que un dia em truca... Duran i Lleida. 2011. Jo llegia a l'ombra d'un castell francès. Vacances. I sona el mòbil. Tu has dit que et faria gràcia ser diputat al congrés? O ho he somniat? I vaig pensar: sí que em faria gràcia, però en un lloc d'Unió? Vaig pensar, com li dius que no? Et faràs fort amb el tema dels diners. Vaig anar al carrer de Nàpols, al magnífic despatx del Duran, i em va oferir el número 7, que per cert va sortir. Dic, quan guanya un diputat? I ell,

mentint com un lladre, diu: jo, tres mil euros. Tu tres mil euros?, vaig pensar. Tu que ets president de grup, de comissió? I em diu: tu per què et penses que puc portar el tren de vida que porto? Per la meua dona. Guanya cinc vegades més que jo. Hi ha una cosa que no li vaig dir i que no he escrit al llibre: com és que la teva dona té aquests contractes d'advocada? Que és Perry Mason, la teva dona? Que és la millor advocada de Barcelona? O hi ha gent que et paga els serveis que tu els prestes encarregant a la teva dona, i son pare, un informe sobre la pesca en canya a la Noguera Pallaresa? Home, que ja s'ha inventat tot. I un servidor, quan hi va haver aquesta conversa, tenia cinquanta-nou anys.

—I com va acabar?

—Mireu com sóc. Havia anat a la reunió amb una declaració de la renda de l'any 2010. Per si de cas em responia: Tu què t'has cregut, quan guanyes? I dic: Mira. No sóc un bocamoll. Amb la universitat sol, ja guanyo més que això que guanyeu els diputats. No puc anar a Madrid i

veure els meus ingressos reduïts. No puc. Vaig fer-li aquest raonament, i s'ho va prendre la mar de bé. Cap problema. Però tot això es va espatllar al cap d'uns pocs anys. Després d'una tertúlia, on jo havia criticat Unió que posava entrebancs al pacte de Convergència amb Esquerra, em sona el telèfon. Era Duran. Cridant. Fet una fúria. Ell reconeix que és un home de molt caràcter. S'inflama. Té mal caràcter. I en va fer una demostració.

—Expliqueu que Jordi Pujol us ha anat passant escrits seus després de la catàstrofe que ha sofert. Aquests darrers temps.

—En Pujol el conec el 1983, de manera fortuïta. He arribat a la conclusió que li agrada fer-me servir d'espàrring. M'ha escoltat força. M'ha preguntat molt. No m'ha fet cas mai. Ho he dir.

—I per què us en passa, d'escrits?

—'Perquè li tinc molta confiança.' Fra-se seva. Li deixo veure aquests escrits, que no deixo veure a ningú, perquè li tinc molta confiança. I sap que no diré res indiscret. I no ho penso fer. Ho tinc guardat, una pila així. Potser en faria

algun llibre. Vam jugar amb la idea de si la fèiem, la biografia. I al cap de mesos veig a la premsa Pujol que confia les seves memòries a en Cuyàs. I t'ho juro que no m'ho vaig prendre malament. Al contrari. La meua interpretació, amb tota l'estima, va ser que Pujol va voler fer unes memòries i Cuyàs va limitar-se a transcriure. President, jo li havia dit, no faré una biografia autoritzada, ni panegírica, ni oficial. No faré una biografia destinada a ensorrar en Pujol. Ara, tampoc no la faré dictada.

—Tarradellas, Maragall, Montilla, Mas, Pujol. Els coneixeu, tots. Però Puigdemont, no.

—Pràcticament, no. Un dia al consolat per la festa del 4 de juliol als Estats Units vam tenir una conversa. I poca cosa més.

—Cercle d'Economia. Josep Piqué us convida a formar-ne part de la junta. Un món que no és el vostre. I què hi descobreix?

—El món no era el meu, certament. La cosa interessant va ser el moment històric. Hi entro el 2011 i el 2012 comença tot el sidral. I encara hi sóc. Va

haver-hi moments de grandíssim nerviosisme, preocupació i neguit. No tant pel referèndum, com per la declaració d'independència. Va haver-hi un sopar-junta un parell o tres de dies abans. Algú, un altíssim directiu d'una altíssima entitat financera, no diré el nom, va dir: 'Jo demano per favor que tothom que conegui un conseller, que conegui el president, que tingui un contacte directe amb el govern, que els truqui perquè no ho facin, que no declarin la independència.' Cosa que trobo lògica. No me n'escandalitzo. L'ambient va ser tal que vaig estar a punt de demanar la paraula i dir: com que tot això que escolto no ho comparteixo gens, aquí us deixo, me'n vaig, i demà al matí el president rebrà una carta de dimissió. Però no ho vaig fer. Vaig aguantar flegmàticament. Sí que vaig consultar amb el president per WhatsApp: escolta, si vols que plegui... No. No. no.

—I Josep Ramoneda, també del Cercle, que anava dient: si tingués divuit anys em faria de la CUP!

—Dues vegades, en poques setmanes, va dir-ho. En Ramoneda i jo, que havíem començat barallant-nos bastant, hem acabat no diré amics (seria exagerat) però sí que a les juntes del Cercle ell i jo defensàvem el procés. O si més no el justificàvem. La crisi de la tardor del 17 tenia compromesa una conferència a Madrid. Vaig enviar un correu: no puc venir com si no passés res sabent que a quaranta quilòmetres hi ha amics meus de fa molts anys que són a la presó. I no per haver mort ningú, ni haver robat res. Sinó per raons estrictament polítiques. Jo ho veig així.

—No us ha fet anticapitalista estar al cercle?

—Jo, a diferència d'en Ramoneda, que ho deia de broma, jo no he dit mai: hòstia, si tingués divuit anys em faria de la CUP. No sóc cap apologeta del capitalisme, entre altres raons perquè no sóc cap burgès. Jo sóc propietari d'un mitjà de producció que és el meu cervell. I no crec que Marx pensés en això. ■

ALBERT SALAMÉ

La veu pròpia de Formentera contra l'especulació dels poderosos

26-M Les claus per a entendre el moviment polític que planta als intents especuladors en un dels darrers paradisos de la Mediterrània

JOSEP VERGER

Eom resisteix la pressió turística un dels darrers tresors de la Mediterrània? És possible un model sostenible?

Quins empresaris han intentat especular a Formentera? La protecció del territori, la lluita contra els grans poders econòmics que volen fer-hi negoci i la preservació de la identitat pròpia, amb una defensa decidida i ferma de la llengua i la cultura catalanes, són tres dels grans eixos de la política del Consell Insular de Formentera, el màxim òrgan administratiu de l'illa, constituït el 2007, quan Formentera se separà políticament i administrativament d'Eivissa. El consell és presidit per Gent per Formentera, un moviment polític transversal que va néixer l'any 2006. Aplega d'independentistes a ex-militants del PSIB i ha estat capaç de derrotar a les urnes els grans partits estatals, PSOE i PP.

Els orígens: per què i com neix Gent per Formentera?

Les eleccions locals del 2003 van ser el preludi del naixement de Gent per Formentera. PSIB-PSOE, Esquerra Unida i un grup d'independents

Presentació de la candidatura de Gent per Formentera. GXF

Les eleccions locals del 2003 van ser el preludi del naixement de Gent per Formentera

es presenten en una coalició de les forces d'esquerreres per a plantar cara a la dreta, que capitalitza el PP. Després de les eleccions, el sector d'independents veu clar que cal articular un espai progressista i insularista, sense gens de dependència de forces de fora. Volen cobrir l'espai del centre-esquerra, amb un missatge molt clar: l'única prioritat és Formentera i els seus habitants. El 2006, tres anys després d'aquelles reunions

inicials, es presenta oficialment Gent per Formentera i un any més tard, el 2007, es constitueix el consell.

Formentera surt del consell compartit amb Eivissa i aconsegueix la independència política i administrativa. El Consell de Formentera es regula gràcies a l'aprovació de l'estatut d'autonomia de les Illes Balears. A partir d'aleshores augmenta el pressupost, creixen també els serveis i són els formen-

Sandra Ferrer, Susanna Labrador, Jaume Ferrer i Sílvia Tur, membres de Gent per Formentera. GxP

terencs que decideixen quina promoció turística que volen. El nou estatus el gestiona GxP, que ja el 2007 presideix el màxim òrgan de govern perquè és la força més votada. Amb 30 milions d'euros de pressupost anual i la cartera de promoció turística a les mans, el gran envit de GxP és continuar gestionant d'una manera equilibrada la gran font de riquesa.

Com es tria el Consell de Formentera?

Les eleccions a Formentera tenen un format local. Els ciutadans trien l'ajuntament. Quan els regidors elegits prenen possessió, assumeixen la condició de consellers i es forma l'òrgan de govern de Formentera. 'No hi ha cap altra institució que funcioni

d'aquesta manera, ni a la resta d'illes ni a l'estat espanyol', explica Jaume Ferrer, un dels puntals en la gestació de GxP i president de Formentera durant més d'una dècada. 'És una estructura de ciutat i comunitat, similar al cas de Ceuta i Melilla', diu. La llei electoral és la d'un ajuntament, cosa que ha permès d'augmentar el nombre de consellers a 17, perquè s'hi han superat els deu mil habitants.

A les darreres eleccions GxP va obtenir per primera vegada majoria absoluta. Van votar-hi 3.757 persones, un 51%. GxP va obtenir 9 consellers, amb 1.817 vots. El PP fou la segona força, amb 768 vots i 4 consellers. El PSOE, 541 i 2 consellers. Finalment, la formació Compromís amb Formentera, que el 26 de maig formarà coalició

amb el PP, en va aplegar 460 i 2 consellers.

Enguany, GxP estrena candidatura: Sandra Ferrer, consellera de Turisme i Territori. També s'hi presenten PSOE, Sa Unió –marca blanca del PP– i l'extrema dreta de Vox.

Un diputat al parlament que acostuma a ser decisiu

Només un escó dels cinquanta-nou del parlament de les Balears és per a Formentera. I té una importància màxima. Sílvia Tur, que repeteix com a candidata, destaca la importància d'aconseguir representació: 'És important perquè és l'única veu directa de l'illa de Formentera al parlament.' Aquesta legislatura ha estat la primera vegada que GxP ha tingut escó, de manera íntegra. El 2007 el

partit va guanyar al consell, però l'escó al parlament el guanyà la dreta. El 2011 Gent per Formentera va revalidar la victòria al consell insular i al parlament es reparteixen la legislatura amb el PSIB-PSOE. El 26 de maig tornaran a anar en coalició amb el PSIB per mirar de retenir l'escó. 'El vot del diputat ha estat decisiu fins i tot per a la conformació de governs cap a un costat o cap a un altre', recorda Tur. És un escó molt disputat i hi ha precedents històrics que han decantat la balança i han permès el canvi polític a les Balears.

Evolució d'un moviment transversal, amb independentistes inclosos

Sense cap lligam amb forces de fora de Formentera, a

banda acords amb el PSIB-PSOE per a les eleccions al parlament, els representants de GxF expliquen la capacitat que han tingut d'obtenir com més va més suport dels ciutadans. Candidatures transversals, proximitat amb la gent i defensa de l'interès general enfront dels grans grups de pressió empresarials, principalment d'Eivissa, són alguns dels ingredients de l'èxit, segons que expliquen els responsables del partit. Una marca política capaç d'aplegar independentistes i ex-militants del PSOE. 'Hi conviuen ideologies de diverses procedències de l'esquerra. Gent provinent d'ERC, EU o el PSOE. Però és un projecte molt sòlid i que aplega totes les propostes', explica el president Jaume Ferrer.

'Hi ha gent que simpatitza amb l'independentisme i gent que no. Gent més d'esquerres i més de centre. Per això tenim majoria absoluta. I perquè fem feina només pensant en Formentera. Aquest accent és molt marcat en la nostra formació', diu Sílvia Tur, diputada per Formentera al parlament. En la mateixa línia s'expressa la secretària general de GxF i número tres al consell, Susanna Labrador: 'GxF és un partit progressista i insularista que no depèn de cap marca estatal. No ens presentem a les espanyoles, només a les locals i al parlament. Volem decidir a Formentera tot allò que passa a Formentera i aspirem a un finançament millor. Som l'única opció cent per cent d'aquí -afegeix-. La gent ha vist que som l'alternativa. Ens

uneix la necessitat de protegir el territori i la nostra identitat pròpia', explica la formació.

Identitat, llengua, cultura

La defensa de la cultura i la llengua catalana és inqüestionable per a GxF. Ho explica Susanna Labrador, que a més de secretària general del partit també és consellera de Cultura, Patrimoni i Educació: 'Formentera és una illa on conviuen moltes nacionalitats. És una illa acollidora i la nostra identitat fa un paper cohesionador. Volem fomentar i protegir el català, que és la llengua vehicular a l'administració. Hem de fer entendre a la gent quina és la nostra identitat i la nostra cultura. Volem que s'hi afegeixin. Per això oferim cursos de català gratuïts. És una eina cohesionadora i, a més, és la

llengua vehicular de les Illes Balears.'

Alguns representants de la formació han mostrat el suport al procés independentista del Principat i han expressat solidaritat amb els presos i els exiliats polítics. Uns gests que no han agradat a la dreta espanyolista ni als seus mitjans afins, que han atacat la transversalitat ideològica de GxF, amb articles vergonyosos assenyalant i perseguint la llibertat de pensament i d'expressió.

Sostenibilitat turística

El gran objectiu polític de la formació és fer sostenible el turisme. A l'hivern la població de Formentera és d'unes 12.000 persones. Els mesos d'estiu, arriba a 40.000. Sense renunciar a aquesta font d'ingressos, gairebé exclusi-

Presentació de la candidatura de Gent per Formentera. GXF

El gran objectiu polític de la formació és fer sostenible el turisme. TF

va, GxF defensa la protecció del territori i la sostenibilitat turística i econòmica. 'El turisme no serveix si no és per a millorar la vida de la gent', una frase que resumeix el projecte polític de GxF i el model de societat que defensen. 'El turisme és el motor econòmic, però aquesta economia ha de millorar la vida dels qui vivim aquí', argumenten.

Un exemple d'aquesta lluita és la regulació de l'entrada de vehicles, aprovada el gener passat, i que servirà perquè el consell insular decideixi quants cotxes entren a Formentera els mesos d'estiu. És una de les victòries programàtiques de la formació. 'Enguany hi entraran els mateixos perquè la tramitació del govern de les Balears va anar una mica lenta. A partir de l'any vinent ja ho podrem regular. De tota manera, ja és una bona no-

'El turisme és el motor econòmic, però aquesta economia ha de millorar la vida dels qui vivim aquí'

tícia que enguany no n'entrim més que l'any passat. No podíem crear una afectació a reserves que ja eren fetes', explica Ferrer. En podeu consultar la informació oficial a la [web](#) de reserves per a circular a Formentera els mesos de juliol i agost.

Els darrers anys s'ha legislat també un nou límit de places turístiques. Els responsables polítics van detectar que hi havia una mitjana de 10.000 a 12.000 persones que hi pernoctaven il·legalment. El nou sostre de places és de 20.585. 'Volem qualitat, no quantitat', diuen. L'ordenació turística, una comercialització responsable i la protecció del territori són tres eixos cabdals de les polítiques sostenibles de la formació.

Un paradís temptador per als poderosos

Fa vuit anys que es van posar de moda les *Party Boats*,

les festes en embarcacions a alta mar, que de cada vegada oferien més empreses. Regular-les va significar el primer gran triomf legislador de GxF. 'Representava un model contrari al model de vida, de societat i d'illa que volem. Aquesta va ser la primera mesura que vam aprovar el 2015, quan vam guanyar el consell amb majoria absoluta. Vam poder actuar contra aquestes embarcacions en l'espai marítim protegit', expliquen. Formentera té l'espai marítim protegit al cent per cent.

Les festes gairebé s'han acabat, però les amenaces i els intents d'especulació es mantenen. Els grans poders econòmics vénen de fora. Sovint, d'Eivissa. El caràcter proteccionista de Formentera ha evitat intents d'urbanitzar espais com el parc natural de Can Marroig.

La gestió proteccionista de GxF ha acabat als tribu-

La posidònia oceànica és la planta que depura l'aigua de la costa de Formentera i és la raó de les aigües cristal·lines del voltant de l'illa. TF

‘Formentera és una illa fantàstica, formada per la gent que hi viu. Ve d’una història de lluita per a defensar-la, per a evitar que caigui en mans de grans poders econòmics’

nals en l’anomenat cas Punta Prima. L’empresari Leo Stober va emprendre accions judicials contra el consell. Jaume Ferrer, Pep Mayans, Sònia Cardona i Bartomeu Escandell s’enfronten a inhabilitacions, multes i penes de presó per haver rebaixat la capacitat urbanística prevista per l’ajuntament anterior, governat pel PP. ‘Sempre hi ha hagut aquests intents. GxF veu clara quina posició ha de prendre. És un judici per a defensar la protecció del territori. Només han anat contra GxF. El PSOE també va participar en el canvi de regulació’, assenyalen a la formació.

L’intent de treure rendiment especulador de Formentera és antic i en trobem exemples històrics. Dos dels homes més poderosos de les Illes van provar d’urbanitzar parts importants de Formentera. Per exemple, l’empresari i polític eivissenc del PP Abel Matutes, que volia construir un complex turístic residencial al parc natural de les Salines. O per exemple, Gabriel Cañellas, l’ex-president de les Balears, també del PP, que pretenia urbanitzar Illetes. ‘Formentera és molt llaminera per als lobbies empresarials. Però si no els haguéssim plantat cara, ja haurien destruït l’illa’, expliquen els representants de GxF.

Objectius immediats

La regulació del transport marítim entre illes, especialment entre Eivissa i Formentera, és un altre dels fronts oberts de la formació, que recorda que fa dotze anys que es fa feina en aquest sen-

tit. ‘Ni PSOE ni PP quan han presidit el govern de les Illes no han pogut o no han volgut pressionar les empreses navilieres, que són lobbies potents, perquè millorin aquest servei. No s’imposen mai les mesures redactades’, denuncien. ‘Tenim molta pressió al litoral amb embarcacions d’esbarjo que arriben d’Eivissa. Això ens obliga a fer polítiques molt fermes d’ordenació i prohibició de fondeig en zones on tenim posidònia, a més de gestió de vigilància’, explica la diputada al parlament, Sílvia Tur.

Una altra de les demandes és el traspàs de més competències per a ampliar l’autogovern. Després d’assumir la promoció turística, que implica que es decideix a Formentera com i on es fa aquesta promoció, el consell insular reclama més pressupost per a encarar la triple insularitat de l’illa i demana al govern de les Balears i a l’espanyol que assumeixin la despesa dels residus de rebuig que surten de Formentera. El cost d’aquesta despesa s’enfila al milió d’euros.

‘Formentera és una illa fantàstica, formada per la gent que hi viu. Ve d’una història de lluita per a defensar-la, per a evitar que caigui en mans de grans poders econòmics. És un model de societat fonamentat en una economia familiar i sense grans empresaris’: això és una bona definició, feta per un representant del partit, que ajuda a entendre com és l’illa. El 26 de maig, GxF té el desafiament electoral de donar continuïtat al seu projecte polític. ■

Un famoset, 'amics de repressió' i un canell trencat: retrat de la visita del Bages al Suprem

Judici 1-0 Crònica de la sessió del judici contra el procés, marcada pels testimonis dels votants del Bages que van ser reprimits durant l'1-0

Els testimonis del Bages que han declarat al Tribunal Suprem espanyol i els seus acompanyants. Entre ells, Jordi Pesarrodonà, regidor de Cultura de Sant Joan de Vilatorrada, Joan Badia, batlle de Callús, i Eloi Hernández, batlle de Fonollosa. JR

JOSEP REXACH FUMANYA

‘La gent sortia del col·legi amb les mans alçades. Alguns agents els empenyien i, quan queien a terra, els remataven amb puntades de peu. Després, quan ja érem tots a terra i ja es veia que tot s’havia acabat, un grup de sis persones va ser colpejat de males mane-

res amb porres, amb escuts; una senyora la van arrossegar pels peus i li van acabar aixecant el jersei.’

És el testimoni de Sílvia Carmona, advocada manresana que l’1-0 va viure aquesta escena en primera persona a la població de Callús. Ahir la defensa de Jordi Cuixart va fer desfilar per la sala del Tribunal Suprem espanyol diversos testimonis de la violència policíaca que

hi va haver al Bages, segurament la comarca que va rebre més atacs en proporció de la població. ‘Hem volgut fer un retrat d’una comarca, i no és casual que hàgim triat aquesta’, comentava després de la sessió un dels advocats de Cuixart, que juga les seves cartes no tan solament per a desmuntar les acusacions de rebel·lió, sinó també per a denunciar la repressió d’aquell dia.

‘Hem volgut fer un retrat d’una comarca, i no és casual que hàgim triat aquesta’

Jordi Pesarrodona, amb les mans alçades. vw

Callús, Sant Joan de Vilatorrada en dos centres, Castelltgalí i Fonollosa van veure com la Guàrdia Civil atacava els seus col·legis electorals amb una violència immortalitzada en uns vídeos que encara no s'han pogut veure en el judici però que la xarxa guardarà per sempre. Marchena va haver d'escoltar testimonis de totes les poblacions, que no van venir sols. Estaven acompanyats per veïns de tota la comarca, desplaçats a Madrid en massa. Per això ahir la sala del judici tornava a ser plena de gom a gom, com les primeres setmanes. La secretària judicial tenia dificultats per a trobar un seient als testimonis que demanaven de quedar-se de públic. 'Si troba lloc, pot quedar-se', repetia Marchena a cada un.

Si algú va tastar la mala lluna de Marchena, molt visible en les declaracions de

—**Marchena:**
Escolti, senyor, què hi té, vostè, entre les mans?

—**Pesarrodona:** **Res [mentre aixecava els braços i obria les mans].**

—**M.:** **Ah, molt bé, continuï, si us plau.**

Ramon Font i Marina Garcés, va ser Jordi Pesarrodona, convertit en símbol per la seva protesta amb nas de pallaso al Departament de Governació durant els fets del 20 de setembre de 2017. La seva declaració ja prometia, només de començar:

—Marchena: Té cap relació o vincle amb els acusats?

—Pesarrodona: Bé, a causa de la repressió actualment els conec a tots.

—M.: Són amics de repressió?

—P.: No, a causa de la repressió he tingut l'oportunitat de conèixer-los.

—M.: Ah, molt bé...

El nas de pallaso planava en l'ambient —'no s'atrevirà a posar-se'l?', es demanava una dona del públic abans d'entrar. També s'ho devia demanar Marchena, que a mitja declaració de Pesarrodona el va tallar perquè va tenir una sospita:

—Marchena: Escolti, senyor, què hi té, vostè, entre les mans?

—Pesarrodona: Res [mentre aixecava els braços i obria les mans].

—M.: Ah, molt bé, continuï, si us plau.

Però Marchena no va veure que Pesarrodona havia deixat el nas a sobre la seva bossa, just al seu costat, com la càmera va captar a la perfecció. Més d'un devia riure del sofà estant. En canvi, no va fer tanta gràcia escoltar la seva versió sobre per què la Guàrdia Civil havia triat Sant Joan de Vilatorrada per anar a actuar: 'Vaig comprovar que m'havien reconegut. L'oficial de l'operatiu em va dir: "Vostè, famoset, vingui cap aquí".' Els agents no havien oblidat que uns dies abans s'hagués posat el nas de pallaso al costat d'un guàrdia civil: 'Em va situar en primera

‘No ens defensem de res, sinó que acusem l’estat precisament per aquesta persecució. Hem vingut a denunciar l’estat espanyol per allò que va fer.’

fila.’ A continuació van venir els cops de porra, alguns dels quals a la part testicular.

El batlle de Callús, Joan Badia, també va detallar com l’havien agredit. Però, sense dubte, el millor moment de la seva declaració va ser en les preguntes formals del tribunal, quan va explicar que havia estat torturat per la brigada político-social de la policia franquista pel fet de formar part d’un grup que es deia Solidaritat i que donava suport, precisament, als presos polítics. I afegí després que havia estat torturat pel Tribunal d’Ordre Públic, òrgan franquista que a Madrid s’allotjava on avui hi ha el tribunal que ens fa ser ací.

Però de tots els qui van passar ahir pel Suprem, qui va rebre la pitjor lesió va ser Magdalena Clarena, veïna de Fonollosa. El seu testimoniatge va colpir per la delicadesa, la sinceritat i la seqüència que va descriure, poc coneguda: ‘Va venir un guàrdia civil davant meu, em va agafar fort del braç, de males maneres, em va tirar a terra al mig de la plaça. De seguida va caure un noi damunt meu.’ Després un guàrdia civil se li va acostar i li

va dir que no tingués por, que era allí per ajudar-los: ‘Vaig pensar, ajudar en què?’ Tot seguit va començar a notar mal i el SEM li va confirmar que li havien trencat el canell.

En acabar-se la sessió, a fora es concentren desenes i desenes de persones del públic, policies, testimonis i periodistes que aborden advocats perquè els resolguin dubtes de tot allò que acaben de veure. Els nostres protagonistes somriuen, no per la primavera i la bona temperatura que fa aquests dies a Madrid. Estan alleugerits després d’haver declarat. Caminen fins a un restaurant de la vora, on els espera un altre grup de bagencs que també ha vingut a veure el judici i ja ha començat a dinar. Pel camí topen amb una dona gran que els escridassa: ‘Fora d’aquí, ja n’estic farta de vosaltres.’ Fins i tot una dona de la delegació bagenca rep un cop de bastó a la cama, però ningú no en fa cabal i se’n riuen, de l’escena.

‘Jo m’he tret un pes de sobre, perquè estava una mica nerviosa després d’esperar tants dies’, explica la Magdalena, que confessa que no les tenia totes de ser testimoni:

‘No hi estic acostumada, a parlar davant tanta gent. Però al final vaig dir que no, que havia de fer un servei a la gent per tot allò que ens havien fet aquell dia, perquè això no pot ser.’

Pesarrodona sembla ple-tòric i remarca la importància d’haver anat més enllà de la defensa: ‘No ens defensem de res, sinó que acusem l’estat precisament per aquesta persecució. Hem vingut a denunciar l’estat espanyol per allò que va fer.’ L’advocada Sílvia Carmona no sembla tan eufòrica: ‘Jo m’he tret un pes de sobre perquè he vingut a declarar, però no me’l trauré fins al dia que no es faci justícia. I falten molts anys perquè es faci justícia.’

Abans d’entrar al restaurant a dinar, Pesarrodona ens explica que Cuixart li ha lliurat una nota i ens la llegeix:

‘Estimadíssim Jordi, amic meu. Moltes gràcies pel teu testimoni. Contra la por, un somriure, i contra la seva prepotència, la nostra desobediència infinita. Somriures i una revolta. Amb tota la tendresa, Jordi Cuixart.

Tribunal Suprem, Madrid, 14-05-2019.’ 📺

Superdiumenge a les Illes amb la repetició del govern de progrés en joc

26-M Armengol vol ser la primera presidenta que repeteix legislatura al capdavant d'un executiu progressista a les Illes · Les enquestes li són favorables

Francina Armengol, en una imatge d'arxiu. vw

JOSEP VERGER

Francina Armengol vol ser la primera presidenta que repeteix un govern de progrés i que posa fi l'alternança que regna a la cambra d'ençà del 1999. Aquell any hi hagué el primer pacte d'esquerres al parlament, que va permetre de desallotjar el PP del govern de les Illes després d'una entesa entre el PSIB-PSOE, el PSM,

Unió Mallorquina, Esquerra Unida, els Verds i la Coordinadora d'Organitzacions Progressistes de Formentera. Francesc Antich en fou elegit president. Antich és precisament un dels grans valedors de Francina Armengol dins el PSIB. Fa quatre anys, la gestió de José Ramon Bauzá fou fortament desqualificada al carrer i a les urnes i, per primera vegada, l'esquerra va superar la majoria absoluta sense necessitat d'afegir-hi

Francina Armengol vol ser la primera presidenta que repeteix un govern de progrés i que posa fi l'alternança que regna a la cambra d'ençà del 1999

cap partit de centre-dreta, com havia passat en pactes anteriors amb Unió Mallorquina, la formació que tradicionalment girava el govern a la dreta o a l'esquerra.

El 2015, l'esquerra nacionalista i ecologista de Més per Mallorca va obtenir els millors resultats de la seva història, incloent-hi els anys del PSM. Va aplegar gairebé 60.000 vots, que li van donar 6 diputats. Més per Menorca va aconseguir 3 escons més, amb més de 6.000 vots. Podem va aplegar-ne 62.000 i 10 diputats i el PSIB-PSOE, 81.000 i 14 escons. La majoria absoluta de la cambra, 30 escons, era superada de sobres per l'esquerra. El PP va tenir una davallada històrica. Bauzá va passar de 35 escons a 20. Amb 121.000 vots va ser la força més votada, però va perdre el govern i les institucions principals de les Illes. El PI, amb 34.000 vots, va tenir 3 diputats en aquella primera aparició en unes eleccions al parlament i va cobrir l'espai que havia ocupat Unió Mallorquina. Tanmateix, aquesta vegada l'esquerra no el va necessitar.

Ciutadans, amb 2 diputats i 25.000 vots, apareixia per primera vegada al parlament. Les enquestes pronostiquen una pujada del

La candidata del PSIB-PSOE, Francina Armengol. EFE

partit de Rivera a les Illes, tot i que té una implantació municipal migrada. L'aparició de Vox a les espanyoles del 28 d'abril ha fragmentat encara més el vot de la dreta espanyolista. Biel Company mira d'articular un discurs regionalista, però topa amb la línia de Pablo Casado i competeix amb posicions extremes que ja li han fet perdre 70.000 vots al congrés espanyol. S'haurà acabat l'hegemonia del PP com a partit de dreta majoritari també al parlament? És una de les qüestions que s'aclariran el 26 de maig, en què coincidiran eleccions al parlament, als consells insulars, municipals i europees. Un superdiumenge mai vist a les Illes, amb una gran batalla de fons: la repetició o no del govern de progrés i els equilibris electorals dels

Armengol es presenta amb totes les enquestes a favor

partits que l'han sustentat aquesta darrera legislatura.

Candidats i lluita entre PSOE, Més i Podem

Francina Armengol repeteix com a candidata del PSIB-PSOE. Ha resistit els pitjors moments del seu partit i ara es presenta amb totes les enquestes a favor i aspira a capitalitzar la gestió del seu executiu d'aquests darrers quatre anys. Miquel Ensenyat substitueix Biel Barceló al capdavant de Més per Mallor-

ca, soci de govern d'Armengol. Ensenyat, ex-batlle d'Esporles i president del Consell de Mallorca aquests quatre anys darrers té un desafiament de dimensions considerables. Després d'obtenir 25.000 vots a les espanyoles, la seva formació vol consolidar l'espai per a fer possible un altre govern amb Armengol. Ja ha dit que aquesta vegada vol que Podem entri al govern. Les crítiques de sectors ecologistes, molests amb la tasca en matèria turística i ambiental, i el sentiment d'alguns sectors nacionalistes i independentistes que s'ha avançat poc en matèria lingüística, li poden passar factura. ERC s'ha afegit a les llistes de Més després d'anys de relacions difícils.

Podem, que ha donat suport extern a l'executiu d'Armengol, també canvia de candidat. El jutge Juan Pedro

Yllanes substitueix Alberto Jarabo com a cap de llista a la presidència del govern. I Jarabo serà el candidat a l'Ajuntament de Palma. Yllanes ha estat diputat al congrés espanyol aquesta darrera legislatura. Podem surt relativament reforçat dels comicis espanyols del mes passat. A diferència del 2016, va ser superat pel PSIB-PSOE, però va ser capaç d'aturar dignament la sagnia que no va aturar Podem a l'estat espanyol. Aquests tres partits competiran pel vot de l'esquerra, mirant de mantenir els equilibris i amb l'amenaça de la dreta i l'extrema dreta. Cs, PP i Vox van superar els 220.000 vots el 28-A.

Canvi de papers en la dreta espanyolista?

Ciutadans va desplaçar el PP de la primera posició en la

Els candidats de Més. EFE

darrera competició electoral, amb 3.000 vots més (90.000 contra 87.000) i l'extrema dreta va aparèixer amb 58.000. Biel Company és el candidat del PP, en substitució de Bauzá, que ha fitxat per Cs. Aquesta formació també presenta canvis. El candidat al parlament és Marc Pérez-Ribas que va guanyar les primàries a Xavier Pericay, un dels fundadors del partit. La fragmentació de la dreta i l'extrema dreta pot beneficiar els partits del pacte? És una altra de les incògnites que es resoldran la nit electoral. Ara com ara, les enquestes tornen a donar majoria a l'esquerra, però pot acabar decidint-se per un marge estret d'escons.

Superdiumenge: parlament, consells, municipals i europees

Els ciutadans de les Illes també hauran de triar els seus representants als consells in-

sulars. Les forces d'esquerra volen mantenir els consells de Mallorca i Menorca. En les dues illes la diferència entre PSIB i Més es va reduir a pocs milers de vots. El Consell Insular de Mallorca ha estat presidit per Miquel Ensenyat, de Més, ara candidat al parlament. A Menorca, PSIB-PSOE i Més per Menorca s'han repartit la legislatura. Maite Salord ha representat l'ecosobiranisme menorquí durant dos anys. A Eivissa, PSIB-PSOE i Podem van sumar 7 consellers, contra 6 del PP. A Formentera, Gent per Formentera va assolir la majoria absoluta.

Per primera vegada coincidiran a les Illes Balears eleccions al parlament, als consells insulars, municipals i europees. Fa quatre anys el canvi va arribar també als municipis amb una irrupció molt destacable de l'ecosobiranisme. Palma, Ciutade-

Palma representa un tant per cent molt alt del cens electoral i uns mals resultats poden arrossegar la resta d'institucions

lla, Inca, Manacor i una gran quantitat de pobles i ciutats van fer un tomb a l'esquerra amb Més per Mallorca i Més per Menorca com a grans triomfadors. Més per Mallorca, juntament amb el PP, és el partit que presenta més candidatures als ajuntaments i confia en la força municipal que té per poder plantar cara a la ressaca de les espanyoles, marcades clarament per un debat que els és incòmode. Antoni Noguera ha estat el primer batlle republicà i in-

dependentista d'ençà d'Emili Darder, abans de ser assassinat pels franquistes. Noguera ha exercit els darrers dos anys de legislatura. Abans, el batlle va ser José Hila, del PSIB-PSOE. El 2015 van quedar a només cinc mil vots de diferència.

Palma representa un tant per cent molt alt del cens electoral i uns mals resultats poden arrossegar la resta d'institucions. Serà una altra de les claus per a explicar els resultats. La gran novetat a la capital és Crida per Palma, opció rupturista i sobiranista que fa una dura crítica a les polítiques socials d'aquesta darrera legislatura. En principi, té poques opcions d'aconseguir representació i podria restar vots a Més. Com a fet destacable, a Esporles, feu històric del nacionalisme d'esquerra de Mallorca, no es presenta cap formació de dretes.

Els candidats de Podem. EFE

Quant a les eleccions europees, Més per Mallorca es presenta amb Compromís. Serà interessant de veure també quin suport té la candidatura de Carles Puigdemont, que ha rebut l'adhesió pública de personalitats culturals i polítiques de les Illes i que inclou tres representants de Mallorca. També s'haurà d'analitzar l'impacte de la candidatura que encapçala ERC, Ara Repúbliques, amb EH-Bildu i el BNG. Una part de l'electorat de Més s'ha decantat tradicionalment per aquesta opció en les europees. Fa cinc anys, Més per Mallorca no es va presentar i va donar llibertat de vot als seus militants i simpatitzants. ERC va aplegar-ne 20.000 i fou la cinquena força més votada.

Els grans temes a debat

El model turístic torna a ser un dels punts centrals del debat polític. Amb un territori

limitat i una economia basada en el monocultiu turístic, les opcions damunt la taula són gairebé les de sempre. Amb una novetat prou important, la polèmica que s'havia suscitat per l'ecotaxa sembla que ja no és tan pronunciada. La saturació i la conservació del territori, a més del problema de l'habitatge i el lloguer turístic, són qüestions col·laterals, tot i que tenen un gran impacte en la vida dels ciutadans. La dreta i l'extrema dreta maldaran per atiar el discurs anticatalanista, mentre que les polítiques en matèria lingüística han estat considerades massa tèbies per sectors amplis de la societat que coincideixen que s'ha aturat el cop de l'època Bauzá, però que s'ha avançat poc en aquest terreny. N'és un bon exemple el requisit lingüístic als treballadors públics de la sanitat que ha enfrontat els dos socis de govern per la seva

El model turístic torna a ser un dels punts centrals del debat polític

implantació. La millora del finançament, una demanda de consens per la majoria de grups polítics, l'aprovació del règim especial de les Balears (REB) que Més, el PI i Podem consideren insuficient, són més qüestions importants. La situació econòmica també pot anar a favor del pacte perquè no és tan delicada com ara fa vuit anys, malgrat que la desocupació registrada manté xifres considerables i

continua essent l'assignatura pendent de la desestacionalització del sector serveis.

Mentrestant, Armengol mirarà de seguir l'onada de Pedro Sánchez que tan bons resultats li va donar a les espanyoles i exposarà les millores socials aconseguides en la darrera legislatura. Segons les enquestes, ni Podem ni Més no podran disputar l'hegemonia del tripartit, una circumstància cobejada no fa gaire per aquestes dues formacions. Ara, és la presidenta qui sembla en més bona posició per a pessigar més bocins del pastís. Tot i que no tenen la mateixa lògica i els votants es comporten de manera diferent, si posem els dos grans blocs cara a cara, el resultat del 28-A deixa un escenari obert: PSIB-PSOE, Podem i Més, 253.000 vots; Cs, PP i Vox, 235.000. En joc, la repetició del govern de progrés. ■

Slesvig-Holstein: una bandera a cada galta

Món Les peculiars relacions entre Dinamarca i Alemanya han creat en aquesta frontera una de les situacions, nacionalment parlant, més interessants d'Europa

VICENT PARTAL

Jørgen Kühl és el director de l'Institut Møller Skolen, a Slesvig. El centre ocupa un edifici espectacular, regal de Maersk, la gran empresa de contenidors danesa, de fet la més important del món. Skolen parla amb passió del seu projecte educatiu i recorda amb un punt d'emoció el dia que la reina de Dinamarca en persona va acudir a inaugurar-la. 'L'helicòpter va aterrar ací mateix –diu mentre assenyala un espai obert al costat de la pista d'atletisme– i tots els alumnes érem al davant de l'edifici, cadascun amb una petita *dannebrog*', el nom de la bandera danesa, originària de Tallinn, per cert, que ara fa vuit-cents anys.

L'escena no hauria de tenir gran cosa d'especial. L'edifici és un projecte educatiu extraordinari, un exemple de col·laboració i de filantropia. És una autèntica joia arquitectònica i de disseny, obra de C. F. Møller Architects, un dels estudis internacionals més prestigiosos d'Aarhus, amb el qual el 2010 va guanyar el premi del Royal Institute of British Architects. Hi desenvolupa una tasca educativa impressionant i

La bandera d'Alemanya i la de Dinamarca. vw

Slesvig és a la República Federal d'Alemanya, no al Regne de Dinamarca

assoleix alguns dels millors nivells educatius del país i cada any envia els seus alumnes en massa a les millors universitats de Dinamarca. I va ser construïda en un temps rècord, tot just un any.

Per tot plegat no hauria de ser sorprenent que la reina Margarida II el volgués inaugurar. Però un detall crida molt l'atenció: Slesvig és a la República Federal d'Alemanya, no al Regne de Dinamarca.

En alguns altres indrets la inauguració d'aquest edifici hauria estat un escàndol. I segurament hauria motivat un conflicte diplomàtic enorme que la reina de l'estat veí hagués inaugurat una escola que s'expressa en la llengua oficial de l'estat veí i que és situada en un terreny que n'havia format part. A més, va ser rebuda per un miler de ciutadans que enarboraven la que se suposa que és la bandera de l'estat veí i la van aclamar com a reina

La gran muralla danesa. vv

pròpia. Però a Slesvig-Holstein no és el cas. La singular situació creada pel referèndum d'autodeterminació del 1920 fa d'aquesta regió una de les més peculiars d'Europa quant a la identificació nacional dels habitants. Bàsicament Slesvig és dividida en dues parts, la septentrional integrada a Dinamarca i la meridional a Alemanya. Però en totes dues hi ha notables comunitats minoritàries de l'altra nació, comunitats que amb el pas dels anys comencen a reconèixer-se com a parts d'un trencaclosques extraordinari a la porta mateix d'Escandinàvia.

Danevirke: la gran muralla danesa

La ciutat d'Slesvig, de fet, és al final d'una llarga llenca de mar que entra de la Bàltica i que crea l'estrangulament de la península de Jutlàndia. I a molt pocs quilòmetres al sud

hi ha Danevirke, una extraordinària muralla començada a construir cap a l'any 500 després de Crist i feta servir militarment fins al 1864, durant la segona guerra d'Slesvig.

En total són trenta quilòmetres de fortificacions que van de l'antic port viking d'Hedeby fins als pantans que donen a l'Atlàntic i que tallen de manera efectiva el pas entre Europa i Escandinàvia. La Danevirke és avui a quaranta-quatre quilòmetres al sud de la frontera oficial de Dinamarca i, tanmateix, com repeteixen constantment en el museu que explica el treball arqueològic que s'hi fa, és 'el certificat de naixement de Dinamarca'. Un certificat de naixement que els danesos reconeixen solemnement, malgrat ser en un estat diferent.

La visita de la part central de la muralla impressiona perquè es pot comprovar amb

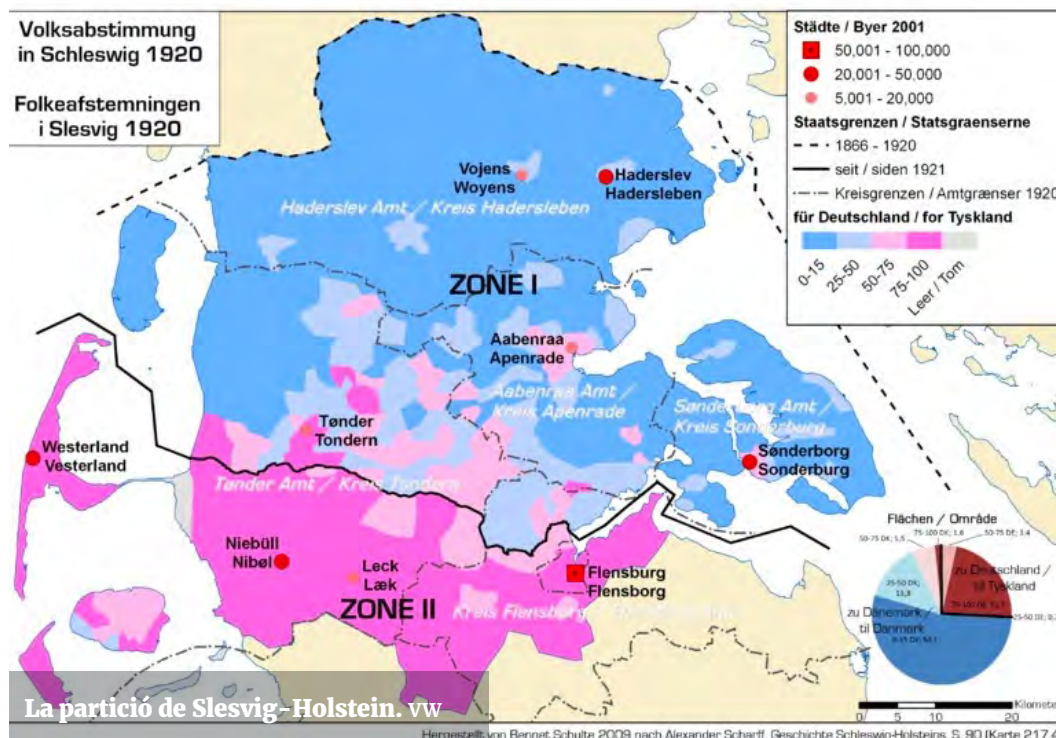
La Danevirke és avui a quaranta-quatre quilòmetres al sud de la frontera oficial de Dinamarca

un simple cop d'ull de quina manera al llarg de tants segles aquest mur ha alterat el paisatge. Jutlàndia és una península bàsicament plana però a mesura que et vas acostant a la muralla es fa ben visible una línia de turons aparentment naturals, encara que en realitat tenen a sota els maons i les pedres que els danesos i els seus avantpassats hi van acumular de manera extraordinària per impedir el pas dels invasors. Fins i tot una cosa que té tota l'aparença de ser un riu sec és en

realitat una rasa artificial. Del punt més enfonsat al cim de la muralla hi ha quinze metres de desnivell impossibles de superar amb les tècniques i l'equipament de cap soldat durant tots aquests segles.

La visita guiada en aquest indret té un moment especial, que és el pas per la porta. Encara que no ho indica cap escrit, els arqueòlegs han descobert la que era, o havia de ser, sens dubte, l'única porta de pas enmig dels trenta quilòmetres de muralla. I s'hi pot passar i deixar enrere Europa i entrar a això que és, o era, Dinamarca.

La història d'Slesvig-Holstein és la història d'un de tants indrets de contacte com hi ha hagut a Europa. Saxons, vikings, frisons, danesos, prussians primer i alemanys després s'hi han trobat barrejats durant segles, convivint de manera estreta i fent-se la guerra de manera constant.

de la II Guerra Mundial, va caure sota el règim d'ocupació britànic

La partició de Slesvig-Holstein

El 1864 la Guerra dels Ducats va enfrontar Dinamarca d'una banda i Prússia i Àustria de l'altra. El resultat fou que el ducat danès de Slesvig es va incorporar a Prússia juntament amb les províncies de Holstein i Lauenburg. Però Prússia es va comprometre a organitzar un referèndum en un termini de sis anys per donar al poble de Slesvig l'oportunitat de tornar a la sobirania danesa. Així i tot el referèndum no va arribar fins després de la Primera Guerra Mundial, i encara gràcies a la derrota d'Alemanya i als nous aires polítics creats amb la defensa del dret d'autodeterminació per part del president americà Woodrow Wilson.

Per votar, Slesvig es va dividir en tres zones, cadascuna de les quals havia de votar per separat. En la nord, la Zona 1, tres quartes parts de la població es van manifestar en favor de tornar a Dinamarca. En la central, la Zona 2, la majoria va votar per restar a Alemanya i en la sud, la Zona 3, la votació no es va arribar a fer. El problema va ser que tant en la nord com en la central el resultat no va ser homogeni i en algunes poblacions va guanyar l'opció contrària a la majoritària. Però en vista de la dificultat per a establir una frontera homogènia en aquestes condicions, es va decidir que la ratlla seria la que s'havia dibuixat entre les dues zones i es va assumir que a banda i a banda restarien petites minories, daneses a

Alemanya i alemanyes a Dinamarca. La decisió va causar una crisi important al govern danès però la nova frontera es va estabilitzar amb el temps fins a l'arribada de la II Guerra Mundial.

Dinamarca va ser envaïda per Hitler en sis hores i l'ocupació nazi va remoure la delicada situació de Slesvig-Holstein i va crear una tensió enorme entre danesos i alemanys. La col·laboració de la minoria alemanya en l'ocupació de Dinamarca i després els ajuts de Dinamarca als danesos alemanys en forma de menjar i diners immediatament després de la fi de la guerra, van crear una forta tensió entre les dues comunitats, tensió que només es va anar apagant amb el pas dels anys i la unitat europea.

Slesvig-Holstein, després de la II Guerra Mundial, va caure sota el règim d'ocupació britànic, tot i que van ser bàsicament soldats noruecs els qui van controlar el territori. Precisament l'Institut Møller Skolen s'alça avui sobre la que va ser una caserna de l'exèrcit noruec, abandonada als anys vuitanta. L'escola és envoltada d'una extensa àrea esportiva i recreativa, plena de gespa però sense arbres. Excepte un. Una classe ha estat dissenyada per tenir un angle de visió específic cap a aquest arbre, que serveix per a ensenyar als xiquets la complicada història recent del país.

Mentre es construïa l'Institut un home gran noruec va aparèixer i va explicar que ell en persona havia plantat aquell arbre quan de jove havia estat destinat a la caserna militar, que tenia per obli-

Al pati la llengua més comuna és l'alemanya, però que, en canvi, dins l'institut el danès és pràcticament l'únic idioma que se sent

La majoria alemanya a Flensburg ha donat suport a la proposta de retolació bilingüe dels carrers

gació principal controlar els alemanys vençuts, que vivien en unes condicions terribles del punt de vista material i moral. Ara l'arbre solitari recorda als estudiants de la minoria danesa l'ocupació d'Alemanya i les dificultats per les quals els seus avis van passar a causa del nazisme i de la guerra. I això sense haver-se de moure dels elegants pupitres de disseny.

Però per als alumnes la visió de l'arbre és diferent segons el seu origen. De fet, ara mateix, dues terceres parts són de famílies que s'expressen en alemany i que fa dues generacions no haurien estat considerades membres de la minoria danesa. L'atracció per Dinamarca i la possibilitat de donar als alumnes una vida doblement interessant perquè poden triar entre Alemanya i Dinamarca per continuar els estudis, treballar o viure ha fet que cada vegada més famílies alemanyes apunten els fills al sistema escolar de la minoria danesa, no sense problemes.

Kühl explica que al pati la llengua més comuna és l'alemanya, però que, en canvi, dins l'institut el danès és pràcticament l'únic idioma que se sent. De fet contracten professors danesos que no saben l'alemany perquè d'aquesta manera s'asseguren que no canviaran de llengua en cap moment. I fins i tot els pares que no saben el danès són animats a estudiar-lo i parlar-lo. 'En les reunions de pares fem que els fills els facen de traductors si no parlen danès i sempre que algú em telefona en alemany jo li parle en danès fins que és possible, no endebades han

signat per anar a una escola danesa', diu. Li pregunte, però, què passa quan juguen un partit d'handbol o de futbol Alemanya i Dinamarca. Respon que una xiqueta en va fer una redacció sobre i va concloure que es pintaria una galta amb la bandera danesa i una altra galta amb la bandera alemanya.

Alemanys a Dinamarca

Li explique l'anècdota de la bandera a cada galta a Gwyn Nissen i ell em diu que a l'altra banda de la frontera les coses són un pèl més complicades. Nissen és el director de Der Nordschleswiger, el diari en alemany de Dinamarca, sobretot representatiu de la minoria nacional alemanya que va acabar al nord de la frontera actual.

Nissen reconeix que les coses han millorat molt aquests darrers anys i posa com a exemple la col·laboració intensa entre els quatre diaris principals d'Slesvig. El Jydske Vestkysten és el gran diari en danès del nord i l'Schleswig-Holsteinische Zeitungverlag és el gran diari en alemany del sud. Tots dos coexisteixen amb el Flensburg Avis, editat en danès a la zona alemanya i amb Der Nordschleswiger, editat en alemany a la danesa. I tots quatre han integrat els sistemes editorials per compartir notícies i informacions d'interès comú. La societat va superant així els estereotips i les majories tenen en consideració les minories. Per exemple, la majoria alemanya a Flensburg ha donat suport a la proposta de retolació bilingüe dels carrers.

Fotografia dels monarques danesos a la redacció del Flenborgs Avis. vw

Així i tot, segons Nissen, Alemanya és més permissiva amb la minoria danesa que no a l'inrevés. Per exemple, la sorprenent normalitat amb què els símbols nacionals danesos són desplegats a Alemanya no acaba d'existir a Dinamarca. A la recepció del Flensburg Avis em fa notar que en un lloc destacat hi ha la fotografia de la reina i diu que a Dinamarca, en canvi, no és permès d'hissar la bandera alemanya. En part és una conseqüència encara de l'agressió nazi i, en part, per la por d'un veí molt gran i poderós que els pot condicionar de manera evident la vida.

Quan ell anava a escola no era infreqüent que algun company l'insultés dient-li nazi. 'Això avui ja no pot passar, per sort,' diu mentre defensa que el funcionament de la regió hauria de ser un exemple per a tot Europa. Diu

que ací ha funcionat el reconeixement de la realitat: Hi ha una frontera, hi ha dos estats, però dins de cadascun hi ha una part de la població que se sent diferent i vinculada al veí. Tot això és compatible si tothom se sent reconegut i respectat com allò que és. El reconeixement de l'altre i dels drets de l'altre afirma que ha estat la lliçó principal d'aquests darrers anys, en una terra on la frontera ha anat pujant i baixant al llarg de cent quilòmetres al llarg de dos-cents anys i ha deixat cases i gent ara a una banda i ara a una altra.

Una frontera, per cert, que ara de sobte i sorprenentment ha reaparegut. Després d'anys d'estar completament esborrada, la dura campanya de l'extrema dreta danesa contra la immigració ha fet que el govern danès haja alçat una línia de fil d'aram de me-

Una frontera, per cert, que ara de sobte i sorprenentment ha reaparegut

tre i mig d'alçada al llarg de la línia de demarcació entre Dinamarca i Alemanya. 'L'excusa ha estat –diu Gwyn Nissen– la pesta del porc blanc.' La barrera ha estat justificada per controlar aquesta malaltia, que, certament, podria ser terrible per a la indústria alimentària danesa. Però la conseqüència és que segles després torna a haver una nova gran muralla danesa, encara que a quaranta quilòmetres al nord d'on era l'original. 'Potser –diu amb

resignació– és inevitable, perquè aquesta península és un coll d'ampolla a les portes d'Escandinàvia. Però aquesta vegada, si més no respecte dels humans, hi ha varietat assegurada a aquest costat de la ratlla i a aquell perquè ens reconeguem els uns als altres com això que som i s'ha aconseguit que això no siga un gran problema, sinó més aviat una riquesa.' Europa, i la immensa majoria dels estats europeus, farien bé de prendre'n nota. ■

Gastronomia Festes de la cirera

Art i museus Joan Brossa i la poesia experimental

Arts escèniques Festival de Teresetes a Mallorca

VilaWeb { Paper >18-19/5/2019

**D.E.S.
C.O.N.N.E.C.T.A.**

ARTS ESCÈNIQUES
GASTRONOMIA / LLIBRES / MÚSICA
CULTURA POPULAR
CINEMA / ARTS VISUALS / MUSEUS
FIRES I MERCATS

Repassem els esdeveniments més destacats
que es faran dissabte a museus de Barcelona,
València, Palma i la resta del país

LA NIT DELS MUSEUS 2019: TRENTA PROPOSTES DE CAP A CAP DEL PAÍS

Enguany les dates coincideixen amb el Dia Internacional dels Museus, que sempre s'escau el 18 de maig. ROBERT RAMOS

LA NIT DELS MUSEUS 2019: TRENTA PROPOSTES DE CAP A CAP DEL PAÍS

Exposicions Repassem els esdeveniments més destacats que es faran dissabte a museus de Barcelona, València, Palma i la resta del país

ESTER ESTELA

Cada any, el tercer dissabte de maig, museus de tot Europa obren les portes i organitzen un bon reguitzell d'activitats en la gran festa de la Nit dels Museus. A més, enguany les dates coincideixen amb el Dia Internacional dels Museus, que sempre s'escau el 18 de maig. Són dues iniciatives internacionals que tenen el mateix objectiu: acostar a la ciutadania tota mena de museus i la cultura que n'emana. Enguany, el lema unitari de la celebració és 'Els museus com a eixos culturals. El futur de la tradició'.

L'esdeveniment més popular de la Nit dels Museus és la jornada de portes obertes que centenars de museus de tot el país ofereixen als visitants. Tot i que no tots els museus que participen en la iniciativa obren portes fins a la matinada, sí que ofereixen entrada lliure durant la jornada. Aquesta activitat es complementa amb mig miler d'altres reclams, com ara recreacions històriques, conferències, visites guiades, concerts, petits espectacles, poesia i jocs i tallers per a la mainada.

Repassem els esdeveniments més destacats que es faran dissabte a museus de tot el país.

Barcelona

CaixaFòrum. Barcelona. Què s'hi pot veure? Les exposicions 'Max Beckmann. Leipzig, 1884 – Nova York, 1950', 'Poètiques de l'emoció' i 'Luxe. Dels Assiris a Alexandre el Gran'. Què s'hi pot fer? Visites en família, taller de teatre, concert de jazz.

Centre de Cultura Contemporània de Barcelona. Barcelona. Què s'hi pot veure? Les exposicions 'Quàntica. A la recerca de l'invisible' i les fotografies guanyadores del premi 'World Press Photo 2019'. Què s'hi pot fer? Concurs de poetry slam.

Fundació Antoni Tàpies. Barcelona. Què s'hi pot veure? Les exposicions

La Nit dels Museus, l'any passat, al Pavelló Alemany de Barcelona. ICUB

L'esdeveniment més popular de la Nit dels Museus és la jornada de portes obertes centenars de museus

'Antoni Tàpies. Certeses sentides' i 'Albert Serra. Roi Soleil'. Què s'hi pot fer? Tallers familiars, visites guiades de franc cada hora i *performance* de Jacqueline Seligmann'.

Fundació Foto Colectània. Barcelona. Què s'hi pot veure? L'exposició 'Laia Abril. On Abortion'.

Fundació Joan Brossa. Barcelona. Què s'hi pot veure? L'exposició 'La xarxa al bosc', sobre la poesia experimental amb motiu de l'Any Joan Brossa. Què s'hi pot fer? Visites comentades a l'exposició i recitals de poesia brossiana.

Fundació Joan Miró. Barcelona. Què s'hi pot veure? La col·lecció d'obres de Joan Miró i les exposicions 'Lina Bo Bardi dibuixa', 'Für, Alle Fälle: trapalladas, espantallos, farndulos'. Què s'hi pot fer? Visites guiades a la col·lecció, les exposicions temporals i a l'edifici de la fundació.

Museu d'Art Contemporani de Barcelona. Barcelona. Què s'hi pot veure? La col·lecció d'obres del Macba i les exposicions 'Christian Marclay. Compositions', 'Una arxiva del DIY', 'Territoris indefinits: reflexions sobre el post colonialisme'. Què s'hi pot fer? Visites guiades a la col·lecció, *performance* musical de Christian Marclay, presentació del projecte 'Autoeditades. Fem Femzines'

Museu Etnològic i de Cultures del Món. Barcelona. Què s'hi pot veure? La col·lecció estable del museu i les mostres temporals 'Ifni. La mili africana dels catalans', 'Retrats de Ramon Subirats i Urbici Soler. El retorn de dos rodamons'. Què s'hi pot fer? Visites comentades centrades en temàtiques concertes del fons del museu.

Museu Frederic Marès. Barcelona. Què s'hi pot veure? Exposició permanent del museu i les mostres temporals 'Estu-

di-biblioteca de Frederic Marès' i 'Ruta Vallmitjana'. Què s'hi pot fer? Exposició d'il·lustracions al verger del museu.

Museu Nacional d'Art de Catalunya. Barcelona. Què s'hi pot veure? La col·lecció del museu, i les exposicions 'Bartolomé Bermejo. El geni rebel del segle XV' i 'Els artistes del museu'. Què s'hi pot fer? Visites guiades al fons del museu relacionades amb l'actualitat, un joc de pista per a infants i dos concerts.

Rest a del Principat

Museu d'Art de Girona. Girona. Què s'hi pot veure? La col·lecció d'obres del museu i les exposicions 'De París a Girona. Mela Muter i els artistes polonesos a Catalunya' i 'Juan Batlle Planas: el gabinet surrealista'. Què s'hi pot fer? Visites guiades a les exposicions, concurs d'urban sketching, petits concerts de música en directe.

Museu de la Garrotxa. Olot. Què s'hi pot veure? El fons d'obres del museu i les exposicions 'La Càrrega o la violència de l'Estat contra el poble' i 'Dolors Puigdemont. Cossos. Rodant i penjant d'un fil entre el Puigsacalm i el Puig Rodó'. Què s'hi pot fer? Acció artística participativa 'L'altra càrrega. Tableau vivant', coordinada pel fotògraf Jordi Puig.

Museu de Lleida. Lleida. Què s'hi pot veure? L'exposició permanent del museu comarcal i episcopal, a més de la mostra 'Imatges per creure. Catòlics i protestants a Europa i Catalunya, segles XVI-XVIII'. Què s'hi pot fer? Visites teatralitzades i exhibicions de dansa tradicional.

Museu de la Vall d'Aran. Viella i Mitjaran. Què s'hi pot veure? Museu comarcal dedicat a la història, l'art, l'etnografia i l'etnologia de la Vall d'Aran. Què s'hi pot fer? Concerts, col·loquis i vistes guiades.

Museu Episcopal de Vic. Vic. Què s'hi pot veure? La col·lecció permanent del museu i l'exhibició temporal 'El luxe dels iveris romànics'. Què s'hi pot fer? Música en directe, espectacles de dansa i activitats per la mainada.

Catalunya Nord

Museu d'Art Modern. Ceret. Què s'hi pot veure? El fons del museu i l'exposició temporal 'Marc Chagall. El color caigut del cel'. Què s'hi pot fer? Activitats per a infants, horari especial de vistes guiades i mostra de treballs sobre l'art de Chagall fets per alumnes de la comarca.

Andorra

Museu Carmen Thyssen Andorra. Escaldes-Engordany. Què s'hi pot veure? L'exposició 'Femina Feminae. Les muses i la col·leccionista. De Piazzetta a Delaunay'. Què s'hi pot fer? Amb motiu de la Nit del Museus, l'entrada i les audioguies seran de franc.

País Valencià

Centre del Carme. València. Què s'hi pot veure? Les exhibicions 'Cristina Lucas i Eulàlia Valldosera. Patriarcat', 'Daniel G. Andújar. Sistema Operativo', 'On

La Nit dels Museus, l'any passat, al Museu de les Cultures del Món. ICUB

germinen els silencis'. Què s'hi pot fer? Espectacles de circ a l'aire lliure, música i projeccions, tallers.

Fundació Bancaixa. València. Què s'hi pot veure? Les exposicions 'Jorge Ballester. Entre l'Equip Realitat i el silenci', 'Soledad Sevilla. El sentiment del color', 'Caparrós. El jardí de la natura'. Què s'hi pot fer? Visites guiades i tallers infantils.

Institut Valencià d'Art Modern. València. Què s'hi pot veure? La col·lecció permanent del museu i les mostres temporals: 'Fernand Léger i la vida moderna', 'Temps Convulsos', 'Matèria, espai, temps, Juli González i les

avantguardes', 'L'esperit d'una època. Ignazio Pinazo', '1989. La fi del segle XX', 'Cas d'estudi: 1989'. Què s'hi pot fer? Recorreguts especials per les exposicions, un concert dibuixat a càrrec de Paco Roca i un taller per aprendre a creat vinyetes.

Museu de Belles Arts. València. Què s'hi pot veure? El fons del museu i les exposicions temporals 'L'inici de la pintura moderna a Espanya: Sorolla i el seu temps' i 'Picasso - Cela: dibuixos, escrits i ceràmiques. Col·lecció Gabarrón'. Què s'hi pot fer? Visites a la col·lecció i a les instal·lacions del museu, concerts de cant coral.

La Nit dels Museus, l'any passat, al MNAC. ICUB

Museu Valencià de la Il·lustració i la Modernitat. València. Què s'hi pot veure? L'exposició permanent del museu i les mostres temporals 'Fragments: Laura Silleras', 'Pierre Verger. Un viatge fotogràfic per l'Espanya republicana (1935)', 'Per les altes bastides de les flors', 'DVBÓN. Un artista republicà (1909-1952)'. Què s'hi pot fer? Visites temàtiques, visites guiades i visites nocturnes.

Museu d'Art Contemporani d'Alacant. Alacant. Què s'hi pot veure? El fons del museu i la mostra temporal 'Llum i moviment. L'avantguarda cinètica a París 1950-1975'. Què s'hi pot fer? Activitats familiars, jocs cinètics, accions de microteatre, concerts de percussió.

Espai d'Art Contemporani de Castelló. Castelló. Què s'hi pot veure? L'exposició temporal 'Entre, hacia, hasta,

para, por, según, sin'. Què s'hi pot fer? Visites guiades.

Museu d'Art Contemporani Vicente Aguilera Cerni. Vilafamés. Què s'hi pot veure? La col·lecció de Vicente Aguilera Cerni i l'exposició temporal 'Els museus com a eixos culturals: el futur de la tradició'.

Mallorca

Cartoixa de Valldemossa. Valldemossa. Què s'hi pot veure? L'antic palau reial del segle XIV, les cel·les dels monjos, una antiga farmàcia, una col·lecció d'art, col·lecció de l'arxiduc Lluís Salvador d'Àustria, la cambra que van ocupar Chopin i Sands.

Casa Llorenç Villalonga. Binissalem. Què s'hi pot veure? Museu literari al voltant de la vida i obra de l'escriptor Llorenç Villalonga, autor de la novel·la

Tot i que no tots els museus que participen en la iniciativa obren portes fins a la matinada, sí que ofereixen entrada lliure durant la jornada

'Bearn o la Sala de les Nines'. Què s'hi pot fer? Microteatre, projeccions, tast de vins, concerts de jazz.

Casa Pare Ginard. Sant Joan. Què s'hi pot veure? Museu de la paraula al voltant de l'folklorista, que dedicà la seva vida a recollir cançons populars mallorquines i compliar-les en el Cançoner Popular de Mallorca. Què s'hi pot fer? Recitals de poesia, acció gràfica, elaboració d'un mural, concert de poesia musicada.

Es Baluard. Palma. Què s'hi pot veure? Col·lecció permanent del museu i les exhibicions temporals 'Fabrizio Plessi. 30 anys a Mallorca', 'ALMA. Mèdiums i visionàries'. Què s'hi pot fer? Activitats i tallers familiars, visites guiades.

Fundació Miró Mallorca. Palma. Què s'hi pot veure? Fons de la col·lecció cedida per Joan Miró i la seva esposa. Què s'hi pot fer? Tallers familiars.

La plantada a la plaça de l'Arbre de Maig, l'acte més tradicional de la Festa Verdaguer. FV

LA FESTA VERDAGUER REIVINDICA LA VIGÈNCIA DELS VERSOS DEL POETA

Festes Inclou una trentena d'actes entre Folgueroles i Barcelona

REDACCIÓ

‘A rrossegant sa cabellera solta / lo vagarós cometa / deixa estela de foc pel firmament.’ Aquests tres versos del poema ‘La Lluna’ de Jacint Verdaguer han inspirat la Festa Verdaguer d’enguany. Es fa fins el 10 de juny, a cavall entre Folgueroles, el poble on va néixer, i Barcelona, on va morir. En la programació hi ha una trentena de propostes destinades a veure i entendre el rastre i l’empremta que ha deixat la seva poesia en la societat d’avui. El fil conductor

del certamen d’enguany, doncs, és la revisió de la seva obra amb ulls contemporanis.

El Verdaguer més actual

Un dels primers actes que es faran per redescobrir i actualitzar l’obra de Verdaguer serà dissabte a Barcelona, en la Nit dels Museus. Pau Llonch oferirà el taller ‘Poesia, rap i censura’, sobre el Verdaguer més crític amb la realitat social de la Barcelona del segle XIX i sobre el món del rap com a forma artística i altaveu de denúncia. El sentit, la forma i la musicalitat d’alguns dels textos de Verdaguer esdevindrà font d’inspiració

La plantada a la plaça de l'Arbre de Maig, l'acte més tradicional de la Festa Verdaguer. FV

per a la creació de noves rimes i nous ritmes.

Per una altra banda, Arnau Tordera, un dels artistes contemporanis que més s'han inspirat en Verdaguer, oferirà una audició el 10 de juny a Vil·la Joana, la casa Verdaguer de Barcelona. Amb la lectura dels poemes i la dissecció de diverses músiques, el líder d'Obeses explicarà com l'obra de Verdaguer es va actualitzant amb el temps mitjançant la música. Finalment, Roger Mas s'ha volgut unir a la celebració de l'actualitat de Verdaguer amb un concert compilatori de totes les músiques que li ha dedicat. Serà el 10 de juny mateix a Vil·la Joana.

Més de trenta activitats sobre l'obra de Verdaguer

Taules de debat a càrrec d'especialistes en l'obra verdagueriana, recitals, rutes poètiques i fotogràfiques per Folgueroles són algunes de les altres activitats que proposa la Festa Verdaguer. Entre les més destacades hi ha un recital de la

poesia de Brossa i Verdaguer amb els poetes Misael Alern i Raquel Santanera (9 de juny a Vil·la Joana). Joan Brossa havia declarat unes quantes vegades la seva admiració per Verdaguer. Ara que se celebra l'Any Brossa és un bon moment per a aprofundir aquest vincle.

Una de les novetats d'enguany és l'estrena del documental *Maleïda*, que ressegueix l'itinerari pirinenc que va trepitjar Verdaguer en l'aventura cap a l'Aneto el 1882. El film revela una faceta ben poc coneguda de la seva vida: més enllà del vessant literari, també fou un muntanyenc i aventurer de primer ordre. A més, els seus versos van plens d'aquestes vivències. L'obra es podrà veure al festival FIC-CAT de Roda de Berà el 10 de juny, el dia en què va morir el poeta.

La part més tradicional de la Festa Verdaguer, a Folgueroles

La Casa Museu Verdaguer de Folgueroles acollirà gran part dels actes més

tradicionals de la festa. Dissabte es farà la Diada Verdaguer Excursionista, una ruta per alguns dels indrets dels voltants de Folgueroles que van ser importants per a la vida i l'obra de Verdaguer. Dissabte mateix també es farà la tallada i la plantada a la plaça de l'Arbre de Maig, l'acte més tradicional de la Festa Verdaguer. L'acte compta amb parlaments d'homenatge al poeta i enguany, com a convidats d'honor, hi haurà els pares dels joves empresonats d'Altasu.

El 25 de maig a l'ermita de la Dammunt es farà el festival literari Flors del Desvari. Es fa en un indret idíl·lic, molt important en l'obra de Verdaguer, i n'és la part més coneguda la improvisació poètica i musical que es fa al final. Enguany els rapsodes convidats són Raquel Santanera, Ramon Boixeda i Laura López Granell. I l'endemà, diumenge 26, es farà l'acte Nova Saba per al Pi de les Tres Branques, un aplec que recorda un dels poemes més coneguts i repetits de Verdaguer.

L'acte central de l'Any Brossa és l'exposició 'La xarxa al bosc. Joan Brossa i la poesia experimental'. EFE

EL PLAT FORT DE L'ANY BROSSA: 'LA XARXA AL BOSC', UNA EXPOSICIÓ SOBRE LA POESIA EXPERIMENTAL

Exposicions És una de les mostres més ambicioses que s'han presentat aquests darrers anys a Europa dedicades a aquest àmbit

REDACCIÓ

S'acaba d'inaugurar a la Seca, la nova seu barcelonina de la Fundació Joan Brossa, l'exposició 'La xarxa al bosc. Joan Brossa i la poesia experimental'. S'hi repassen les tendències de la poesia experimental a Europa i Amèrica entre els anys 1946 i 1980, quan Joan Brossa desenvolupava el seu llenguatge poètic. S'ha organitzat amb motiu del centenari del poeta i és un dels projectes destacats de l'Any Joan Brossa. Coordinada per Eduard Escoffet, es podrà veure fins el 29 de setembre.

Amb l'objectiu de contextualitzar la recerca poètica de Brossa, 'La xarxa al bosc' vol oferir una mirada àmplia i necessàriament fragmentària de la galàxia de poetes que van eixamplar el camp d'expressió poètica i van influir en la resta d'àmbits creatius. El període de l'exposició és determinat per l'aparició del lletrisme a París, que va organitzar la primera activitat pública el gener del 1946, i pel començament

Algunes de les obres que es poden veure a l'exposició. EFE

d'una dècada, la de 1980, en què Brossa va començar a ser àmpliament reconegut.

És una de les exposicions més ambiciosos que s'han presentat aquests últims anys a Europa dedicades a la poesia experimental, tant per l'abast geogràfic – inclou poetes de tots els racons d'Europa i d'Amèrica – com pel cronològic – més de tres dècades – i la quantitat de peces – més de dues-centes. Un esforç únic per a capbussar-se en aquesta escena, tan difícil de delimitar i tan vinculada a uns altres àmbits, com ara l'experimentació sonora, les arts visuals i el disseny.

L'exposició es divideix en tres parts. A la paret d'entrada, hi ha obres icòniques d'alguns dels autors més destacats: Brossa mateix, Salette Tavares, Eugen Gomringer, Marcel Broodthaers, Ronaldo Azeredo, Décio Pignatari i Felipe Boso. A la planta baixa hi ha el gruix del material, en forma de bosc o constel·lació que es va expandint de manera laberíntica. Aquesta part inclou poemes de diversos autors coetanis de Brossa, revistes, documentació i obra original. La planta superior se centra en les aliances personals entre els poetes i en els espais de relació hi ha tot el material referit a revistes, antologies i festivals. Finalment, com a apèndix, a la sala Fregoli es pot veure el Gabinet Brossa, dedicat únicament a ell, que es pot visitar durant tot l'any.

Aquest projecte té un doble objectiu: difondre la poesia experimental del segle XX entre el gran públic i, alhora, aportar nous elements de reflexió sobre el moviment que avui és al centre dels interessos de bona part dels museus de tot el món. Així mateix, l'exposició vol destacar el fet que el primer poema concret el va escriure Eugen Gomringer a Barcelona el 1951. De Gomringer a Brossa es vol estendre i entendre tota aquesta constel·lació internacional de poetes que, després de la Segona Guerra Mundial, van voler reconstruir el valor de la poesia amb unes formes obertes i experimentals que tenien en compte els canvis tecnològics i polítics i que volien traspasar tota mena de fronteres. Autors que també volien abandonar la idea de la poesia com a pràctica elitista o inaccessible.

Els artistes oferiran actuacions úniques pensades especialment perquè els infants de menys de dotze anys descobreixin sensacions noves... F.M.

UN CARTELL DE LUXE PER AL DIA MINIMÚSICA

Festivals Mishima, Maika Makovski, Guillamino, Reggae Per Xics i Azucarillo Kings encapçalen el cartell

REDACCIÓ

Diumenge es fa al Poble Espanyol de Barcelona el Dia Minimúsica, un festival pensat per a tota la família que omple tota una jornada d'experiències entorn de la música. El cartell és encapçalat pels inconfusibles Mishima, la poderosa Maika Makovski, l'eclèctic Guillamino, Reggae Per Xics amb l'enèrgic ska i Azucarillo Kings i les seves versions peculiars de cançons. Tots, a més de les joveníssimes Las Auténticas, oferiran actuacions úniques pensades espe-

cialment perquè els infants de menys de dotze anys descobreixin sensacions noves.

A banda els concerts, l'oferta del festival es completa amb propostes com ara el darrer espectacle que han creat el músic Marc Parrot i la il·lustradora Eva Armisen. A més dels tradicionals tallers de maquillatge, curtmetratges musicals i jocs amb instruments de cartó, també es podrà ballar sobre patins a l'envelat del Poble Espanyol, que es convertirà en una gran roller disco. Finalment, es podrà experimentar amb sons scratch, break-beat i groove al taller de discjòqueis, a càrrec de Pioneer DJ Kids.

Roba Estesa és un dels caps de cartell del Meridiana Rock. ACN

DOCTOR PRATS, AUXILI | ROBA ESTESA, CAPS DE CARTELL DEL MERIDIANA ROCK

Festivals La Plataforma per la Llengua organitza per segon any aquest festival a Nou Barris

REDACCIÓ

Aquest cap de setmana el districte barceloní de Nou Barris fa festa major i, com molts altres indrets del país, organitza un concert jove: el Meridiana Rock. Es farà dissabte al vespre al parc de Can Dragó. A la programació, s'hi destaquen els concerts de Doctor Prats, una de les formacions més de moda entre el jovent, Auxili, Roba Estesa, Suu, DJ Ernest Codina, Nel·lo C i Infumables. Els concerts començaran a les sis de

la tarda i duraran fins ben entrada la matinada i tenen la particularitat que tota la música que s'hi interpretarà serà en català.

Darrere aquesta iniciativa hi ha la Plataforma per la Llengua i Sunmusic, la productora del festival Canet Rock. És el segon any que organitzen aquest festival per la festa major de Nou Barris. El president de Plataforma per la Llengua, Òscar Escuder, n'explica l'objectiu: 'Crear una programació cultural de qualitat, normalitzar la participació cultural en català i, per tant, fomentar la inclusió i la cohesió socials.'

Es fan funcions a quinze pobles de tot Mallorca. FT

TOTES LES FORMES DEL MÓN DELS **TITELLES** SE CITEN AL FESTIVAL DE **TERESETES**

Festivals El festival programa una vintena d'espectacles a quinze pobles de Mallorca

REDACCIÓ

La tercera setmana de maig, els amants dels titelles tenen una cita obligada a Mallorca, on es fa el Festival de Teresetes. Amb una programació que barreja les tradicions amb les darreres tendències i els espectacles internacionals amb les creacions de les companyies mallorquines, el festival vol divulgar les millors propostes escèniques del gènere de les teresetes, els objectes, les ombres, el moviment i les arts associades.

Amb l'arribada del cap de setmana, el festival encara la recta final amb una vintena d'espectacles. En la programació

d'enguany, hi participen setze companyies de tot arreu i més de cinquanta artistes i es fan funcions a quinze pobles de tot Mallorca: Alcúdia, Algaida, Andratx, Bunyola, Colònia de Sant Pere, Costitx, Inca, Lluçmajor, Muro, Palma, Pollença, Porreres, Sa Pobla, Ses Salines i Sineu.

Entre la programació destaquen *Les grands mères sont des anges*, de la companyia francesa L'Echelle i *Happy Bones* de l'eslovena Matita Teatro, que serà l'espectacle de cloenda del festival de diumenge. També es podrà veure *Le petit cirque*, una peça de teatre d'objectes sonors de l'artista francès Laurent Bigot, i ballar al ritme de la música del Trio Katastrofa, una banda formada per una violinista sueca, un percussionista

suec-xilè i un acordionista eslovè. I en aquesta mateixa línia també destaca el talent que mostra la russa Polina Borisova a *Go!*, un monòleg d'objectes sense paraules que desgrana els records d'una vella.

Els nous llenguatges també tenen espai en la programació. És el cas de la multipremiada *Re-Cor*, la darrera producció de Dissset Teatre. A la programació també destaca el talent local i, sobretot, en clau femenina, perquè quatre de les set propostes mallorquines són capitanejades per dones: les esmentades Dissset Teatre, Projecte Cases, Coloradas i Fundació Dadá. Gugú acompanyen les més veteranes Teresetes Migjorn i Binixiflat i el jove talent de la companyia Trukitrek.

De cireres n'hi ha de molts tipus i es podria dir que gairebé cada arbre fa fruits diferents. ALBERT SALAMÉ

ARRIBA EL TEMPS DE LES **CIRERES**: LES FESTES DE LA CIRERA QUE NO US PODEU PERDRE

Fires Entre els mesos de maig i juny les cireres arriben al seu punt òptim de maduració i el país s'omple de fires i festes

REDACCIÓ

Sucoses, brillants, de textura car-nosa i amb un punt just de dolçor i d'acidesa. Les cireres són un dels productes estrella de la família de la fruita de pinyol. A més, com que no es poden fer créixer en hivernacles, només se'n poden trobar d'autòctones durant unes quantes setmanes a l'any i això fa que siguin una fruita molt esperada. Arriben al punt òptim de maduració entre els mesos de maig i juny i és per això que per aquestes dates proliferen per tot el país diverses fires i mercats especialitzats.

De cireres n'hi ha de molts tipus i es podria dir que gairebé cada arbre fa fruits diferents: n'hi ha que tenen un roig intens com la sang i també n'hi ha d'un color vermell ben viu. També se'n fan de més dolces i d'altres que són apreciades pel seu punt d'acidesa, de la mateixa manera que n'hi ha de molt carneses i varietats amb una textura molt més lleu-

N'hi ha de molt carnesos i varietats amb una textura molt més lleugera. ALBERT SALAMÉ

La comarca del Baix Llobregat tota sola conrea la meitat de les cireres que es consumeixen al Principat

gera. De fet, hi ha desenes de varietats de cireres. Algunes de les més freqüents són la Burlat, que són les més primerenques; la Starky Hardy Giant, una de les espècies més resistents; la Picota o la Sweetheart, que és de les darreres a sortir i serveix per a allargar la temporada.

Per tot el país també hi ha determinades zones que produeixen cireres amb un renom especial. Aquest és el cas de la comarca del Baix Llobregat, que tota sola conrea la meitat de les cireres que es consumeixen al Principat. També són molt conegudes les cireres de Ceret, que creixen al peu del Canigó; les de la Ribera d'Ebre, una zona amb una llarga tradició de fruita de pinyol; i les d'en Roca, que són una varietat provinent d'Arenys de Munt.

Festes i fires de la cirera 2019

Festa de la Cirera. Sant Climent de Llo-

bregat (Baix Llobregat). 18 i 19 de maig.

Festa de la Cirera. Ceret (el Vallespir). 25 i 26 de maig.

Dia de la Cirera. Serra (Camp de Túria). 25 i 26 de maig.

Festa de la Cirera. Santa Coloma de Cervelló (Baix Llobregat). 31 de maig, 1 i 2 de juny.

Festa de la Cirera. Torrelles de Llobregat (Baix Llobregat). 31 de maig, 1 i 2 de juny.

Fira de la Cirera. Caudiel (Alt Palància). 1 i 2 de juny.

Fira de la Cirera. La Salzadella (Baix Maestrat). 1 i 2 de juny.

Festa de la Cirera. El Papiol (Baix Llo-

bregat). 1 i 2 de juny.

Festa de la Cirera. Pauils (Baix Ebre). 1 i 2 de juny.

Fira de la Cirera. Bràfim (Alt Camp). 2 de juny.

Fira de la Cirera. Terrades (Alt Empordà). 2 de juny.

Festa de la Cirera de la Vall de Gallinera. Benissili (Marina Alta). 8 i 9 de juny.

Fira de la Cirera. Llers (Alt Empordà). 9 de juny.

Festa de la Cirera. Miravet (Ribera d'Ebre). 9 de juny.

Fira de la cirera d'en Roca. Arenys de Munt (el Maresme). 24 de juny.

‘El año de la plaga’, protagonitzat per Iván Massagué, es basa en el llibre homònim de Marc Pastor. ACN

‘EL AÑO DE LA PLAGA’, BASAT EN EL LLIBRE DE MARC PASTOR I PROTAGONITZAT PER IVÁN MASSAGUÉ, ARRIBA ALS CINEMES

Després del seu pas pel Festival de Cinema de Sitges aquest cap de setmana, s'estrena *El año de la plaga*, de Carlos Martín Ferrera. El film, protagonitzat per Iván Massagué, es basa en el llibre homònim de Marc Pastor. Aquesta setmana també s'estrenen els films *Casi imposible*, protagonitzada per Charlize Theron i Seth Rogen; *La última locura* de Claire Darling, amb els actors Catherine Deneuve i Chiara Mastroianni; *Un Hombre fiel*, una comèdia romàntica amb guió i direcció de Louis Garrel; i el nou film del personatge creat per Mike Mignola *Hellboy*. En català, s'estrenen els films *Ens cal el teu vot* i *La petita trapella*.

El año de la plaga

Direcció: Carlos Martín Ferrera. Intèrprets: Miriam Giovanelli, Ana Serradilla, Silvia Abril; Ivan Massagué, Brays Efe, Fermí Reixach. Gènere: Enjòlit.

Després d'haver trencat amb la Irene, els amics i companys de feina d'en Víctor estan obstinats a trobar-li una nova parella. Però ell no vol oblidar-la. Menys podrà fer-ho quan ella li truca molt nerviosa i li demana ajuda perquè la gent del seu entorn es comporta d'una manera estranya, com si haguessin perdut les emocions i els records.

Long Shot

Casi imposible

Direcció: Jonathan Levine. Intèrprets: Charlize Theron, June Diane Raphael, Isla Dowling; Seth Rogen, O'Shea Jackson Jr., Ravi Patel. Gènere: Comèdia.

Charlotte Field és una de les dones més influents del món i es prepara per presentar-se a la Presidència dels Estats Units. Fred Flarsky és un periodista desenfadat, amb facilitat per a ficar-se en merders. No tenen res en comú, tret que ella va ser la seva mainadera i el seu primer amor. Quan Fred es retroba inesperadament amb Charlotte, ella el contracta com a redactor de discursos.

La dernière folie de Claire Darling

La última locura de Claire Darling

Direcció: Julie Bertuccelli. Intèrprets: Catherine Deneuve, Chiara Mastroianni, Alice Taglioni; Samir Guesmi, Olivier Rabourdin, Johan Leysen. Gènere: Drama.

Claire Darling es desperta un dia convençuda que és el seu últim dia de vida i per això decideix desfer-se de totes les pertinences en un mercat d'antiguitats i objectes de valor. Una multitud de veïns hi acudeix, atreta pels preus ridículs dels objectes. Cada venda i cada trobada porta a la Claire records de la seva vida.

Hellboy: Rise of the Blood Queen

Direcció: Neil Marshall. Intèrprets: Milla Jovovich, Sasha Lane, Penelope Mitchell; Ian McShane, David Harbour, Daniel Dae Kim. Gènere: Ciència-ficció.

L'Agència per a la Recerca i Defensa Paranormal encarrega a Hellboy la tasca de derrotar un esperit ancestral: Nimue. Va ser amant de Merlí durant el regnat del rei Artur i d'ell va aprendre els encanteris que la van portar a ser una de les bruixes més importants. Però la bogeria es va apoderar d'ella i va empresonar el mag per a tota l'eternitat.

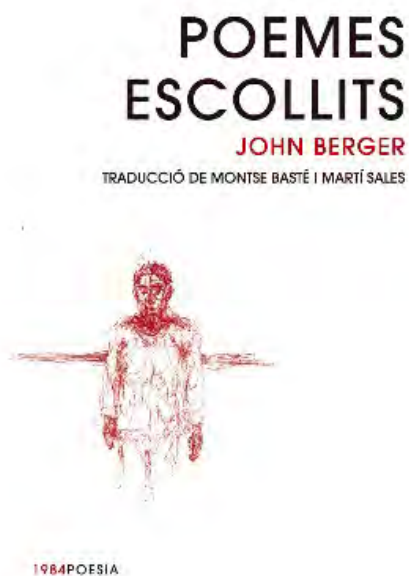
Traduir poesia no és únicament una tasca costeruda, sinó un acte agosarat i, a estones, ser fidel a la sinuositat de John Berger no ens ha estat gens planer

Montse Basté i Martí Sales

UN POM DE FLORS A L'ABOCADOR O ELS 'POEMES ESCOLLITS' DE JOHN BERGER

Edicions de 1984 ha publicat aquesta setmana la poesia de Berger, traduïda per primera vegada al català per Montse Basté i Martí Sales

COBERTA DELS 'POEMES ESCOLLITS'
DE JOHN BERGER

REDACCIÓ

John Berger (Londres, 1926-2017), escriptor, assagista i crític d'art britànic, es va morir a noranta anys. Va ser un intel·lectual respectat, un dels més influents del pensament occidental d'aquests darrers cinquanta anys, sobretot en el camp dels estudis de l'art i la fotografia. Berger va desafiar la nostra manera de mirar i de pensar el món en obres com *Maneres de mirar* i *G. Però*. Berger també va escriure poesia tota la vida i ara Edicions de 1984 ens l'acosta per primera vegada en català, en una traducció de Montse Basté i Martí Sales. *Poemes escollits*, que acaba d'arribar a les llibreries, recull la seva producció poètica, inèdita o dispersa entre els assaigs, llibres de ficció i altres publicacions.

Us oferim tres poemes en edició bilingüe: **Autoretrat 1914-1918**, **Bosc** i **Paraules migrants**.

A la nota dels traductors, Montse Basté i Martí Sales ens diuen: 'En un dels seus llibres sobre artistes, Berger diu que la poesia no té mare. Potser no, però els seus poemes són sovint com un pom de flors precioses que acaba en un abocador. Això sí, en aquell humus de cuc de terra, s'hi aniran pansint pètals, fulles i tiges i hi renaixerà l'esperança en forma d'un altre ram tan ufanós com el precedent o més.'

'Traduir poesia no és únicament una tasca costeruda, sinó un acte agosarat i, a estones, ser fidel a la sinuositat de John Berger no ens ha estat gens planer. Però algú ho havia de fer i ens hi hem llançat de ple. Hem passat tantes hores amb Berger, amb les seves flors i en aquells abocadors, que, tot i que feia molts anys que el coneixíem i que n'havíem llegit tota la prosa, ara ja podem dir que ha esdevingut pell de la nostra pell. Dit d'una altra manera, la nostra voluntat ha estat que les seves paraules, a les nostres mans, lluny de marfondre's, hagin trobat la força per a renovar-se i així, allà on sigui, li agradin.'

De John Berger, Edicions de 1984 també ha publicat *Maneres de mirar*, *Amb l'esperança entre les dents* i *D'A a X. Una història en cartes*.

PEBROTS FARCITS

Farcits de carn, mig de porc mig de vedella

Ingredients

(per a quatre persones)

- 4 pebrots vermells rodons
- 200 g de carn magra picada
- 200 g de carn de vedella picada
- 1 ceba grossa
- 4 alls tendres
- 2 ous
- 50 g de formatge parmesà ratllat
- sal, pebre negre, oli

NEUS CUSCÓ

Posem oli a la paella i fregim les carns. A mitja cocció, hi afegim la ceba i els alls tallats petits. Ho salpebrem. Tapem la paella i deixem que s'acabi de coure a foc lent.

Amb el foc apagat, hi afegim els dos ous batuts, ben remenats, perquè no quallin.

Rentem bé els pebrots, els netegem de dins i els omplim amb el farcit de carn que tenim preparat.

Els posem en una safata al forn, a 200°, amb un raig d'oli per sobre i formatge ratllat. Courem els pebrots uns trenta minuts.

El Suprem deixarà anar dilluns els presos polítics a recollir les credencials d'electes del 28-A

Carta dels presos polítics als testimonis de votants: 'Estem orgullosos de vosaltres'

Eines de País decidirà dimecres el nou president de la Cambra de Comerç entre quatre noms

Corbyn dóna per trencades les negociacions sobre el Brexit amb May

El 31è Visa Pour l'Image dedicarà dues exposicions al moviment de les Armilles Grogues